

УКРАЇНСЬКА ВІЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК
ЗБІРНИК ЗАХОДОЗНАВСТВА
V (3)

ЯР. РУДНИЦЬКИЙ

МАТЕРІЯЛИ
ДО УКРАЇНСЬКО-КАНАДІЙСЬКОЇ ФОЛКЛЬОРИСТИКИ Й ДІЯЛЕКТОЛОГІЇ

UKRAINIAN-CANADIAN FOLKLORE AND DIALECTOLOGICAL TEXTS

2

Вінніпеґ 1958 Канада

ЗБІРНИК ЗАХОДОЗНАВСТВА
UKRAINICA OCCIDENTALIA
V (3)

UKRAINIAN FREE ACADEMY OF SCIENCES
Series: UKRAINICA OCCIDENTALIA
Vol. V (3)

J. B. RUDNYC'KYJ

UKRAINIAN-CANADIAN FOLKLORE AND DIALECTOLOGICAL TEXTS

2.

WINNIPEG 1958

УКРАЇНСЬКА ВІЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК
ЗБІРНИК ЗАХОДОЗНАВСТВА
Т. V (3)

Ярослав Рудницький

МАТЕРІЯЛИ

ДО УКРАЇНСЬКО - КАНАДІЙСЬКОЇ ФОЛКЛЬОРИСТИКИ Й ДІЯЛЕКТОЛОГІЇ

2.

Вінніпеґ 1958

Від редакції: Цей том "Матеріялів..." — продовження першого тому, що вийшов у 1956 році як "Збірник заходознавства — Ukrainica Occidentalia III (1)" й містив тексти чч. 1—320 (стор. 1-280).

Видано
з допомогою людей доброї волі
а зокрема п. Й. Дзьобка з Вірден, Манітоба

Printed by National Publishers Limited

321.

X. VARIA

ЇХАВ КОЗАК

Їхав козак з України і став спочивати,
І надходит гарна дівка, взєла го питати:
— Як ся маєш, козаченьку, як тя маю звати?
— Я звуся Мирослав, так мене кликати,
Але роду вже не маю, бо всі повмирали,
А ти, я тебе спитаю, цікавий я знати,
Де живеш ти і твій тато і рідная мати?
— А я бідна сиротина, роду вже не маю,
Бо я тогди мала була, тай не пам'ятаю.
— Чи позволиш, красавице, тебе поспитати,
Чи міг би я до тебе старостів прислати?
— Я старостів гарно прийму і пущу до хати,
І спитаю другу маму, чи мож ся віддати.
Я би рада вже раз вийти із чужої хати,
Ліпше мати свого мужа, тай ни заваджати.
Не зазнала я розкошів на тім Божім світі,
Тілько я ся наробила, як в зимі так в літі.
— Будь здорова, красавице, вертайся додому,
Що ми говорили, не кажи нікому.
Бо я козак з України, з ворогом я бився,
Не зазнав я доброти, тілько набідився.
Наша рідна Україна тогди ся пишала,
Аж поки ся Московщина до неї не впхала.
Наших рідних голодом як мухи душила,
А котрі ще були живі, в Сибір вивозила.
І не тратьмо ми надії, троха почекати,
Колись буде наш прапорик вітер повівати.

(5. 5. 1955, Арборґ, Ман., С. Любінський)

322.

НА ПОДІЛЛІ НА ПРАЗНИКУ

1.

Напиймося, браття, тут,
бо вже в небі не дадуть.
Кришталева чаша, срібна як риж
— пити чи не пити, все умреш.
Бо вже в небі не дадуть горівки,
ані меду, ні вина,
Пиймо, браття, пиймо тую чарку,
ану пиймо аж до дна.
Кришталева чаша, срібна як риж
— пити чи не пити, все умреш.
Як зійдемося ми, браття, до купи:
Іван, Стефан, Петро, Николай,
Як потягнем тої горівочки,
то забудем, браття, що є в небі рай.
Кришталева чаша, срібна як риж
— пити чи не пити, все умреш.

2.

Пилабися горівочка, пилабися, пила,
Коби була коло мене та й моя родина.
Пийте, люде, горівочку, а ви, гуси, воду,
Перекажіть, білі гуси, аж до мого роду.
Єще гуси не доплили, вже родинка знає,
Ой, чую я через людей — рід мня ся цурає.
Цурай же ся, родиночко, я тебе не буду,
Приїдь, приїдь у гостину, рада тобі буду.
Ой, не літай, горобелю, по-під білу стелю,
Та й не сміти, не пороши родині в вечеру.

3.

В брата хата на підмості, їде сестра до брата в гості.
Брат у віконце поглядає, та й на жінку покликає:

— Сховай, жінко, хліб з стола—бо їде до нас сестра моя.
Вітер з гаю повіває — сестра тото зачуває.
— Ой, стій, брате, не лякайся, з хлібом-солев не ховайся.
Не йду до тебе, щоби тебе обпивати, об'їдати,
Тільки йду тебе відвідати,
Аби діти тітку знали, щоб ся в роді не підібрали.

4.

Ой, піду я лугом, лугом, там мій милий оре плугом,
Понесу я єму їсти, ще й він скаже міні сісти.
Він наївся, він напився, сів на плужок, зажурився.
— Чого сидиш та й думаєш, заплакані очі маєш?
— Ой, я сиджу та й думаю, бо погану жінку маю.
— Не сватав ти мене в ночи, не вилізли тобі очи,
Сватавис мня в білу днину, так скликавис всю родину.
А я руда вродилася — чорнявому судилася.

(1. IX. 1955, Бойл, Алберта, Юрій Кудринецький)

323.

ЗАСПІВАЛА Б СПІВАНОЧКУ

Заспівала б співаночку, не знаю як вдати,
Бо то чужа стороночка, будут ся сміяти.
Тай чужая стороночка, той чужії люде,
Як не удам заспівати, сором мені буде.
Тече річка невеличка, піду перескочу,
Віддай мене, моя мамко, за кого я схочу.
Віддай мене, мати моя, за кого ти скажу,
Як він мене буде бити, я тобі не скажу.

(25. VIII. 1953, Веґревіл, Алта., подав М. Кошман)

324.

НЕ ПІДУ Я ЗА МУЗИКУ

Закувала зазуленька у саду,
Породила мене мати на біду,
Розсипала горішеньки по леду,

Розсипала горішеньки ще і терен —
Любив мене гарний хлопець ще й Семен.
Не піду я за музику, бо боюся єго крику,
Бо музика ладащиця—цілий тиждень волочиться
А в неділю іде грати, в понеділок ляже спати,
А в вівторок іде пити, а в середу жінку бити,
А в четвер оглядівсі, коб що добре, то б наївсі,
А п'єтницю перестої, а в суботу скрипку строї,
Бо завтра те саме починає.

(9. 9. 1955, Смовкі Лейк, Алберта, Е. С.)

325.

МЛИНАРКА

Ой, там в долині росла дубина,
гей, гей, дум, дум, росла дубина.
А в тій дубині млинарка жила,
гей, гей, дум, дум, млинарка жила.
Млинарка жила, три доньок мала,
гей, гей, дум, дум, три доньок мала.
Три доньок мала, хлопців любила,
гей, гей, дум, дум, хлопців любила.
Одная була тонка висока,
гей, гей, дум, дум, тонка висока.
Другая була біла рум'яна,
гей, гей, дум, дум, біла рум'яна.
Третая була чорна горбата,
гей, гей, дум, дум, чорна горбата.
Тонка висока пішла за хлопа,
гей, гей, дум, дум, пішла за хлопа.
Біла рум'яна пішла за пана,
гей, гей, дум, дум, пішла за пана.
Чорна горбата пішла за круля,
гей, гей, дум, дум, пішла за круля.
Як зачалися усі з'їздити,
гей, гей, дум, дум, усі з'їздити.

Тай почалися з круля сміяти,
гей, гей, дум, дум, з круля сміяти.
Ой, чи ти не мав в чім вибирати,
гей, гей, дум, дум, в чім вибирати.
Ой, чи ти не мав тонку високу,
гей, гей, дум, дум, тонку високу.
Ой, чи ти не мав білу рум'яну,
гей, гей, дум, дум, білу рум'яну.
Що ти собі взяв чорну горбату,
гей, гей, дум, дум, чорну горбату.
Тонка висока то поломиться,
гей, гей, дум, дум, то поломиться.
Біла рум'яна то все міниться,
гей, гей, дум, дум, то все міниться.
Чорна горбата то все однака,
гей, гей, ду, дум, то все однака.
(16. XI. 1955, Торонто, Онт., Ілля Витрикуш)

326.

ОЙ ВИЙШОВ Я

Ой вийшов я, ой вийшов я на гору,
На високу, кам'яну,
Тай споглянув я, тай споглянув я в долину,
На червону калину.
На калині, на калині соловій,
Він щебече ніч та день.
Соловію, соловію рябенький,
В тебе голос тоненький.
Заспівай но, заспівай но ти мені,
Бо я в чужій стороні.
Я від роду, я від роду відбився,
Як той камінь втопився.
Як той камінь, як той камінь тяжить,
На чужині тяжко жить.
Запрягайте, запрягайте підводу,
Поїдемо до роду.

Поїхав я, поїхав я під село,
Стало мені весело.
Приїхав я, приїхав я до хати,
Плаче отець і мати.
Не плач мамцю, не ридай,
Чорні очка не збавляй.
Тогди мамцю, тогди мамцю заплачеш,
Як на коню зобачиш.
Як на коню, як на коню воронім,
І сіделку червонім.
І шабельку, і шабельку при боку,
Та тарністру високу.
Заплач мамцю, заплач не дужи,
І за мною не тужи.
Як я мамцю, як я мамцю не верну,
То листа напишу.
Ой поїхав, ой поїхав не вернув,
Батька-неньку засмутив.
І з далекої, і з далекої сторони,
Вістку неньці подали.

(25. V. 1955, Ту Гилс, Алберта, М. Карплюк)

327.

ПРИПОВІДКИ III.

(Продовження з стор. 33-36 і 160-161)

137.

Як не скривдиш і не осудиш, то й безпечним будеш.

136.

Не плюй проти вітру, бо сам себе оплюєш.

138.

Надів новий жупан тай думає, що він пан.

139.

Не нарікай на долю, а на голову свою.

140.

Просьба мури пробиває.

141.

Мав мій дід велику стодолу, але вона порожна була.

142.

Перестанеш любити, як не буде що в рот вложити.

143.

Зверха пан, а в середині Іван.

144.

Чим горнець накипів, тим і смердіти буде.

145.

Голодній курці просо на думці.

146.

При чарці приятелів много, а в біді ані одного.

147.

І над золотом сльози ллються.

148.

Гарний і моторний, а в середині чорний.

(Подав В. Гуменюк, з Фенвуд, Саск.)

328.

ОЙ ЗА МЛИНОМ ДОЛИНА
(Гагілки)

I

Ой за млином долина, долина,
Там дівчина блудила, блудила,
Та Роман зілля копала, копала,
Сама єго не знала, не знала.
Понесла го до ради, до ради,
До парубочої громади, громади.
Парубки єго не знали, не знали,

В руки єго не брали, не брали.
Ой за млином долина, долина,
Там дівчина блудила, блудила,
Та Роман зілля копала, копала,
Сама єго не знала, не знала.
Понесла єго до ради, до ради,
До дівочої громади, громади.
Дівки єго пізнали, пізнали,
В руки єго узяли, узяли.
Се дівочки романець, романець,
Буде нам всім на вінець, на вінець.

Ти зазулько сивенька, сивенька,
Не куй дуже з раненька, з раненька,
Не куй рано в діброві, в діброві,
Не буди неньку в коморі, в коморі.
Моя ненька старенька, старенька,
Ще й до того чуженька, чуженька (мачоха),
Заставить м'я робити, робити,
До гори камінь котити, котити.
Покочу го у місто, у місто,
Куплю дівкам намисто, намисто,
А парубкам шлиєщі, шлиєщі,
На їх грубі шиєщі, шиєщі.

II

Ой чому ж ти не гуляєш, Галю, Галю,
Бо не маю жовтих чобіт, каваляру.
А я тобі чоботята справлю, Галю,
Сама собі потанцюю, вам вашеці подзінькую, каваляру.
Ой чому ж ти не танцюєш, Галю, Галю,
Бо не маю кораликів, каваляру.
А я тобі коралики куплю, Галю,
А я собі потанцюю, вам вашеці подзінькую, каваляру.

III

Воротарю, воротарчику, утвори вороточка,

Утвори вороточка, панськая челядочка.
Ой що ж то за пан їде, що ж він нам за дар везе,
Чим ви нас даруєте, чим ви нас частуєте?
Сими воличками, ярими бжолочками.
Ми волів не беремо,
За бжоли дзінькуємо,
Золотеє зернятко,
Найкраще дитятко.

IV

Що я таке наробила, щом коструба не злюбила,
Та приїдь, приїдь, кострубочку
Станем разом до слюбочку.
Та приїдь, приїдь, пелехатий,
Будем разом у двох присягати.
Та приїдь, приїдь, серце моє,
Підем разом обидвоє.
У неділю раненько,
Приїде наш батенько,
Привезе нам дівоньку,
У рум'янім віноньку.
Сам ходжу, сам,
Не маю з ким.
Гдесь діти дів?
Кіт ми поїв,
Град ми побив,
Дощ потопив.

(14. IV. 1955, Райкрофт, Алберта, за матір'ю, М. М. Б.)

329.

ОЙ БОЖЕ, МІЙ БОЖЕ!

Ой Боже, мій Боже!
Що то за причина?
Хтіла м'я зрадити
Молода дівчина.

Хтіла м’я зрадити,
Я єї не зрадив
В вишневім садочку,
Що го батько садив.

Вона в сад ходила,
Цвіточки зривала,
Мене молодого
Що раз виглядала.

Вийди, мій молодче!
Вийди під калину,
Буду виглядати
Тебе в ту годину.

Ой вийди, козаче,
Тай вийди до мене,
Нехай твою тугу
Із серця розжену.

В мене батько й мати
Є іще старенькі,
Радо привитають,
Бо ти молоденький.

330.

КАЖУТЬ ЛЮДИ

Кажуть люди, що я лиха —
А я Василиха,
Я си в поли наробила
Йду до дому з тиха.

Я си в поли наробила
Новими серпами,
А мій Василь, Василенько —
П’є в коршмі з кумками.

Ой вже годі, Василеньку,
З кумоньками пити,

Ходи, ходи, поможи ми
Снопи позносити.

Ой я не жав, тай не в'язав
Не буду зносити,
А як прийду до домоньку —
Ще тя буду бити.

Василихо! буде лихо,
Буде Василь бити,
А хто ж тебе, Василихо,
Буде боронити?

За що має бити?
За які учинки?
Чи я єму не напряла
За рік-два починки?

Не сама ж я пряла,
Кума помагала,
То за сир, то за масло,
То за кусок сала.

За що ж має бити,
За які прикмітки?
Чи я єму не напряла
За рік штири мітки?

Не сама ж я пряла,
Пряли помічниці —
То за муку, то за крупи,
То за паланиці.

Скажи правду, Василику!
Що ти лиш жартуєш,
Ти нинішне подаруєш,
Вчорашне забудеш.

(4, VIII, 1956, Райкрофт, Алта., М. М. Бзова)

331.
ОЙ ПІД ЛІСОМ

Ой під лісом, під темненьким,
Тай під гаєм зелененьким,
Там удова жито жала,
Жито жала, ленок брала.

Ленок брала, тай стелила,
З сиров землев говорила:
Ой ти земле сировая,
Взялась мужа — господаря,
Візьми й мене, молодую,
Най на світі не бідую.

Ой як би я мужа мала,
Я би його шанувала,
В кармазини з'одягала,
Медом-вином напувала.

Аж там Василь сіно косив,
Вітер глас туда заносив,
Кинув косу у травочку,
А сам пішов до домочку.

Прийшов Василь до домочку,
Тай сів собі на лавочку,
Склонив на стіл головочку
Тай думає він думочку.

Чого, синку, так думаєш?
Чому не п'єш, не гуляєш?
Чому не п'єш, не гуляєш,
Ворон коником не граєш?

Буду пити тай гуляти,
І вороним конем грати,
Лиш тя прошу, моя мати,
Позволь мені вдову взяти.

Не позволю вдову взяти,
Вдова вміє чарувати,

Зчарувала мужа свого,
Зчарує тя молодого.

Василь неньки не послухав,
Всідлав коня тай поїхав.
Ненька його виряджала,
Тай три рази закликала:

Абись їхав, не доїхав!
Щобись з відтам не приїхав,
Щоб ти коник став горою,
А сідельце могилою,
А батіжок гадиною,
Сам ти, сину, яворинов.

Пішла мати жито жати,
Узяв дощик накрапати.
Вона стала під явора
Тай зачала листя рвати.

Взяла мати листя рвати,
Узяв явір промовляти:
Не рви, нене, листя з мене,
Будеш мати гріх за мене.

Мати з жалю умліває,
До явора промовляє:
Ходи, синку, до домочку,
Най ти змию головочку.
Най ти змию головочку —
Візьмеш собі вже вдовочку.

Ізмий, мамо, сама собі,
Або моїй рідній сестрі,
За пізнос ся нагадала,
Вдова з іншим шлюб узяла.

(За мамою, з 1911 року, М. М. Бзова, Райкрофт, Алта.)

332.
КИНДРИНО

Киндрино, киндрино —
Чом над водов стоїш?
Молода дівчино —
Чом ся мене боїш?

Як бим не киндрина
То бим не стояла,
Як би ти не жовнір
Я б ся не бояла.

Жовняру, жовняру
З чорними очима,
За тобов, жовняру,
В воду бим скочила.

(2. 3. 1956, Райн, Саск., Клявдія Малінська)

333.
ОЙ ВИШЕНЬКИ ЧЕРЕШЕНЬКИ

Ой вишеньки, черешеньки,
Ягідки дрібненькі,
Нащо ми ся полюбили,
Такі молоденькі?

Відай ми ся полюбили
На великі жалі,
Ти ся лишиш у Кіцмани
А я піду далі.

Ти ся лишиш у Кіцмани
З мамков ґаздувати,
Я поїду на Україну
Конем виграватн.

Ой заплачеш, файна любко,
Заплачеш, заплачеш,
Як ти мене на козацкім
Конику побачиш.

Ой не буду, мій миленький,
Не буду, не буду,
Ти за гору, я за другу
Та й тебе забуду.

Ой лиш зачав козаченько
За горб ізникати,
Ой зачали його любку
Водов відливати.

Ой зачали його любку
Водов відливати,
Тай зачали за козаком
Післанчика гнати.

Ой вернися, козаченьку,
Вмирає твій отець,
Най вмирає, най конає,
Я козацький хлопець.

Ой вернися, козаченьку,
Вмирає матуся,
Най вмирає, най конає,
Я вже не вернуся.

Ой вернися, козаченьку,
Вмирає дівчина,
Ой Боже мій милосердний,
Що ж то за причина?

Ой вернувся козаченько
На нове подвір'я,
Задзвонили усі дзвони
На сумне весілля.

Ой увійшов козаченько
До нової хати,
Обляли його дрібні сльози
Не міг він стояти.

Як прощався я з тобою,
Казалась забудеш,
Чомусь мені не сказала,
Що вмирати будеш?

(19. 2. 1956, Паркервю, Саск., І. Павлюк)

334.

ПІСНІ НАДГРОБНІ

I.

Ми вже твоє тіло до гробу складаєм,
На краю могили нині тя прощаєм,
Но душа твоя всесвіта
Пішла з Богом ся злучити,
Суд єго приймити.

Я тебе благаю, Боже наш єдиний,
Ти серцем вітцівським прости нам провини,
Най тя в небі величают,
Со святими прославляют,
За нами благают.

Ми всі християне бачимо се нині,
Що ми лиш прихожі на сей сліз долині,
То ж на смерть не забуваймо,
Одно суда пам'ятаймо,
За гріхи ся каймо.

II.

Ах пора приходит, треба умирати,
І душу од тіла гірко розлучати,
День, година утікає,
Страшний суд ся приближає,
Готуймося всі.

Небо хрест покаже справедливий, ясний,
Но той для грішників буде страшний.
Будут очі закривати,
Суда страшного би не знати,
Як зійде Христос.

Ангели затруб'ят на чотири часті,
Мертвия побудят побожея власті,
Чоловіче останіте,
З ваших діл ся оправдіте
Своєму Творцю.

Ріка огненная буде клекотіти,
Землю оскверную буде очищати
Поднесеся до небеса,
Потім впаде во словеса
В адскую пропасть.

Бідний чоловіче, що будеш чинити,
Як тя справедливі схочут розлучити?
Тогда з хрестом всі святії
Крикнут — ідіт, проклятії
В пропасть земную.

А хто ж тебе в той час буде рятувати?
Не заступит отец, ані рідна мати.
Кождий там ся поставит,
До от діл своїх ся справит
Все Вітцю Богу.

Отже християни, гріхов ся хранімо,
Судія страшного смирено молімо,

Би ізволив нам подати,
Отвіт благий услишати
На суді своїм.

III.

Ой вийду я на високу гору
І подивлюся на землю долину,
І узру я там свой гроб.
Ой гробе, ти мій гробе,
Ти мій предвічний доме.
Тамо камінє будут сусіди мої
Червіє то друзя мої,
Пісок точиться то стезя моя,
Земля святая то мати моя.
Прийми м'я яко дитя своя
На вічноє упокоєня.

(25. III. 1956, Лішор, Алберта, Анна Заїло)

335.

ЛЕТИТЬ ВОРОНА
(Весільна пісня)

Летить ворона, жалібно краче,
Сидить Ганнуня за столом, плаче.

Не плач, Ганнуню, не обтирайся,
Я ти казала, не віддавайся.

Ой, плачу, плачу, буду плакати,
Було до мене зятя прияти.

Сію росаду, буде капуста,
Хто тобі, мамцю, попере хусти?

Хусти попере, ще й покрохмалить,
Хто ж тобі, мамцю, вечерю зварить?

Сію я жито, буде помежа,
Чи ж тобі, мамцю, за мною не жаль?

Будьте здорові, ви мої браття,
Не раз ви мене вигнали з хати.

Будьте здорові, ви мої сестри,
Такий жаль маю, не можу знести.

Будьте здорові, миски і лижки,
Будьте здорові, всі товаришки.

Будьте здорові, мої сусіди,
Я вас лишаю вже назавсігди.

Будьте здорові, мої віконця
Я вас втирала до сходу сонця.

Будьте здорові, ви всі образи,
Я вас втирала на рік три рази.

Будьте здорові, ви мої тату,
Я вам лишаю смутную хату.

Смутную хату, смутне подвір'я,
Бо вже кінчиться моє весілля.

А ви, музики, грайте на труби,
Хай моїй мамці жалю не буде.

Музики грали, дружки співали,
А мої мама з жалю плакали.

(25. III. 1956, Лішор, Алберта, Анна Заїло)

336.
ВІНШУВАННЯ НА НОВИЙ РІК

По природному звичаю
З новим роком всім бажаю.
Для фармерів — урожаю,
Для худібки — сіна, паші,
Для родини — хліба, каші.
Щоб дощі перепадали,
Ваше збіжжя підливали,
Щоб пригод лихих не мали.
Щоби хроби, скакуни,
Не їли вам ярини,
Щоб урожай ви зібрали,
Змолотили і продали.

Буде врожай, буде зерно,
То не буде в вас мізерно.
Буде добро в хаті, в скрині
Будуть гроші у торбині.

(3. 3. 1956, Лішор, Алберта, Анна Заїло)

337.
ОЙ З ГОРИ, З ГОРИ
(Коляда)

Ой з гори, з гори
Я вмітай двори.
Славен єси, славен єси,
Наш милий Боже на небеси.

Бо будеш мати
Я три гостоньки.
Славен єси... і т. д.

Перший гість буде
Ясне сонечко.
Славен єси...

Другий гість буде
Славний місяцьо.
Славен єси...

Третий гість буде
Я дробен дощик.
Славен єси...

Місяцьо каже:
Нема над мене.
Славен єси...

Бо як я зійду
Та й опівночи.
Славен єси...

Урадується
Всяка звірина.
Славен єси...

Звірина в лісі,
Пташина в стрісі.
Славен єси...

А дощик каже:
Нема над мене.
Славен єси...

Бо як я впаду
Три рази в маю.
Славен єси...

Урадується
Жито й пшениця.
Славен єси...

Жито й пшениця,
Всяка пашниця.
Славен єси...

А сонце каже:
Нема над мене.
Славен єси...

Бо як я зійду
В неділю рано.
Славен єси...

(2. 3. 1956, Райн, Саск., Клявдія Малінська)

Возрадуються
Церкви й косцьоли.
Славен єси...

Церкви й косцьоли,
В церквах престоли.
Славен єси...

338.
ГЕЙ ЗАРЖАВ, ЗАРЖАВ

Гей заржав, заржав сивий коniченько,
По-під круту гору йдучи,
Заплакала молода дівчина,
На городі зілля рвучи.

Закувала сива зазуленька
У вишневому садочку,
Виряджала мати свого сина
До цісаря на війноньку.

Іди, сину, любая дитино,
Та довго не обавляйся,
За рік, за два, за неділь чотири
Додомоньку повертайся.

Гей Бог то знає, і Бог то відає
Чи я назад повернуся,
Бо щось мій кінь вороненький
У воротах спотикнувся.

Гей, не бий, сину, коня в головоньку,
Не будеться спотикати,
Не зрадь, сину, людської дитини,
Не буде тя Бог карати.

А що вулиця то і молодиця, а хлопців не видати,
Бо забрав цісар на війну воювати.
Допоможи, Господи Боже, турків перебити,
Вернемся єще у свої краї хорошенько жити.

Зажуриласі, засмутиласі
Молоденькая вдова,
Що не кошена, не громаджена
Зеленая діброва.

Продай, мати, воли та корови,
Викупи сина з цісарськой неволи.
Плачуть мами за синами,
Жінки за мужами,
Молодії дівчатонька за кавалерами.
(26. 1. 1956, Смовкі Лейк, Алберта, Е. Скуба)

339.
ПІД ВЕРБОЮ, НАД РІКОЮ

Під вербою, над рікою,
Козак коня напував,
[напував,
Гей гей, — Гей гей, гей
Козак коня напував!

В темну нічку до дівчини
Чорну стежку видоптав,
[видоптав,
Гей гей, — Гей гей, гей
Чорну стежку видоптав!

Допчи допчи, гарний хлоп-
[че,
Тай ще ширшу видопчи,
[видопчи,
Гей гей, — Гей гей, гей
Тай ще ширшу видопчи!

Я на тії чорні стежці,
Клин деревце посаджу,
[посаджу,
Гей гей, — Гей гей, гей
Клин деревце посаджу!

Рости, рости, клин деревце,
Рости вгору високо, високо,
Гей гей, — Гей гей, гей
Рости вгору високо!

Поховали миленького
В сиру землю глибоко,
[глибоко,
Гей гей, — Гей гей, гей
В сиру землю глибоко!

Плаче мила, йде додому,
Плачуть отець і мати, і мати,
Гей гей, — Гей гей, гей
Плачуть отець і мати!

(12. 12. 1955, Ту Гилс, Алта., М. Карплюк)

340.
ВЖЕ ВЕСНА НАСТАЛА

Вже весна настала,
Сонце пригріває,
А сніжок біленький
Із землі щезає.

Зашуміли води,
Заграли потоки,
Несуть свої води
У моря глибокі.

Земля вже огрілась,
І росте травиця,
А в гаю зеленім
Виспівує птиця.

Садочки зацвіли
Цвіточком біленьким,
Соловей співає
Голосом миленьким.

Дерева убрали
Зеленії віти,
Так любо, так мило
На те все дивитись.

Хазяї радіють
Поле засівають,
Весело додому
З кіньми повертають!

Дівчата працюють
В квітниках завзято,
Щоби мати цвіти
Прикрасити хату.

Господині сіють
Цибулю, петрушку,
Щоб мати на зиму
Закришити юшку.

Бо весною й літом
Треба працювати,
Щоби в зиму люту
Не голодувати.

Хто весною й літом
Сидить і дармує —
Той у зиму люту
В голоді бідує.

Було б любо й мило
Нам всім працювати,
Коли б нашу працю
Вміли шанувати.

Коли би ми мали
Правдиву заплату,
Завитала б радість
У нашую хату.

Є на світі люди,
Завсігди дармують,
Літом і зимою
В роскошах панують.

(3. 3. 1956, Делгі, Онт., Стефан Куфлюк)

341.

ОЙ ПІДУ Я В ЛІС ПО ДРОВА

Ой піду я в ліс по дрова
Та й наломлю лому,
Заніс мене дурний розум
В чужий край — сторону.

Бо то чужа стороночка,
Ні отця ні мати,
Тільки піду в сад вишневий

З рожі квіти рвати.

Ой урву я з рожі квітку
Тай пущу на воду,
Плини, плини, з рожі квітко
Аж до мого роду.

Плила, плила з рожі квітка,
На камені стала,
Зійшла мати воду брати,
Ту квітку пізнала.

Чи ти, доню, рік лежала,
Чи два хорувала?
Тай що твоя з рожі квітка
На воді зів'яла.

Ні я, мамко, рік лежала,
Ні два хорувала,
Тільки ти мня, моя мамко,
За нелюба дала.

Купала я тебе, доню,
Купала, купала,
Тільком собі погадала,
Долю щобись мала.

Нащо мені, моя мамко,
Гіршої неволі,
Бути такій молоденькій
Тай не мати долі?

Купалам тя, моя доню,
Три рази на днинку,
Тільки я тя не скупала
В щасливу годинку.

(15. 2. 1956, Бойл, Алберта, Ю. Кудринецький)

342.

ІШЛО ВІЙСЬКО У ПОХОДІ

Ішло військо у поході — улани, піхота,
А дівчина у городі стоїть біля плота.
— Ходи з нами, дівчинонько, — пішла бим, не можу...
— То кинь мені на пращання червоную рожу.

Ой, вирвала білу цвітку, на пальчики стала,
Похилився він по квітку, а квітка му впала.
— Невже ж мені, моя мила, її піднимати?
Мабуть мені разом з нею в могилі лежати.

— Мабуть мене потолочать копита ворожі,
Та й зацвитуть в моїм серцю червонії рожі...
Ой, минають дні за днями, минають криваві,
Вертаються жовняроньки, вертаються в славі.

Вертаються жовняроньки, улани, піхота,
А дівчина у городі стоїть біля плота.
Притулила білу ручку до чола: шукає
Свого пана капітана . . . Немає, немає . .

Слуга йде, коня веде, порожне сідельце,
Утрафила капітана куля в саме серце.
Утрафила в чистім полю біля роздорожа,
Там зацвила в його серцю червоная рожа.

343.

ЗА ГОРОЮ, ЗА ЛУГОМ

За горою, за лугом,
Ходить жовнір за плугом.
Оре ниву не свою,
Добре, що в своїм краю.

Оре ниву та й тужить:
Хто родині там служить?
Хто їм зоре і зіжне,
Як не стане вже мене?

Сонце світить так мило,
Що світ золотом вкрило.
Лиш здалека громи б'ють,
Людям жити не дають.

Станьте, коні воронії,
Бо ями в загоні,
І могили на межі,
Ще й до того не чужі.

Тут ґранати орали,
Тутки наші вмирали.
За то поле, за село,
Немало їх тут лягло.

Я ті рани загою,
І слід щезне по бою.

Там пшеничка поросте,
Синій блават зацвіте.

Вояцькі могили,
Будуть травку родили.
Там жнець сяде і спічне,
Бідні душі спом'яне.

(16. 2. 1956, Равнд Гил, Алта., Н. Середа)

344.
ВЕЧІР ПІД НОВИЙ РІК

Пропадає рік старий —
Чи був добрий, чи лихий,
Пропадає вже на все,
До нас вже ся не верне.

Ми тя добре трактували,
Як ми в тобі проживали,
А ти так нас всиротив —
В темній ночі десь пропав.

В темній ночі пропадаєш,
В сірих думках слід лишаєш,
Вже багато літ минуло,
Так як в морі утонуло.

В мряці темній ми думаєм,
Тебе, рочку, споминаєм,
Як ти був тут межи нами,
То всі цвіти процвітали.

Рочку старий, друже любий,
Ой, вернися ти назад,
Ми тя просим дуже щиро,
То будемо тобі рад.

Не буду ся повертати,
Будуть люди зневажати,
Не мож усім догодити,
Щоб з ними в добрі бути.

З новим роком ся здибаєм,
Але старий пам'ятаєм,
Приніс старість рік новий,
Так промине вік цілий.

(3. 3. 1956, Лішор, Алберта, Анна Заїло)

345.
ПІСНЯ ПРО ВТОПЛЕНУ ЖІНКУ

В Зазулинцях, в славнім селі,
Втопилася з вікна жінка
То була велика неслава. (2)

А як вона потопала
Та й людей просила:

Ратуйте мня, люди добрі,
Щем мало прожила.

Ратуйте мня, люди добрі,
Бом ще молоденька,
Лишаються дрібні діти,
Діти ще маленькі.

Ніхто її не ратував,
Бо велика вода,
Через того Парасина
Марно з світа пішла.

Хоть з нев була невісточка,
Дала в село знати:
— Та й іди, та й іди, Олексею,
Жінку переймати.

Та й він її не вірив,
Бо ще молоденька,
Але прийде єго мамка,
Мамка вже старенька.

Ой, як прийшла єго мамка,
На порозі стала,
Поглянула по тих дітях,
Ревно заплакала.

Діти мої, онучатка,
Жаль мені за вами,
Що ви такі ще маленькі
Не маєте мами.

— Ой, що то, моя мамко,
Така за причина,
Тілько було, всі-сте прийшли,
Моя ся втопила.

Нема коли, мій синочку,
Тепер вповідати,

Бери коні, запрягай,
Давай родині знати.

Бери коні, запрягай,
Дай родині знати,
Най родина ся збирає,
Най йде переймати.

Ой, прийшов Олексей
Над водою став, став,
Та й кождому рибакові
По тулярові дав, дав.

Тепер даю по туляру,
Відтак по другому,
Лиш перейміть мою жінку
Най вже йде додому.

Ой, пішов Олексей,
Де вона тонула
Тай заплакав дуже ревно,
Може вона вчула.

Ой, з-за гори чорна хмарка,
Чорна хмарка наступає,
Її родинка за вікна біжить,
Пальчики щипає.

Її родинка за вікна біжить,
А Олексей кіньми їде
Ще й трунвочку везе. (2)

Ой, молода Парасина
З чорними бровами,
Та й виплила в Мосорівці
Меже берегами.

Тай убрали Парасину
В шовкову сорочку,
Поховали на цвинтари
На самім горбочку.

(5. 3. 56. Шіго, Саск., Анастасія Кіцул)

346.

МОЛИТВА В ТЕРПІННЯХ

О, мій Ісусе, сило моя,
Прикра дорога мого життя,
То-ж научи мня нею ходить,
Щоб не упасти і не зблудить.
О, глянь на мене, як я терплю
І милосердя Твого я жду,
То-ж поможи ми в горі моїм,
Я буду вдячним завше Тобі.
І Ти, Ісусе, болі терпів
Та під тяженьким хрестом умлів,
То-ж дай ми силу хрест мій носить,
Щоб у горю не согрішить.
Щоб терпеливо болі зносить
Дай нам заплату з неба впросить.
Де Ти, Ісусе, всіх веселиш
І за терпіння щедро платиш?

(22. 2. 1956, Янов, Ман., Д. Іванишин)

347.

СПИ, СИНОЧКУ МІЙ ХОРОШИЙ

(Колискова пісня)

Спи, синочку
Мій хороший,
Люлі співаю.
Освічує місяць ясний
Колиску твою.

Я тобі колись розкажу
Про наш рідний край,
Та сьогодні закрий очка
Люлі, люлі, бай.

Будеш скоро підростати,
До школи підеш,
А як виростеш великий,
Пілотом будеш.

Будеш літаком літати
Понад рідний край,
Нині закрий оченята,
Люлі, люлі, бай.

(6. 3. 1956, П. Ґромнюк)

348.

ПІСНЯ ПРИ КОЛИСЦІ

Ой мала Гандзя
Свекруху лихую,
Послала її жати
В неділю святую.

Ой жне вона, жне, жне,
Не підоймається,
До своїй дитини
Не поглядається.

Вже сонце заходить,
Вона снопи носить,
Сонце спочиває,
Вона в копи складає.

Прийшла додомочку
Вечеру зварила,
Та й си нагадала,
Що в полю дитина.

Біжить вона в ночи
Трома долинами,
Здибає вона ся
З трома соколами.

— Ой ви соколочки,
Ясні голубочки,
Чи сте не виділи
Моїй дитиночки?

— Там твоя дитина,
Десь її лишила,
Там твою дитину
Три няньки колише.

Ой одна нянька
Очі видзьобує,
А друга нянька
Кишечки тороче,
А третя нянька
Косточки розноси.

Прийшла додомочку
Тай ся задумала:

— Ой дай мені мамцю
Ножа рогового,
Та най же я вкраю
Полотна тонкого,
Та най я накрию
Синка молодого.

Тай вкраяла-ж вона
Та й встромила той ніж
Сім мір полотенця,
Проти свого серця.
— Ой тепер ти, мамцю,
Та й три гріхи маєш:

Оден гріх маєш
За неділю святую,
А другий гріх маєш
За дитину малую,
А третій гріх маєш
За мене молодую.

349.

ЧОБІТ

Чобіт ми ся розпоров
Тай на праві нозі,
Мили ми ся загнівав
В далекій дорозі.

Чобіт ми ся розпоров
Нікому зашити,
Мили ми ся загнівав
Ні перепросити.

350.

БУВ В НАС ТАКИЙ ІВАНКО

Був в нас такий Іванко,
Носився з топорком,
Полами ся вперізував,
Підпирався ворком.
Далі, браття, далі живо,
Пиймо тютюн, курім пиво.

Був в нас такий Іванко,
Такий сміхованець,
Як заспівав співаночки
Пішли шклянки в танець.
Далі, браття, і т. д.

Мав він ставок на печи
Носив воду саком,
Ловив рибу граблями,
Стріляв птахи маком.
Далі, браття, і т. д.

Ставок му ся запалив,
Риби погоріли,
Засмалені щупаки
До ліса летіли.
Далі, браття, і т. д.

Мав він жито на гною,
Косив капелюхом,
А зубами молотив,
Перемірав ухом.
Далі, браття, і т. д.

Як пішов він до ліса
Рубав ціпом дуби,
Вдарив жабу по фості —
Вибила му зуби.
Далі, браття, і т. д.

(2. 3. 1956, Райн, Саск., Клявдія Малінська)

351.

ОЙ УМРУ, Я УМРУ

Ой умру я, умру, тай буду ся дивити
Чи буде мій голубонько сивий тай за мною тужити?
А він став і зажурився тай пішов і підголився.
Допоможи Боже!

Тіло поховати, я би ще оженився.
Ой прийшли три дівчині та й тіло навіщають,
А він собі ходить, вусами поводить,
Котру би собі взяти?

Ой возьму я собі тую високу, тоненькую,
Що в поле ходила, красно робила, нічим ся не журила.
А як прийшли діти дрібненькі тай взяли плакати:
Ані мами відплакати, ані відшукати.

Цитьте, діти, не плачте, буде мачоха бити.
Заберіться, діти, за білі рученьки та й ідіть служити.
Як мила учула то до Бога здихнула, до мужа промовила:
Ой милий, милий, не розганяй діточок дрібненьких,
Бо я іще буду жила.

Ей мила, мила, та яка-ж ти зрадлива,
А я собі гадав, що ти вже умерла, а ти ще будеш жила.

(1. 3. 1956, Саскатун, Саск., М. Допко)

352.

ЧОРНЕ МОЄ ПОЛЕ

Чорне моє поле, ріле моя мила,
Ой коби ти, ріле чорна, золото родила.
Золото родила, шовки дорогії,
Може би я прокормила діточки дрібнії,
Діточки дрібнії, як ті ластів'ята,
За ощадком простягають дрібні рученята.
Худі рученята, личко западає,
Як погляну на вас, діти, серце ми ся крає.
Серце ми ся крає, в сльозах мої очі,
Чи ж я на вас не гарую від рана до ночі?
Від рана до ночі мокрію від поту,
Ой маю я заплатоньку за тяжку роботу.
За тяжку роботу не маю сорочки,
Ой чому ж ти, поле, родиш но два колосочки?
Одним колосочком діти годувати,

А з другого колосочка податки давати.
Податки давати і нічо не мати,
Нема звідки дрібні діти в школу посилати.
Школи не муть мати, нічо не муть знати,
Розійдуться по всім світі науки шукати.
Науки шукати і прожиток мати,
У золото діяманти не муть ся вбирати.
Але будуть сильну віру у Господа мати,
Бо лиш Господь всім поможе науку дістати.
Як з усіми народами будуть ся стрічати,
То від них також навчуться в правді проживати.
Бо на світі одна правда усім помагає:
Ані злото, ні діямант поживи не має,
А йно поле, як зародить, весь світ накормляє.

(Анна Кушнір, Вінніпеґ, 12 квітня, 1956)

ЛЕМКІВСЬКІ ПІСНІ

353.
ЖАЛУЮ, БАНУЮ

Жалую, баную і буду на віки . . .
Про шалени розум, про людцки язики,
Про шалени розум: Ой! — же я го не мала...
Про людцки язики. Гей! — же я їх слухала.

Жалі, мої жалі, тосте мі на главі,
Як студена роса на зеленій траві.
Як вітер подує: Ой! — то росицю звалит,
А мої тяжки жалі: Гей! — ніхто не розгварит.

Серце, моє серце, — з каменя твердого,
Чомся не розпукнеш з жалю великого . . .
А, як би моє серце: Ой! — з жалю пукало,
Давно би то, давно: Гей! — в чорни земли спало.

Ой, што я всплакала гей, тот рочок слезочок
То би ся ой, обернув: Гей! — млински каменочок.

354.
ЯК Я ІШОВ ПОПІД ГОРУ

Як я ішов попід гору,
Іщи не бив день!
Видів я там ладне дівча,
Оно брало лен!

Р'юк я ї, добре щасця,
Мусиш мойом бити,
Хибаль бим тя зато не взяв,
Же не знаш робити!

Ачи тота не робота,
Што я беру лен?
Тілько мене моя мама
Научила лем!

355.
ЛІЄ ДОЖДЖИК, ЛІЄ

Ліє дожджик, ліє: по камени шустит,
Повідала біда, же ся м'я не пустит.
Стану собі рано, стану собі до дня,
Помолюся Господу, ід же бідо од м'я.

Не лій дожджик, не лій
Бо тя ту не треба,
Обийт поза гори
Вернися до неба.

356.
ЛУДШЕ БИЛО

Лудше било не родити,
На світ не пускати,
Як не вмілась, моя мамо,
Виховання дати.

Моя врода, краса,
Лиш пусткам спріяла,
А я тепер лишилася
Та як дурна пава.

А що мені з той уроди,
А що мені з краси?
Лудше било в сирій землі
На віки заспати.

357.

ДОКІР ТЕЩІ

Дали-сте мі, мамо,
Такого дурбака,
Як ішла корову доіти,
Пішла під буяка.

Корову не здоїт,
Бо ся хвоста боїт,
Хижу не замете,
Мітли не піднесе.

Робити нічо не знає,
Ходз би куділь прясти,
Лем собом на музиках
Тілько трясти, трясти.

(4. 4. 1956, І. Ізидорків, Вінніпеґ)

358.

ОЖЕНИВСЯ СТАРИ З МОЛОДОЮ

Оженився, оженився:
Стари з молодою!
Стари з молодою,
Стари з молодою.

Пішов стари, пішов стари:
Тай в поле орати!
Тай в поле орати,
Тай в поле орати.

А молода жінка, а молода жінка
Тай в коршму гуляти!
Тай в коршму гуляти,
Тай в коршму гуляти.

Пришов стари спрацьовани,
Ой, з поля, з ораня!
Ой, з поля, з ораня,
Ой, з поля, з ораня.

А молода п'яна жінка
І з коршми, з гуляня!
І з коршми, з гуляня,
І з коршми, з гуляня.

Ой, ти стари, ой, ти стари!
Ківко ти по-орав?
Ківко ти по-орав?
Ківко ти по-орав?

Сім загонів, сім загонів,
Осми не доорав!
Осми не доорав,
Осми не доорав.

А ти, молода жінко,
Ківко ти пропила?
Ківко ти пропила?
Ківко ти пропила?

Сім талярів, сім талярів,
Осми пожичила!
Осми пожичила,
Осми пожичила.

359.

ЗАКЛЯ ЄМСЯ НЕ ОЖЕНИВ

Закля ємся не оженив,
Бив-ем барз богати:
Жупанина по коліна,
А чобіт блищачи.

Ой, як яся юж оженив,
Так єм юж зубожав:
Кожух ся мі ростирманив,
А чоботи посхожав.

360.

ВЕРХОМ ІДУ, КОНЯ ВЕДУ

Верхом іду, коня веду,
Долинами вовки жену,

Хто би хотів, давби му два,
Бо мі з нима велька біда.

(4. 4. 1956, І. Ізидорків, Вінніпеґ)

361.

ПРО ЛУЦЯ НАЛИВАЙКА

Послухайте, люди добрі, як Луця хрестили,
Як із церкви повертали, в снігу загубили,
А кумоньки, як звичайно, з коршмоньки ступали,
Нетверезі вже по правді на сани сідали.
Сани з Луцьом заточились, баба з ворів впала
Та поволеньки зі снігу Луця діставала.
Бідний Лучка кричить в снігу, трясе губоньками,
Така перша його днина була з пияками.
Дістала го баба з снігу, везуть вже додому.
А привезли, дають перше Луцеви малому
Горівочки, щоб загрівся від переполоху,
Та щоб він на хрещення покушав си троху.
Прийшла до них кума Настя, мудрая невіста,
Та принесла для Луцюня булочку із міста.
В одній руці тая булка, а у другу взяла
І порційку горівочки йому наставляла:
— Що за розум, що за розум! — Луця похвалила
І порційку горівочки єму прихилила.
Дають його до мамуні, як звичайно, ссати,
Та мамуня го не може на руках тримати,
Бо в очах їй світ темніє, руки упадають,
А кумоньки горівоньки єще доливають.
Доливають від уроків, від очей плюгавих
Та від змиїв, від богинів, ворогів лукавих,
От росте собі Луцуньо, росте ніуроку,
А дивіть, який великий вже на семім року!
Коли тато із мамусев сніданєчко пили
Та Луцеви за чим скорше чарку не налляли,
Луць впімнувся, повідає: — то ви самі п'єте?
А мені трету чарку чому не наллєте?
От дивіться, люди добрі, як Луць парубочить:
Ніхто так не затанцює, ніхто так не скочить,
Ніхто так не заговорить до кождої дівки,
Ніхто тільки випити не годен горівки.

Всі на Луця споглядають, Лучка перший всюди,
Де лиш бійка, суперечка і справи і суди.
А Луць в коршмі заложився з другими на збитки,
Що пів кварти нараз лиґне чистої оковитки.
Випив, правда, виграв кладку, але що то з того,
Коли Лучка лиш то знає, а більше нічого?
Порадились тато з мамов, що би з ним робити?
Та нарадили їх люди — треба го женити.
Оженився наш Луцуньо, взяв два морґи поля,
Бідна дівка, всилувана — гірка її доля.
Та Луць в коршмі не лиш днює, але і ночує,
А як сонце рано сходить — додому вандрує.
Заганяє небожище качки по дорозі
Та клене, що з ним не пила жіночка небога.
Ой, чує вона небога, що іде, співає,
Та гіркими сльозоньками себе заливає.
Ішов Лучка з коршми п'яний та впав, як звичайно,
Прийшли пси тай наробили єму щось нефайне.
Цмокнув Луць і засолена страва му сі снила,
Облизався, накляв жінці, що пересолила.
Як піднявся йти додому та в болото хляпне,
Та за шапков шукаючи за болото хапне.
Ідуть люди та сміються і малії діти,
Він на жінку відказує, що ї буде бити.
Прийшов Лучка вже додому та лише проспався:
— Давай, жінко, мені їсти, — з буком вже нагнався.
Жінка бідна з діточками вже сама не їла,
Та тяжкому ворогові страви наварила.
Сів же Лучка та покушав — це не доварене,
Це недобре, несолене і незамащене.
Ой, нещасна її доля — буком вже смарує,
Вже волосся вириває, на землю мордує.
Плачуть діти, утікають бідні небожата,
Ой, такого вони мали рідненького тата.
Довідався і священик, що Луць так воює,
Кличуть Луця, а Луць каже, що вже пошлюбує.
— Пошлюбую вже в неділю, вже тої публіки,

Вже не буду більше пити, не пити во віки.
От, дивіться як Луць в церкві поправді шлюбує:
Кладе руку на слово Боже, хрест святий цілує.
Коли люди ся молили, Луцеві ся снило,
Що у коршмі много людей уже насходилось,
Що там якісь справи були і справи судили
І горівку оковиту на злагоду пили.
От, не п'є вже Лучка місяць, два, три і чотири,
Зажурились у коршмі всі жиди-невіри.
Мехіль з Суров повідають, а що з сего буде,
Як за Луцем Наливайком підуть усі люди?
Як би всі так шлюбували, що будем робити?
Та не будуть наші діти в саїтах ходити.
Став же Мехіль з своєв Суров укладати раду,
Щоби на те шлюбування найти якусь зраду . . .
І думали, і думали, і передумали,
І таку вони мудру раду тай на Луця склали.
Прийшов Лучка раз до коршми довг свій заплатити:
— Нате, Мехлю, свої гроші, вже не буду пити.
— Ах нівроку, — каже Мехіль, — гроші то дурниця,
Що ви, Луцю, шлюбували, гей який п'яниця?
— Шлюбував я, а єй Богу, вже не наливайте...
— Ні, уроки, — каже Мехіль, — просимо сідайте!
Як налляв му Мехіль чистої оковитки в миску,
Як запахло... Луць понюхав: вже і юшка в писку.
Одна, друга, — а це добре, — каже Луць до жида:
Я не вп'юся, ані в'їмся і не буде встиду.
Що я клав на слово Боже руки і заклявся,
Щоб не пити, але їсти я не зборонявся.
Лучка в коршмі не лиш днює, але і ночує,
А арендар жидок Мехіль все єму боргує.
А коли Луць єще хоче далі боргувати —
Мехіль суне з своєв Суров до Луцевої хати.
Оглядають город, поле і тую хатину:
— Ой, чи дам ти, Луцю, більше, ще лише квартину,
Ота хата із тим ґрунтом уже моя буде,
Ти в комірне забирайся, межи чужі люди.

— Ой, Мехлюню, ой Мехлюню, ти моя потіхо,
Та де ж я ся приміщу під чужую стріху?
Жінка Луця з того горя тяжко нездужає,
Так заслабла, не говорить, вже таки вмирає.
Як умерла — то не було на чім нарідити,
Бо не було лави в хаті, ані чим прикрити.
Поховали Луця жінку, мученицю бідну,
Заспівали "Вічну пам'ять", пісеньку послідну.
А сирітки бідні плачуть, голодні небожата,
На матірному їх ґрунті — блищить Мехля хата.
Та їм вже не приступати, бо вже виганяють,
А з комірного вже Луця другого наймають.
За дві шустки і дві порції робить цілу днину,
То каміння на мур зносить, або місить глину.
А пан Мехіль курить люльку та й лиш дим пускає,
Та й ще Луця до роботи буком наганяє.
Пішов Лучка раз на село, на село сусідне,
А там люди храм справляли, і богач і бідний:
Кожний пє тоді горівку і дідів приймає,
А Лучка де лиш піде — добре потягає.
Тягнув, тягнув аж під вечір до дітей пустився,
Як ґрейцарів надавали, ще й за тоє впився,
Та під селом, у гноянку бідний заточився.
Та й лежить Луць у гноянці; а на другу днину
Витягають вже мертвого Луця дідовину.
От так, хто в світі так проживає,
То така єго смерть чекає.

(14. 2. 1956, Принц Алберт, Саск., І. Боднарчук)

362.
ПІСНЯ СТРАСНА

(Перші рядки співається по два рази)

1. Ой у четвер по вечері
Ходив Ісус по всім селі.
2. Ой спіть люди, а все чуйте,
Меї смерти учікуйте.

3. Люди спали, занедбали,
Жиди Христа розіп'яли.
4. Ішов Ісус дорогою,
Здибав дівку із водою.
5. Дай ми дівко води пити,
Смажні уста закропити.
6. Ой то вода є нечиста,
Нападало з клена листя.
7. З клена листя нападало,
Із гір піску навіяло.
8. Самась дівко є нечиста,
В споді вода є пречиста.
9. Сімісь синів породила,
Ні жадногось не хрестила.
10. Ні жадногось не хрестила,
У тісь воді потопила.
11. Дівка стала, сі злякала,
Перед Христом крижем впала.
12. Ой стій дівко, не лякайся,
Йди до церкви сповідайся.
13. Ой цур матці налаяла,
Старших братів зневажала.
14. Ой бо я ще не лаяла,
Тільком собі спогадала.
15. Гірше твоє спогаданя,
Як ойцове налаяня.
16. Дівка воду несла, до церкви вступила,
Їй ся земля розступила.
17. Святий Петре, святий Павле,
Подай ключі пекольнії,
18. Подай ключі пекольнії,
Випусть душі спасенії.
19. Тілько тої не випускай,
Що в неділю рано їла.
20. Що в неділю рано їла,
А в п'ятницю пісню піла.

(3. 3. 1956, Витків, Саск., П. Світик)

363.

МАЛА БАБА ТРИ ДОЧКИ

Мала баба три дочки, всі віддала за Божі слуги.
Одну за попа, другу за дяка,
А третяя бідная, фартушина підрана, за паламара.

Та що за попом, їде в повозах,
Та що за дяком, їде у бричках,
А третяя бідная, фартушина підрана, їде у старих тачках.

Та що за попом, ріже барана,
Та що за дяком, ріже когута,
А третяя бідная, фартушина підрана, ріже голуба.

Та що за попом, їсть курочки,
Та що за дяком, їсть пиріжки,
А третяя бідная, фартушина підрана, пісні галушки.

Та що за попом, спить в перинах,
Та що за дяком, спить в подушках,
А третяя бідная, фартушина підрана, на голих дошках

Та що за попом, в черевичках рип,
Та що за дяком, чобітками дур,
А третяя бідная, фартушина підрана, постолами шмур.

364.

ПОЇХАЛА БАБА В ЛІС

Поїхала баба в ліс, баба в ліс, баба в ліс,
Без сокири, без коліс, без коліс, гоп.
Зачепила в сухий пень, в сухий пень, в сухий пень,
Тай сиділа цілий день, цілий день, гоп.

Пішов Іван розчепив, розчепив, розчепив,
Біду собі зачепив, зачепив, гоп.
Пішла баба до пана, до пана, до пана,
Позивати Івана, Івана, гоп.

А пан бабі усудив, усудив, усудив,
Сорок буків усадив, усадив, гоп.
Іде баба плачучи, плачучи, плачучи,
Іван іде скачучи, скачучи, гоп.

365.
ПІСНЯ ПРО ПОЛЬКУ

Біда польку підкосила,
Пішла полька за русина.
Русин каже рано встати,
Полька хоче довго спати.
Русин каже жур варити,
Полька хоче каву пити.

Тепер я сі розгуляла,
Тепер мені грайте,
Черевички попорола: —
Другі мені дайте.

Польки, польки до порога,
Черевички попорола,
А мій батько чоботар,
Черевички полатав.

366.
СЕМЕ НЕ КРАДИ

Пішли два хлопи в поле красти снопи. Тай один з них набрав снопів тай хоче утікати скоро, щоби їх ніхто не злапав. Але другий не квапиться, а рахує снопи: 1, 2, 3, 4, 5, 6 а семий відкидає на бік і знову рахує: 1, 2, і так далі до сім.

А перший каже: "Гей, куме, та що ви там ще рахуєте? Та скорше набирайте, та й тікаймо, щоб нас не злапали".

А той каже єму: "Куме, та ви прийшли красти то ся боїте, а я так як видите: беру а семий лишаю, бо я ще добре пам'ятаю сему заповідь: семе не кради!"

(7. 7. 1956, Катерина Іванчис, Вірден, Ман.)

367.
ЖУРИЛАСЯ ПОПАДЯ

Журилася попадя своєю бідою,
Що їй тяжко в світі жити, що піп з бородою.
— Ох мені тяжко, ох мені нудно,
Що піп з бородою, жити в світі трудно!
Ой набрала попадя гусий та індиків,
Спакувала на повозку, їде до владики.
Бо єї горе, бо єї нудно,
Що піп з бородою, жити в світі трудно.
А як прийшла перед владику, впала на коліна,
Завертає в гору очі, плаче як відміна.
Ой бо єї тяжко, важко і нудно,
Що піп з бородою, жити в світі трудно.
— Порадь, молю, владико, що маю робити,
Позволь, позволь, нашим попам бороди голити.
Бо мені горе, бо мені нудно,
Що піп з бородою, жити в світі трудно.
— Подивися, попаде, у моїй кімнаті,
Кілько тут є попів, дяків, а всі бородаті.
— Коли мені тяжко, важко і нудно,
Що піп з бородою, жити в світі трудно.
— Поглянь, поглянь, попаде, що я сам владика,
Яка в мене борода чесна та велика.
— Коли мені горе, коли мені нудно,
Що піп з бородою, жити в світі трудно.
— Ой не знаю, попаде, що з тобов робити,
Треба тобі в вісім пасем воду освятити.
— Коли мені тяжко, важно і нудно,
Що піп з бородою, жити в світі трудно!

(6. 6. 1956, Райкрофт, Алберта, М. Бзова)

368.
"ЧОРНИЙ З ЛАБАМИ"

Во врем'я одно, жив вже досить старий єврей (жид) і захворів на дуже дивну слабість. Його кільканайцять-

літний син побачив, що з "тателе" щось не теє, пішов і розпитує поміж українцями, що він має робити з своїм татом.

А жінки кажуть: "То що твому татови є за слабість?"

Жидок каже: "То такий чуєте страшний слабість, він їв би, і пив би, і по стінах ся дре".

Жінки радять: "Піди до "аптеки", купи чорного ладану і трошки грани в миску тай підкури".

Жидок пішов до "аптики" (драґстор) і забув як то треба сказати, замість "чорного ладану" каже, продайте мені "чорного з лабами".

Аптекарі думали, думали, що то таке, тай прийшли до того висновку, що то мусить бути чорний стрільний порох, і продали йому фунт того стрільного пороху.

Молодий єврей прийшов до дому набрав в миску грани, старого посадив на крісло, обтулив добре перинами, грань з мискою під крісло і на жарючий огонь висипав "чорний з лабами", а сам сів оподалік, щоб бачити, який результат буде з того підкурення. В той час порох експльодував, та старим його батьком кинуло аж до суфіту (до стелі). Син крикнув:

"Гіф! невроку, скачи здоров!" — Але старий відбився від стелі, тай гепнув до долівки і вже йому "цінтойт — капурес"!

Син помацав тата за грудь, що той вже не живе, тай каже: "А пся кров, стара, дало тобі Бог здоровля, а ти не вміло пошанувати, на лиха було аж під стелю скакати. Ну тепер тобі вже капут!"

(6. 6. 1956, Райкрофт, Алберта, Марія Бзова)

369.
КАЗАЛИ КОЛИСЬ МЕНІ ТАТО

(Співається на арію "А хто, хто Николая любить")

Казали колись мені тато, іди, сину, напоїш лошата,
А я тата не послухав, пішов в село без кожуха
— То-м був змерз.
Зайшов я до Панька до хати, з мене ся зачали сміяти,

Сів коло пєца ся гріти, там лиш були самі діти
— всі малі.
У горшку пироги кипіли, мої ся очи придивили,
Я ся до них присував, по одному вітягав
— тай всі взяв.
В комині ковбаси вудились, мої і там очи придивились,
Я ся до них присував, по одній з кілка здіймав
— тай всі взяв.
На тім ся єще не стало, поліз я на гору по сало,
Тай я сала не дістав, з висока на землю впав
— побився.
В коморі у темнім куточку, стояли крупи у мішочку,
Бо казали батьки наші, що до шкварків треба каші
— тай я взяв.
Втікав я з краденим набором, аж тут пси загавкали хором,
Я став клясти всім псам маму, тай в глібоку упав яму
— зловився.
Що ж мені тепер робити, злапають, то будуть бити,
Амінь, амінь, аміняки, гей подайте драбиняки
— най вилізу.
Аж тамки близько діти були, мій голос в ямі почули,
І в село дали знати, щоб злодія йшли лапати
— у ямі.
В селі зачали дзвонити, злодія щоб ішли ловити,
Біжуть хлопи із ціпами, усі баби з коцюбами
— до ями.
Зачали в яму ся дивити, а баби взялися хрестити,
Хлопи кричать злодіяка, баби кажуть що чортяка
— забиймо його.
Як мене на землю простерли, то шкіру мішком здерли,
Не досить, що всьо забрали, ще й мене на мак зіграли
— такий світ!
Ми ту пісню співаймо, Щипавку Гриця споминаймо,
Що ту пісню уложив, Ткач і Міхалюк докінчив
— на Сван Плейн.

(9. 4. 1955, Ватсон, Саск., В. Д. Ткач)

370.
НА ПРАЗНИКУ

Ой дубе, дубе, кучерявий, хто тобі, дубе, кучері увив?
Вербо зелена, хто тобі, вербо, коріння підмив?
Увила кучері темна нічка, підмила корінь бистра річка.
Говорили люди, що милий не п'є,
А він з корчми що ранку приходить.
Пропив коня вороного тай іде до стайні по другого.
А єго мила против него: "Ой мила моя, люблю тебе,
Викупи коника, бо уб'ю тебе".
Ні раз я ні два викупляла, у вишневім садочку ночувала,
У вишневім садочку ночувала, з соловеями розмовляла.
Соловей каже, тьох тай тьох, котяться сльози, як горох.
А зазулечка ку-ку, ку-ку, за що я, Боже, терплю муку?

371.
ЧИ НЕ ТОЙ МИКИТА?

Чи не той то Микита, що лежав коло жита,
Що ходив коло лену, сподобав си Ілену?
А я свої Ілені черевички зелені
Та й хусточку до боку — вона гарна, нівроку.
Ой, піду я до сусіда, а в сусіда файна хата,
Коло хати нивка, а у хаті жінка чорнобривка.
А у мене бідолахи ані хати, ані нивки,
Ані жінки чорнобривки.

(15. 2. 1956, Бойл, Алберта, Ю. Кудринецький)

372.
ЗГАДКИ ПРО РІДНЕ СЕЛО

Здається, що тоє не давно ділялося, як чоловік був ще молодий, здоровий і веселий. Бувало, як прийде неділя, або якесь свято, то ми, молоді і старші, зійдемося по обіді до читальні і одні читали книжки а другі слухали або говорили межи собою на всілякі теми, яке би то гарне представленє вибрати, щоби відограти, щоби

нових книжок до читальні спровадити, щоби було щось нового читати, і так скоро час промине що вже і дзвін на вечірню дзвонить, бо церква була близько читальні, і всі виходять з читальні і йдуть на вечірню.

Як прийде великодня п'ятниця, то хлопці вже приготовляються, щоби стояти над Божим гробом — такий в нас був звичай здавна. Як скінчиться Богослужене і священик положит плащеницю на Божім гробі, зараз приходять п'ять хлопців в січових одностроях до церкви і чотири хлопці ставали коло Божого гробу, а п'ятий хлопець поправить їм топірці, щоби всі рівно їх тримали, і самий йде до читальні. За годину або півтора години він приводив свіжі хлопці, щоби тих перших змінити, і так мінялися за що раз, і так стояли по черзі до пізного вечера.

В суботу, зараз з вечера, приходять хлопці і стоять цілу ніч і через Службу Божу коло гробу аж заспіває священик "Воскрес Ісус од Гроба". Тоді ті хлопці йдуть до читальні і там розбираються з одностроїв, лишають топірці і йдуть до дому.

По сніданку знов сходиться молодіж до читальні в гарно вимитих сорочках. Хлопці в січових лентах і шанках з топірцями в руках. Як гарна погода на дворі, то хлопці рекрути, котрі були вибрані до війська, машерували дорогою, старші парубки або жонаті мужчини, котрі були офіцерами при війську, учили тих рекрутів військових вправ, а дівчата з молодшими хлопцями співали гаївок.

1

Вербова дошка лежала, лежала,
По ній дівчина ходжала, ходжала;
Десь мій миленький поїхав, поїхав,
Щось мій миленький, чорнобривенький привезе, привезе.
Привезе хусточку і вінець, і вінець,
На праву рученьку перстенець, перстенець.

2

На поповій сіножаті, там коні іржуть;
Вийди, вийди, пані матко, щось продають.
Продавала Сорочиха, доньку свою,
Деркачиха перебігла, купіть мою.
Ми вашої не хочемо, бо лінива,
Штири ночі горшки моче, три дні мила.
(І так співають кілька разів але іншим ґаздиням)

3

А хто ворiт кличе, а хто ворiт кличе?
Панськi служеньки, панськi служеньки.
А що за дар везуть, а що за дар везуть?
Малоє дитятко, малоє дитятко.
А в чiм тоє дитя, а в чiм тоє дитя?
У срiблi, у злотi, у срiблi, у злотi.
А на чiм воно сидить, а на чiм воно сидить?
На малюванiм крiслi, на малюванiм крiслi.
Чим ся воно бавить, чим ся воно бавить?
Червоним яєчком, червоним яєчком,
Кругленьким яблочком, кругленьким яблочком.

4

Цвите горошенько в три листки, в три листки,
Ой, дай же, Боже, в чотири, в чотири,
Щоб ся парубоньки женили, женили.
Нема пана вдома, поїхав до Львова.
Дощик іде, рута цвите,
Ховайтеся ви, дівоньки, під рум'яні віноньки,
Ви, хлопці, під гай, під зелений май.

5

Ланку, ланку, не стелися, бо з тебе дівки пів'ют вінки,
А несуть ключі побрязкуючи, а я молоденька йду стихенька,
А Тарасова жона, а нема єї вдома.
Сіла собі у човничок, поїхала на ставочок,
Там вона ся забавила, і з північком розмовляла.

Боюся я до дому йти, буде мене мій муж бити.
Щіткою, гребінкою, веретеном, кружілкою,
То в гору то в долину, то в рожу то в калину.
А ти зазуленько дімбрія, дімбрія,
Ой, не куй раненько, в дімброві, в дімброві,
А не буди мене в коморі, в коморі.
Ой, бо моя мати старая, старая,
Ой, і ще до того чужая, чужая (мачуха)
Буде мене рано будити, будити.
Скаже мені діло робити, робити;
А під гору камінь котити, котити;
А решетом воду носити, носити.
А кілько в решеті води є, води є,
Тілько в парубоньках правди є, правди є.
А кілько в решеті дірочок, дірочок,
Тілько у дівоньках правдочок, правдочок.
А кривого танцю, та не виведеш кінцю,
Дівки й молодці, терем будували,
Терем будували, віконця вставляли.
Ой, щоб не залетів сивий соколонько,
Ой щоб не виносив дівочої краси.
Дівоча краса, коса до пояса.
Парубочая краса, вуса до пояса.

Тую гаївку співається на кілька арій, бо на одну не пасують слова.

(26. 4. 1956, Етелберт, Ман., Левко Мерко)

373.

ЯК Я ЇХАВ ДО КАНАДИ

Як я їхав до Канади —
Було в третім маю,
Щосте за мнов жалували —
Дуже добре знаю.

Ой, зійшлися сестри, браття,
Всі мої шваґрове,

Скинув шапку, поклонився:
— Бувайте здорові.

Будь здорова, церкво моя,
І ти, рідна мати;
Бо Бог знає чи я верну
До тебе вмирати.

Приїхав я на стишіня,
Білєта забрати,
Моя мама на колінах
Зачала вмлівати:

— Ой, де їдеш ти, мій сину,
Сину мій, Іване?
Ой, де ж ти мня покидаєш
Ти мій сину, пане?

Як я сідав на колєю
Тай не оглядався,
Приїхав я до Гамбурґа
Аж там спам'ятався.

А в Гамбурґу там аґенти
То вони нас радять,
Від нас гроші забирають,
На шіфу провадять.

Ой, їхав я три дні шіфов,
Взяв вітер хитати,
То, що я з'їв, що я випив —
То мусів вертати.

Приїхав я вже до краю,
Тай до Галіфаксу,
Чіпається всяка біда
Чіпає завчасу.

Приїхав я до Вініпку
На стації стали,
Ой, зійшлися там панове
Тай нас оглядали.

Приступає Кароль Ґеник;
Не журіться, люде:
Край великий, край широкий,
Добре вам тут буде.

(1. 6. 1956. Роблін, Ман. Ґ. Николишин).

374.

А ТРИ БРАТЧИКИ ТРАВУ КОСИЛИ

А три братчики траву косили, а їм сестриця їсти носила.
Здибали її три нежонаті та й дали її коня тримати.
А самі сіли, снідання з'їли. Ой бачить вона що й невіронька:
Пустила коня в чистоє поле, сама скочила в синьоє море.
А як скакала то й повідала, щоб з того моря води не брати.
В городі зілля, щоб не вирвати, під гору явір, щоб не зрубати,
В лузі калини, щоб не ломати, трава сінокос не викосити.
Під гору терен, щоб не ломати. Бо й тота вода — то моя врода.
В городі зілля моє весілля, під гору явір — то мій кавалір.
В лузі калина то лиця мої, трава сіножать — то коси мої,
Під гору терен — то очі мої.

(9. 5. 1956. Ванкувер, Б. К., Олена Яремчук.)

375.

ЯК БУВ Я ЩЕ ШКОЛЯРЕМ

Мав я коло 10 років і ходив до школи в своїм селі Спасові. Було це літною порою. Як ми, школярі, йшли до школи чи зі школи, учитель завше нам напоминав, що як ми стрінемо когось старшого від нас, то ми всі маємо сказати йому Слава Ісусу Христу. Але одного дня ми йшли до школи і йде чоловік проти нас. Коли він зрівнався з нами і ми сказали до него Слава Ісусу Хри-

сту, один школяр, на ім'я Федь, не сказав нічого, але його сусід Петро каже до него: Ти, Федю, чому не здіймив шапки і не поздоровив його? Чекай, я скажу учителеві. А Федь каже до Петра: Я так боюся учителя як і тебе.

Але прийшли ми до школи, помолилися і той Петро сказав учителеві за ту пригоду. Учитель питається нас чи то правда, і ми всі відповіли, що правда. Тоді учитель положив того Федя на крісло і загрів йому паском штани і каже: Ти маєш так робити як ті решта робили, то не будеш караний. Але як ми вийшли підчас перерви на двір, той Федь каже до Петра: Чекай, як ми будемо йшли до дому зі школи, то я тебе втоплю в рові. Як прийшли ми по перерві до школи, Петро скаржиться учителеві, що Федь казав, що його втопить в рові як будемо йти зі школи до дому.

Як ми мали виходити зі школи учитель питає Федя: То ти Петра втопиш? А Федь каже: Так, я його втоплю. Тоді учитель поклав його на крісло і дав йому кілька пасків і питає: А що, втопиш Петра? А Федь відповідає: Втоплю. Учитель каже: Лягай ще на крісло. І дав йому ще кілька здорових, і питає Федя: Ну як тепер, ще втопиш Петра? А Федь каже що таки втопить його. Учитель каже до дітей: Ви йдіть до дому, а Федь буде в школі ночувати. Ми пішли до дому, а учитель тримав Федя аж ми були в дома. Тоді він пустив Федя до дому.

Але на другий день наш Федь встав раненько, добре не поснідав і біжить скоренько до того рова, щоб там підсісти і Петра втопити. Петро також мався на осторожности. Приходить він до того рова, а Федь вискочив з трави і хотів зловити Петра за руку, але Петро як піпхне Федя зі всеї сили і Федь впав у рів, а Петро побіг до школи.

За якийсь час приходить Федь до школи цілком мокрий. Учитель питає Федя: Де ти був, що ти такий мокрий? А Федь зачав брехати, що то його Петро вмисно піпхнув у рів. Петро каже: Прошу пана учителя, він

бреше бо то він мене хотів втопити, але я як видирався від него і піпхнув його, а самий втік. Тоді учитель взяв Федя за руку, вивів його на перед і каже: Наш Федь риби лапав, штани собі заталапав. І питає Федя: Ну, тепер скажи, чи ще втопиш Петра? А Федь каже: Ні, я вже більше його не буду чіпати.

Не знаю, як вони довго гнівалися, але вже більше не билися.

(26. 4. 1956, Етелберт, Ман., Левко Мерко)

376.
НА ВЕСІЛЛЮ

На весіллю одні плачуть,
А другі співають,
А треті п'ють горівку, —
Четверті гуляють.

Сидить дружба за столом
Тай витріщив очі,
Межи зуби встромив пальця,
Женитися хоче.

А молодший коло него
Собі зажуривсі;
Крутить, вертить пальцем в носі
Також би женивсі.

Сидить дружка за столом
Тай собі гойкоче:
Всі дівчата віддаються,
Вона також хоче.

А молодша коло неї:
— Мамо, коби борше!
Ой, мамуню, віддай мене,
Бо ніц не поможе.

А староста старостиню
Кличе: — моя кицю,

Старостиню злапав в руки
Тай обдер спідницю.

Старостина, як ся впила,
Так сі розгуляла,
Нехотячи старостові
Вуса обірвала.

А кухарка коло п'єца
Поставила борщик,
А сват п'яний заточивсі
Встромив ногу в горщик.

А кухарка коло п'єца
Так сі розгнівала,
Нехотячи сватуньові
Вуса обірвала.

(5. 6. 1956, Витков, Саск., пані Світик)

377.

КАНАДІЙСЬКИЙ КЛІМАТ

Давненько се діялось, коли ще волами та кіньми їздили всюда, аж тут прийшло Рождество латинського обряду, а що наш українець оженився з полькою, тож вона каже: "Міхал, поїдемо до косьцьола на Рорати вопівночі, то не дуже далеко, шість миль чи вісім". А чоловік каже: "Рузю, на дворі такий мороз, аж дух в груди спирає". "О, то ніц! Наші коні шпаркі, дві годинки, тай ми в косьцєлі". "Ну, то най буде".

Бере наш Михайло папучі, добрий кожух, шалік, шапку таку теплу, як наш Тарас Григорієвич носив, і каже до жінки: "Рузю, не примащуй ті льочки, чубочки, а вдягайся тепло, бо закостенієш". А жінка каже: "Пильнуй свого носа!". Чоловік вмовк, жіночка вичубилась, вибрендилась, високий капелюх з воалькою з струсевим пером, пасований ковт (плащ), ну, словом, "елеґантна пані".

Посідали, їдуть, вйо — коники! вйо, гатьта, віcьта! "Ґереп, коні, бо пані зембамі дзвоні".

Приїхали до косьцьола і він, по панському звичаю, подає своїй пані рам'я, щоб їй легше та краще злізлось з санок-залубень. А вона не встає. Міхал каже: "Рузю (чи Фрузю) вставай, бо ми вже коло косьцьола". А вона не відзиваєсь до него. Він до неї, хоче зсадити, а та вже закостеніла. А він як не крикне: "На маєш Рорати, ти дідьку чубатий. Я казав добре ся вдягати!". Сплюнув, обернув кіньми тай додому.

Дома вже мав менше клопоту, бо вона була гарно зібрана, лиш закликав людей і попа і похоронили, а над гробом написав: "Ту та спочиває, що не слухала мужа, замерзла Михайлова Фрузя".

(28. 4. 1955, Райкрофт, Алберта, М. Бзова)

378.

УКРАВ, А НЕ УМІВ СХОВАТИ

Зарізав фармер свиню, обробив як належиться, розрізав на дві половини. Одну половину порізав на кавалки і зложив до холодільні близько хати, щоб жінка мала під рукою, коли їй потрібно. Другу половину повісив на шнурок під шопою, щоб через ніч замерзла, а рано мав сховати. Та коли вийшов рано подивитися, чи м'ясо добре замерзло, застав тільки шнурок, що висів на клинку.

Почіхався в голову тай нікому нічого не каже. Набрав баксу пшениці, тай повіз до міста. На дорозі здибає свого сусіда тай стали говорити про погоду, про різні господарські справи.

Нарешті каже сусід: "Ту бед, Джек, я чув, що в тебе хтось украв половину свині".

"Єс, ту бед, — відповідає покривджений фармер. — Але ти замкни собі і мовчи, щоб моя жінка не довідалася, бо ніхто більше не знає, тільки я і ти".

(8. 5. 1955, Брандон, Ман., Ол. Кобилянський)

379.
ПОДИБАЛИ МОСКАЛІ КУЛЮ ВІД МЕРЗЕРА

Подибали москалі кулю від мерзера,
Оглядають доокола, що це за холера?
Один каже, що ковало, а другий знов, праса,
А третий знов тарабанить, що ковбан від м'яса.
Прийшов на те командир, і каже по хвилі:
Це бочілка із вином, австрійці згубили.
Бери, братець, на плече, як тяжко, чотири,
Занесіть це, дураки, до моєї кватири.
Лиш почали, як не гукне на все диво, й казати не треба,
А братці немов святії, пращають до неба.

(4. 1. 1956, Керрот Рівер, Саск., Мих. Лисак)

380.
ОЙ, ЧИ ТО В СВІТІ ТАКА ПРАВДА БУЛА?

Ой, чи то в світі така правда була,
Щоб куриця нам бичка привела?
Отой бичок той наніс яєчок,
А безрукий ті яєчка пікрав
Тай голому за пазуху сховав.
А сліпий світ посматрує
Тай глухому лиш пошептує.
А німий "калавур" закричав
Тай лисого за чупер задержав.

(1. 3. 1956, Белфілд, Н. Д., П. Кордон)

381.
НАШІ МАМИ БІДУВАЛИ
(Гагілки)

Наші мами бідували, бо панщину відробляли,
Наші мами були чорні, бо не мали часів вольних.

А ми собі паняночки, бо й не робим панщиночки.
А ми собі як сніг білі, бо ми маєм часи вільні.

Тепер пани смутні ходять, бо їх лани так не родять.
Де родила пшениця — тепер родить мітлиця.

Решта поля облогує, щирий русин не працює.
І не буде працювати, треба йому гроші дати.

Іди, хлопе, молотити, дам горівки оковити.
Дам горівки і дам меду, ринський срібла так як леду
Ще й табаки понюхати, треба пана послухати.

382.

ПРАЩАЮСЬ, ДІВЧИНО, З ТОБОЮ

I

Пращаюсь, дівчино, з тобою,
Пращаюсь, серденько моє,
2. Бог наділив мя судьбою
Провести в щастю дні свої.

Щасливо наші дні минали,
Весело було нам тоді,
2. Тепер я їду на чужину,
А ти останеш в самоті.

А як тобі коли прийдеться,
Так знай, що я тебе кохав,
2. До смерти був я тобі вірний,
І все про тебе пам'ятав.

А як тобі колись прийдеться,
Шукать мене серед могил,
2. Мій камінь з гроба обізветься,
Він скаже хто тебе любив.

Любив, любив, любити буде
Хотяй в далекій стороні,
2. Во вік тя, мила, не забуду,
Бо Ангел щастя ти мені.

II

Минулось моє щастя
Минулося воно,
2. Коротко так тревало,
А гарнеє було.

Минулося, минуло,
Минулася весна,
2. Зморозив холод душу
І лютая зима.

Ой, знаю я, знаю,
Що вернеться весна,
2. А в моїм серцю холод
І лютая зима.

Ой, знаю я, знаю,
Що вернеться весна,
2. А молодість не вернеться
Не вернеться вона.

III

У горах Карпатах,
Ой, там би я жив,
З гори на долину
Все би ся дивив.

2. Там птички співають,
Злегенька все уха-ха,
А голос сопілки
Там чути щодня.

У горах Карпатах,
Там сосна росте,
Там зілля пахуче
Гарненько цвите.

2. Там птички співають...

У горах Карпатах
Дівчата як мак,
Гуляють, співають,
Все лиш в один такт.

2. Там птички співають...

У горах Карпатах
Парубки як льви,
За волю, свободу,
Стануть до борби.

2. Там птички співають...

IV

1. Зелена ліщина горішки зродила,
Молода дівчина жовняра любила.
2. Жовняра любила, жовняра кохала,
До свого милого дрібний лист писала.
3. Дрібний лист писала, просила вертати,
Бо з туги за милим хоче умирати.
4. Жовняр лист діставши, тай перечитавши,
Тяженько здихнувши, ревно заплакавши,
5. Пане капітане, пусти м'я до дому,
Лишив я дівчину, сам не знаю кому.

6. Пущу тя, пущу, але не самого,
Пущу я з тобою коня вороного.
7. Їде жовняр, їде, думи гадає,
Що тепер з дівчинов він робити має?
8. Їде жовняр, їде, ворота минає,
Їде на улицю, не одну ще має.
9. Приїхав до дому, став коло хати,
Вийшла стара мати жовняра витати.
10. Пане жовняре, прошу тя до хати,
Бо твоя мила та хоче умирати.
11. Нехай умирає, я за ню не дбаю,
Вийду на улицю ще сто-двадцять маю.

(3. 9. 1956, Ту Гилс, Алта., М. Карплюк)

383.
ПРИГОТОВАННЯ ДО ГОСТЕЙ

Пишу я листа
Та такого змісту —
Даю до відома,
Щоб були всі дома.

До стола сідаю
Тай й ся не колишу,
Та до пана Кіца
Пару слів напишу.

Як зможе те все
Пан Кіц прочитати,
То прошу скоро
Пива пристарати.

Бо в вас будуть гості
З далекой дороги,
Щоби то вже були
На столі пироги.

На столі пироги
І багато пива,
То тоді то буде
Весела забава.

Але то єще тому
Не є всьо кінець,
Приготовіть гуску
Й смачний студенець.

Най на столі буде
Індичка печена,
Голубці і зупа,
І качка смажена.

Дві фляшки горівки
Також не завадить,
По добрім обіді
Горівка погладить.

І ти, господине,
Гарно приберися,
І як будуть гості,
З ними веселися.

Бо ся наробилась,
Много натрудилась,
Вже вартуєш того,
Щобись відпочила.

Щирі господарі
За зле мі не майте,
Щосте наладили
Смачно споживайте.

(3. 3. 1956, Лішор, Алта., Анна Заїло)

384.

ХРИСТОС ВОСКРЕСЕ!

Чи в небо нині земля ся змінила,
Чи щастя людське на світ повертає,
Що вся вселенна себе прикрасила,
І новим блеском сонце ясно сяє?

А ангел Божий, розпростерши крила,
Летить по світу і вістку звіщає:
"Відкрите небо — стрясайте окови,
Днесь Воскресеніє, днесь праздник любови".

Чи серце людське скупалось в потоці
Святої правди, що радо б'єсь в груди,
Чи сльози щастя блисли в кожнім оці,
Що братьми кличуть себе чужі люди?

Чи світ без смерти горить на востоці,
Що позабулись всі безсмертні труди?
І гомін чути розкішного слова,
Праздників-праздник — Пасха днесь Христова!

І людськість з гробу-страдання підносить
Міліони голов — смілими устами,
Правду із правд найбільшу голосить:
"Великий єсь, Боже, і силен між нами.

І Твоя воля з гробу нас возносить;
Дає побіду над нужд наших тьмами,
І шле надії зарево небесне,
Що з гроба-горя вся людність воскресне!"...

Христос Воскресе! Свята . . . свята . . . свята . . .
Бідний, убогий, кожний днесь багатий.

Цар в рабі видить сердечного брата,
З князем простака може ся рівнати.

Храмом любови стаєсь кожна хата,
Спішить друг другу провини прощати,
Ненависть гибне і пімста щезає,
Завись минаєсь і яко віск тає.

Світися нині, український таборе,
Вокресная тобі хвиля надходить,
В щастя вміняє Бог твоє горе —
В пітьмах забуття — недоля бродить.

В твердь ся зміняє сліз твоїх море —
А по тій тверди ласка приходить.
Ласка відродна згоди і спасення,
На жизнь — ведучу впрост до Воскресення ! . .

(23 березня, 1954, Нестор Раковіца)

385.
ЖІНКА ПОГАНАЯ

Ой, піду я лугом, лугом,
Там мій милий оре плугом.
Та він оре, а я плачу,
Свої літа марно трачу.

Свої літа помарніла,
Щом нелюба полюбила.
Понесу я їсти, пити,
Чи він буде говорити?

А він наїв і напився,
Коло плуга положився.
Чого ж лежиш, чом не ореш?
Чом до мене не говориш?

А я лежу тай думаю,
Що погану жінку маю.

Поганая вродилася,
Тобі, дурню, не сниламся.

Не брав ти мі серед ночі,
Не вилізли тобі очі.

Брав ти мене — була днина,
Була твоя вся родина.
Ой, був отець, була мати,
Було, дурню, мі не брати.

Ой, хто тобі тому винен,
Що ти кривий, чорнобривий?
А я руда вродилася,
Горбатому судилася.

(3. 3. 1956, Лішор, Алта., Анна Заїло)

386.
ТАМ НА ГОРІ

Там на горі, на горі, йохаха, чабан вівці займає, гу!
На дівчата моргає, йохаха, гу!
А ви, хлопці молодці, перекажіть дівоньці, гу!
Нехай вона заміж іде, а на мене най не жде, гу!
Бо я хлопець молодий, йохаха, ще й до того військовий,
[гу!
Як дівчина учула, та й тяженько вздихнула, гу!
Та й побігла до хати, та й зачала плакати, гу!
— Що я буду робити, же покинув мня чабан, молодень-
[кий овечар, гу!
— Копай, доню, коріння, з-під білого каміння, гу!
— Я копала цілий день, йохаха, викопала но оден.
Несла єго у руці, сполокала у ріці, гу!
Приставила до жару, кипить корінь помалу.
А ще корінь не вкипів, а вже чабан прилетів, гу!
— Ой, чого ж ти прилетів, як ти мене не хотів, гу!
Ой, чого ж ти прилинув, як ти мене покинув?
Ой, що-ж тебе принесло, ой чи човен, чи весло?
— Приніс мене сивий кінь, до дівчини на спокій, гу!
— Ой, чого ж ти прилетів, як ти мене не хотів?
— Як тя можу покидать, коли вмієш чарувать?

(9. 5. 1956, Ванкувер, Б. К., Олена Яремчук)

387.
ЯК СТАРИЙ ГОСПОДАР СИНА НАУЧАЄ

Я умираю сину, лишаю вас,
А ти ряди господов у добрий час,
Але ряди отак, сину любий —
Аби тобі завидували усі люди.

Челядь нехай буде перша твоя печаль,
Діли з нею твою радість, діли твій жаль.
Она тобі родина і дальша і ближча,
Нічого варт топорець без топорища.

Ти будеш, сину, мати багато слуг,
Але лиш посидющий слуга в господі друг.
Такий тебе не лишить в час пригоди,
Найліпший той слуга, що мало ходить.

Не будь упертий, сину, повільний будь, гнучкий,
Бо ребра лиш тримають грудь,
Найліпша, сину, шабля, та що гнеться,
Тверде, крихке залізо зараз зтреться.

В війні пробують, сину, шаблі гарт.
Приятеля в нещастю — що він варт?
Коня під тягаром, вола у плузі;
А богобойного лиш у недузі.

Плохим занадто бути не є гаразд,
Але і гордість нічого не дасть.
Плохого бо ніхто не поважає,
А гордого і пустяк за дурня має.

Людей багато в світі найбільше злих,
Але найбільший ворог у грудях твоїх;
Єму лиш, сину, не дай надто волю,
А з бічних ворогів не бійся нікого.

Що думаєш, сину, не горлай на весь світ.
Заперта кожному грудна кліть.
А на розтвір стоїть лиш пуста хата —
Язик май за Юду, ні за брата.

Не вір котюзі, як він ся лестить,
Ні гадині тогди, що ніби спить.

Лиш щастя одно най тобі сприяє,
Що Бог святий один тя не ошукає.

Для того, сину мій — єму лиш вір,
Єму ся уповай, єму ся кір.
А він не залишить тя в тривозі, сину,
Він зробить з дня ніч, а з ночі днину.

(4. 4. 1956, Ванкувер, Б. К., Олена Яремчук)

388.

ЯК В КАНАДУ ВИЇЗДЖАЛА

Як в Канаду виїзджала,
Рідний край пращала,
То тряслася мов би хора
Та сама не знала.

Чом то така доля моя
Що я виїзджаю
У незнаную Канаду,
Рідний край лишаю?

Покинула рідних батьків,
Село де родилась,
І ту церкву найдорожчу,
Де Богу молилась.

Усіх рідних покинула
І батька і неньку
Та сусіди свої любі,
Вкраїну рідненьку.

Покинула ту хатину
В котрій мя учила
Говорити ненька моя,
Ненька моя мила.

Хоч приснися, рідна хатко,
Мов золотом крита,
Ті стежечки, щом доптала,
Та доріжка бита.

Ті стежечки, щом доптала
До церкви, до школи,
Хоч присніться, не забуду
Я за вас ніколи.

Я ніколи не забуду
До смерти самої
Рідне село в Україні
І церкви святої.

Рідні міста, рідні села,
Як я вас згадаю,
То заплаче моє серце
Що я в чужім краю.

Рідні міста, рідні села,
В далекій Вкраїні,
Серце моє до вас летить
А я на чужині.

Серце моє до вас летить,
Хоче розказати
Як то тяжко на чужині
Мені привикати.

Мені сниться моє село,
Мати немічненька,
І та нивка щом лишила,
Та земля рідненька.

Все шукаю тої нивки
У чистому поли,
Та ніде її вже не знайду
Ніколи, ніколи.

Сниться мені та сусідка,
З котрою ходила,
Та Читальня, та Просвіта,
Котру я любила.

Звідти пісні вилітали,
Линули лугами,
Звідти знання набирали
Неначе від мами.

Тії пісні все лунали,
Літом чи зимою,
Вони серця чарували
Своєю красою.

Тут не чую того співу,
Запаху з садочка,
За рідною Вкраїною
Плачуть мої очка.

Як приїхалам в Канаду
До нової хати,
Між осики, межи лози —
Світа не видати.

Я чіплялась за ті лози
Та гнула в долину,
Щоб побачити світ Божий
Бо я тут загину.

Я тут правду всю списала
Ніщо не приклала,
Якбим могла то бим ще вам
Те все змалювала.

(7. 7. 1956, Бюкенан, Саск., Стефанія Гривків)

389.

СВЯТИЙ ВЕЧІР НА ОСИЦІ

Я мав тридцять років, як я приїхав до Канади, іще молодий, здоровий. А моя жінка Іфтима мала двадцять-п'ять років, то ще молода і ще жвава і гарна ж вона була, гарна!

Я не був гарний — моє лице повищерблюване віспою, що і до нині лишилося негарне. Але вона мене полюбила і за мене віддалася.

Ми їхали до Канади 1905 року. На дорозі нам ся дочка уродила. Ми дома вирахували, що вона уродиться в Канаді, а тим часом у дорозі ми були близько три місяці і тому то Христина захопила нас у дорозі.

Я спитав чому так довго їхали? Сказав: та бо шіфи

попсувалися на половині дороги і ми довго стояли на місці. По тижневі прийшла друга шіфа і нас знову тягнула до берега. Ще місяць сиділи ніж другий раз виїхали.

А вже як ми приїхали тут на канадійські прирі, то нас завезли просто до Саскачевану, тогді ще не називався Саскачеван, але люди називали Асинібоя, — а декотрі казали Саскачеван. Ми осілися на голих прирях і трохи лісу: папля або осика. На самий перед треба було хату будувати, а тут нема чим: ані цвяха, ані пилки, нічого, лише малу сокиру мав, що я з краю привіз. Тільки усего майстерського начиння я мав. Прикро було — хоч гинь, нема чого звідки дістати, та й як далеко ми від міста, ми тоже не знали. Але рад-не-рад хати треба. Почав я будувати, а жінка помагати. Через чотири дні погода була гарна і ми з жінкою накрили дах з трави. Двері жінка зробила з простирала, що-сьмо привезли з краю і вже ми мали схоронище від вітру і дощу.

Але ми не перестали будувати, ми зараз попри тоту кучку другу почали будувати; будували і обоє з жінкою плакали, плакали як маленькі діти. Ми вже так були, як на другім світі; ми не знали де ми є і як далеко від людей. Говорити не уміли, та й нам що говорили, то ми не розуміли. Мені найбільше було жаль жінки і дитинки.

За дві неділі до нас гості заїхали — пятнадцять миль від мене мій найближчий сусід анґлік і єго жінка. Як тота анґлічка подивилася на нашу мізерію, так зараз рішила мені забрати мою жінку, а я міг іти до роботи або до її чоловіка, або де я хочу. Я погодився іти до роботи там де жінка буде, і ми зараз виїхали до того анґліка. Я там став до роботи, а жінка в хаті доглядає дитини й помагає анґлічці в кухні. Добре нам там було: мені анґлік платив $15 на місяць, а жінці $10, хоч ми і не сподівались, що жінка дістане заплату.

Під осінь анґлік каже до мене: — Джан (так мене кликав той анґлік, хоч моє імя Мафтей, але йому тяжко

було вимовити, то мене охрестив Джан). Каже до мене: "Джан, завтра підемо на твою фарму орати". Приїхали ми, переночували, а на другий день почали орати. Вибрали рівне і чисте місце і за два дні зорали ми п'ять акрів. На весні посіяв я там пшеницю, та й не видів її до жнив. Я придбав серп, і фармер дав нам старого воза, два бички і корову, і ми обоє з жінкою вибралися знов на свою фарму. Багато добра нам той фармер наклав на воза. Що єму на обістю не було спосібне, то він дав мені. Та й жінка дістала багато всего.

Їдемо та думаємо обоє: ет, ми вже богачі; а ще як пшеницю зберем — то й буде свій хліб. В'їхали може половину дороги... бичок сіпнувся, тарбнув воза на бік і колесо ся зломило. Що ж я тепер пораджу? Але я подумав: — "Га, Мафтею, та ж на серед дороги не будеш сидів! А поратунку ні звідки, бо тою дорогою може де хто переїде лише раз у рік". Давай складати колесо, декотрі сприхи я паплеві поробив, але за чотири години я вже знову їхав. Доїзджаю до моєї фарми і ще здалека стаю на возі, дивлюсь чи не видко моєї пшениці. Та чомусь не видко, що воно? Може хто закрав, каже жінка. Приходимо ближче, а наша пшениця вся лежить, так як би її хто валом привалував. Ми обоє з жінкою знов розплакалися.

Поїхав я знову до анґліка та й кажу: "Мистер, нема пшениці, пшениця вилігла ще зелена і колос порожний". Анґлік, добрий чоловік, заїхав перед шпихлір і дав мені шість міхів муки, десять міхів бульби і знову маю з чим вертатися додому. Але я йому кажу — "Мистер, колесо брок". Він оглянув колесо тай каже: "То колесо, Джан, що ти пофіксував — моцніше ніж тих других три".

І знов на весні я переорав то поле, де торік була пшениця, та не знав що сіяти, бо і жадного насіння не мав. Думав, що земля так буде лежати. Аж одної днини несподівано наші гості надіхали, а фармер знову привіз пшеницю і зараз таки того дня засіяли. Фармер сказав, як від'їздив:

— Коли хочеш роботи, Джан, то приходи коли хоч.

— Добре Мистер, прийду.

О, і ще забув сказати, що ще і песюка привезли, бо тогди за пса дуже трудно було де дістати.

От і ми радіємо, але як деколи пригадаємо собі нашу зелену Буковину — то знов собі з жінкою плачемо. Яка там краса була, а яка тут! Нераз жінка тяжко здихне та й каже:

— Ой Мафтею, Мафтею, то-сьмо проміняли . . .

По Зелених Святах я вибрався в дорогу до того анґліка; не так нам треба було, як відробити того, що вони нам дали.

Ішов я два дни, погода була мокра, води всюди стояли. Треба було робити багато дороги: обходити калабані. Приходжу я до того анґліка, а там зле. Коні сполошилися і так єго побили, що він до тижня помер. Іщем застав єго жінку, о, і та вибиралася відїхати, бо там вже другі люди прийшли. Як ішов я додому — то так плакав за так добрим моїм сусідом. Та й кілько він нам поміг! Як би не він, то може ми були б і пропали там. Та що зробити.

Я і не спам'ятався а вже і жнива прийшли, а пшениця така вам кажу, як золото. Але кажу вам, щом не бачив такої пшениці, як тота була. Та й такої більше і не мав; я все мав добре збіжжя, та не таке як тогди. Каже жінка до мене:

— Мафтею, то не пшениця — то золото.

Подумав я: може колись справді зробимо з Канади зелену Буковину, але не сказав того жінці, бо була б плакала зараз. Та й намолотили ми тогди двадцять кірців пшениці такої як золото. Та й тішимося тим так, як малі діти.

Та коби так ще змолоти, ото бувби свій хлібець пшеничний. А до млина трдцять і п'ять миль, але їхати скорше не годен, аж примерзне. Чекаю я та й чекаю. Вже добрі приморозки взяли, та снігу нема. А моїм возом по груді я боявся пускатися в далеку дорогу, — мій віз

заслабий на груду. А саньми ліпше, легше, та нема снігу... А тут і свята різдвяні близько — дві неділі. Та є час ще туди заїхати і назад ся вернути. А моя Іфтима каже:

— Ей, ти, Мафтею, вже бувби ся десять раз вернув туди і назад від коли ти збираєшся до того млина.

Але одного рана устаю, а на дворі снігом потрясло. Мало-мало, але є сніг. А мої бички моцні, потягнуть. Почав я скоро збиратися: Жінка їду приладила на дорогу а я набрав сіна на дорогу для бичків. Вибрався, їду... Добре їхалося, аж я приїхав до ріки Асинибоя. Береги високі, нема куди спуститися на ріку. Блукав я так цілу ніч, і день захопив тай нема ніде броду — всюди високі береги. Аж на другий день перед вечером я знайшов з'їзд у ріку. Переправився на другигй бік, знайшов якусь доріжку: от значить, що тут десь недалеко жителі є. Тай справді перед вечером я доїхав до якоїсь загороди; по господарці пізнаю, що то мусять бути наші люди. Доїзджаю до воротів, вже і собака загавкав, сповістив свого господаря, що гості їдуть. Господар вже й ворота отворив, з хати вийшла ґаздиня, а за нею п'ятеро діточок. Наробила вона лементу, тай кинулася на мене, тай мене цілує аж мої бички спужалися, та то Фені, що колись була моя сусіда. Почав я розказувати за себе, а мої господарі знов за себе тай не спам'ятались аж вже на дворі стало жевріти. Та нема часу спати — треба в дорогу збиратися. Так попрощався я і просили, щоб поступив, як буду вертатися з млина.

Приїхав я до млина, а в млині знаєте яке: хто скорше приїде, той сипле. В млині тоже мені взяло одну ніч і один день, а я в голові порахував кілько то день ще до свят, на свята конечно хочу бути дома. Вже й до знакомих не поступаю, бо спізнюся. Їду тай їду, але лихо хотіло на мені помститися: на другий день — вільга. Так пустило, снігу мов не було, та й тепер санка іде по болоті. Так помаленьки пхаю і так я знаєте рано перед святим вечером діпхався знов до ріки. Та й тутка небезпечно: лід потріскує, може ся заломити, тай моя мука

пропала б. Думав я, думав, а потім випряг бички: вперед одного переправив, а потім другого. Лишив бички на березі — там вони скубали траву, а я взявся по мішкові носити муку, а на кінець пішов я самий санчата перетягнути. Та що-іно я зі саньми на беріг, а мій один бичок як не векне, зареве: оглядаюся, а вони хвости позадирали та й пішли як навіжені. Думаю собі: чому то їх тепер ґец напав? Та ж мухи нема. Я приглядаюся: а то стадо псів якихсь пігналося за моїми бичками. — Ой лишенько моє, та то певно вовки!

В мені серце затьохкало, бо я ще в краю чув про тоті звірюки, знаю що то щось страшне. Але далі пораюся, складаю муку на сани; думаю: зложу, накрию сіном а сам піду бичків шукати.

Коли я скінчив — дивлюся: е-ге-ге! та мене вже навколо обступили вовки. І то не дуже далеко від мене сидять собі та й дивляться на мене. Там п'ять, а там може зо двадцять, а там дальше не знаю скілько: ціла гурма. Я застрашений, не знаю що робити. Ага, нагадав я собі, що десь колись я чув, що треба зробити вогонь, і я його скоро зробив. Але вовки нічого собі з того не роблять, лише дивляться на мене тай очима кліпають. Кричу, гулікаю на них — та де, нічого не помагає.

Вже починає смеркатися, я подумав: треба мені подивитися за яков осиков, щоби мож на ню видрапатися. А зараз мені за плечима — невисока, але груба і гиляки має добрі. Повитягав я верети й повикидав на осику. А чим ліпше смеркалося, тим вовки ближче підступали. Почав я дряпатися на осику, а мої вовки як заревіли всі нараз, як зачали скавуліти, що зі страху я мало що з осики не впав.

Коли вже добре смерклося, тоді вовки прийшли до саней. Почали обнюхувати і зачули муку в мішках. Я подумав: — от подруть міхи і муку з'їдять. Я тоді брав клапоть сіна, скручував його в твердо, запалював сірником і кидав між вовків. Вони розскакувалися на всі боки. Тай так я потрохи відганяв їх від саней.

В ночі я задрімав, а вовки на долині такий рейвах зробили — почали жертися між собою. Мені ставало щораз холодніше: руки зціпеніли, в ноги такой добре було зимно і я почав себе обтулювати, грітися, бо інакше до раня замерзну і впаду між вовків. В тій хвилині я пригадав собі: Та ж то нині Святий Вечір! Так, Святий Вечір на осиці. Тут я розплакався як мала дитина. — Що ж моя жінка робить? Та певно поставила каганець в вікно тай виглядає десь мене.

Сиджу і молюся, і плачу, і дрімаю, і кости болять, і зимно. Ніч довга, а тото чортове насіння товчеться по моїх санях і попід осику. Коби я хоч до раня дочекав! В тих моїх муках я побачив, що починає жевріти, я набрав ще останніх сил, щоб жити — почав ся рухати. Як вже розвиднілося, я побачив, що мої напасники відступилися геть подаль. Один мішок муки чисто знищили: з'їли і ще мішок узяли. Решту шість мішків не торкали.

Не зліз я а впав на землю, — на ногах не годен стояти, але вовки не наближалися і менше їх було, як вчора. Дивлюся, аж хтось під'їздить до ріки з другого боку. Два бички і сани, і двоє людей. А то Прохір їде до мене в гості. Ой, який я радий був тоді!

Так я розказав свою пригоду. Прохорі чекали на мене, що я поверну, але я не повернув, то вони до мене. Тоді ми прив'язали мої сани ззаду Прохірових і так я заїхав додому. І бички були вдома, лише жінка журилася.

(30. 8. 1956, Ст. Енн, Ман., Іван Мартин)

390.
А ЩЕ КУРИ НЕ ПІЛИ

А ще кури не піли —
Кажуть люди — день білий.
Вийди, вийди, гарна чорнобривко,
Тай розмовся зі мною.

Чекай, милий, годину,
Чекай, милий, другую:
Най я своїй старій матінонці
Вечеряти зготую.

Добре тобі казати,
По світлонці ступати,
А мені бо, мені молодому,
На морозі стояти.

На морозі стояти,
Солодкий мед тримати,
Вітрець слідки сніжком завіває,
Солодкий мед до рук прилипає:
Пускай, мила, до хати.

Ніхто тебе не просив,
Щоб ти той мед приносив,
Возьми собі той мед солоденький
Занеси го другій миленькій —
Від мене ся відчепи.

Ой, Марусю, Марусю,
Вважай, серце, на душу,
Яка нічка темна, невидненька,
Я до тебе йти мушу.

(9. 10. 1956, Ванкувер, Б. К., Олена Яремчук)

391.
УКРАЇНО МОЯ МИЛА

Україно моя мила,
Мій солодкий краю,
Як на тебе сиротина
Нишком погадаю,
То заплачу жалібненько,
На чужій сторонці
Бо тут в'яну і всихаю
Як листок на сонці.

Тут про діла козацькії
Вістки не почуєш,
Тебе ніхто не розрадить
Як тут засумуєш.
Тут і пісні не так складні
Як у нас співають,
Тут мов у залізних путах
Танцюють, гуляють.

392.

РОЗЛУКА З ЧОЛОВІКОМ

Бійся Бога, чоловіче,
Що тобі ся стало,
Що тобі вже у Канаді
Паперу не стало.
Ні до мене, ні до дітей
Листа не напишеш,
Та відай ся у Канаді
Там на віки лишиш.
Діти кажуть:
Тату наші, рідненькії,
О що ж то ся стало?
Усі діти тата мають,
Ми його не маєм.
Мама кажуть: тата маєм,
Ми тебе не знаєм.
Діти мої дрібненькії,
Тато вас не знає,
Бо ваш тато у Канаді
Другу маму має.

(Записала від Гані Гороховської, Торонто, 28. 3. 1956,
Анна Франко-Ключко)

393.

ЯК МИ В ЧИТАЛЬНІ СПІВАЛИ

(Спогади зі шкільних літ. Рік 1898)

Там на славній Україні козак Торба жив.
Він булаву козацькую з собою носив,
І мав пляшку напів збиту, з чорним вишняком,
Хто випив разом десять,
Той був славним козаком.
А як вмирав козак Торба, то всім наказав,
Щоби ніхто козаченька в трумні не ховав.
Щоби його поховати при синім Дніпрі,
В смольній бочці, із араку, на самому дні.
Зібралися козакові товариші всі,
Поховали козака Торбу при синім Дніпрі.
Там до нині козак Торба у бочці лежить,
Чорну пляшку вишнякову на грудях держить.

(1. 11. 1956, Ванкувер, Б. К., Олена Яремчук)

394.

НА ПРАЗНИКУ НА ПОДІЛЛЮ

Від Слобідки до Заваля сипані могили,
Ой, там Демка Козаченька на празнику вбили.
Вбили його, вбили його празникові люди,
Тай вже Демка Козаченька на світі не буде.

Вбили його, вбили його, в гречку затягнули,
Тай ще з Демка Козаченька черес ізтягнули.
Тай було там у чересі сто червоних грошей,
Був то Демко Козаченько хлопець ще й хороший.

А як прийшов пан Двірніцкий, за голову взявся,
Що-ж ти, Демку Козаченьку, так убити дався?
Ой, пане мій Двірніцкий, мав же я силу,
Великая громада вбила мене на силу.

Тешуть явір, тешуть явір, тешуть яворину,
Тай Демкові Козакові тай на домовину.
Та най мене не ховають ні попи ні дяки,
Та хай мене поховають преславні козаки.

Бо то попи із дяками над копійков друться,
А преславні козаченьки горівки нап'ються.
Ой є в мене у чересі сто червоних грошей,
Возьміть, браття, поділіться,
Тай за мене молодого, Богу помоліться.

395.

ОЙ, БУВ ЖЕ В НАС ТАКИЙ ГРАЧ

Ой, був же в нас такий грач, ходив ж він сміхом,
Сокиров ся вперезав, підпирався міхом.
Далі, братя, далі враз, пийте тютюн, куріть квас,
Далі, братя, далі живо, пийте тютюн, куріть пиво.

(2. XI. 1956, Бойл, Алта., Ю. Кудринецький)

396.

ДАВНІ ПІСНІ

I

2. Тихо, тихо, Дунай воду несе,
Дунай воду несе.
2. А ще тихше дівча косу чеше,
Дівча косу чеше.
2. Що начеше, на Дунай винесе,
На Дунай винесе.
2. Пливе коса бистрою водою,
Бистрою водою.
2. А я піду в світ за тобою,
У світ за тобою.
2. Піду до твого отця й мати,
Отця й мати.

II

Соколом, стрілою злетів би туди,
Там де моя мила черпає води,
А їй серце тьох-тьох... (3)

А я став, дивлюся, то миленька йде,
У правій рученьці збаночок несе,
А я радуюся... (3)

І я та за нею тай наздогонив
І до свого серденька щиро притулив,
А їй серце тьох-тьох... (3)

III

Під горою, над рікою,
В нашім милім краю,
2. Там село моє рідненьке,
Туди споглядаю.

Під горбочком при садку,
Там моя хатина,
2. А в хатині тато, мама,
Вся моя родина.

Скажи мені, хатинонько,
Над все в світі мила,
2. Скажи мені, хатинонько,
Де доля щаслива?

Ой, пішов я на чужину,
Милі в ній рахую,
2. І де мене ніч захопить,
Там я заночую.

Ой, соколе, соколеньку,
Літаєш світами,
2. Скажи мені яку вістку
Від тата, від мами.

(6. 10. 1956, Ту Гилс, Алта., М. Карплюк)

397.
ЧИ Я ТОБІ НЕ КАЗАЛА

Чи я тобі не казала,
Юрію, Юрію,
Тай не ходи до другої,
Бо я одурію.

Ой, ти мене не займай,
Бо я тебе знаю,
Ще тепер ні дідько бере
Як си нагадаю.

(15. 9. 1956, Торонто, Онт., Т. Гуменюк)

398.
ГЕЙ, КОЗАЧЕ
(Спогади зі шкільних літ. Рік 1898)

Гей, козаче, в ім'я Бога,
Вже голосить в церкві дзвін.
Кому милий дім для Бога,
За проклятим навздогін.
Гей, козаче, на врага гура,
Гура, гура, гура га.

Звідси гора а там став,
Ступай, ступай, куди хоч,
Через воду можна плавать,
Через гору перескоч.
Щоб з'юшився рід врага,
Гура, гура, гура га.

Ступай, коню, копитами,
Нім западе темна ніч,
Нім ворогів охопить страх,
Не утече юха в Січ.
Гей, козаче, на врага,
Гура, гура, гура га.

(1. 11. 1956, Ванкувер, Б. К., Олена Яремчук)

399.
КОЗАЦЬКІ ПІСНІ

I

Козак від'їзджає,
А дівчина плаче,
Де ж ти їдеш, козаче?

Козаче, соколе (2)
Візьми мене із собою
На Вкраїну далеку.

Дівчинонько мила,
Що будеш ти там робила
На Вкраїні далекій?
Буду хусти прати (2)
Зеленеє жито жати
На Вкраїні далекій.

Дівчинонько мила,
Що будеш ти там їла
На Вкраїні далекій?
Сухарі з водою (2)
Коби серце я з тобою
На Вкраїні далекій.

Дівчинонько мила,
Де ж будеш ти там спала
На Вкраїні далекій?
В степу під вербою (2)
Коби серце я з тобою
На Вкраїні далекій.

II

Молодий козаче,
Чого похилився?
2. Чи коні пристали,
Чи з дороги збився?

Ні коні не стали,
Ні з дороги збився,
2. Тільки зажурився
Без долі родився.

Їхав козак полем,
Шукать своєї долі,
2. Не знайшов він долі
Знайшов бистру річку.

Піду, утоплюся,
Бо долі не маю,
2. Вийшла дівчинонька
З зеленого гаю.

Не топись, козаче,
Не трать свою душу,
2. Як ти мене любиш
То я тебе мушу.

(6. 10. 1956, Ту Гилс, Алта., М. Карплюк)

400.
ВОЯЦЬКА ПІСНЯ

Гей закувала сива зазуленька
В вишневім садочку,
Гей, виправляла мати свого сина
Тай до Пруса на война.
Ой, їдь же, синочку, на тоту війночку,
Тай довго ся не вбавляй,
Ой, за рік, за два, за неділь чотири
До дому ся повертай.
Ой, Бог то знає, Бог тото видає
Коли я ся поверну,

Бо чось мій коник, коник вороненький
Під мнов ся спотикнув.
Ой, не бий, сину, коня в головоньку,
Не буде ся спотикав,
Ой, не зрадь, сину, людської дитини,
Не буде тя Бог карав.
Ой, не бив же я коня в головоньку,
Сам ся коник спотикав,
Ой, не зрадив я людської дитини.
За що би м'я Бог карав.
Далі тому сім літ буде
Як по гаю жомняр блудить,
Приблукався до дубочка,
На нім сидить зазульочка.
Ти, зазуле, мамко ж моя,
Виведи-ж м'я з того гаю.
Дрібні-м діти згодувала,
Кінця-м гаю не видала.
Та як сяду на калину,
Уздру гаю половину,
Та як сяду на облозі,
Має жомняр три дорозі.
Однов піде, заспіває,
Другов піде тай заграє,
Третов піде тай заплаче,
Свої мами не побаче.
Ані брата, ні сестриці,
Тілько чужа чужиниця,
Ти, чужино, чужинино,
Чом у тебе так студено?
В нашім краю сонце гріє,
А в чужині вітер віє,
Вітер віє, трава шумить,
А в тій траві жомняр лежить.
Над ним коник засмутився,
По коліна в землю вбився.
Не стій, коню, надо мною,

Бо я виджу щирість твою.
Іди, коню, додомою,
Дорогою цісарською,
А там будуть женці жати,
Не дай же ся в руки взяти.
Та як прийдеш понад село,
Заіржеш смутно, невесело,
А там вийде стара мати,
Буде тя ся тай питати.
Ти, конику вороненький,
Де мій синок молоденький?
Ци-с на войні його згубив,
Ой ци-с в морю його втопив?
Ані-м в морю його втопив,
Ні на войні його згубив,
Ой цить, мати, не журися,
Бо вже твій син оженився.
А взяв собі в царя дочку,
В чистім поли могилочку.
Возьми, мати, піску в жменю,
Посій його по каменю.
Та як той пісочок зійде,
Тоди твій син до дому прийде.

(4. 4. 1957, Янов Корнерс, Саск., Марія Лашта)

401.

НІЧ М'Я ПОКРИЛА

Ніч м'я покрила, зіронька затліла,
Прийди, мій козаче, прийди.
2. Зіроньки сіяють тебе виглядають,
Коли ж, коли ж ти прийдеш?

Ніч хоч як темна, місяченько сяє,
Вернись, мій козаче, вернись.
2. Пропадеш в неволи, не вернеш ніколи,
А я з туги в могилі спічну.

Серце сумує і личенько ниє,
Вертай, мій козаче, вертай.
2. Бо вернеш потому, буде ні по чому,
Як вже у могилу мене покладуть.
(4. 4. 1957, Ту Гилс, Алта., М. Карплюк)

402.
РІЗНІ ПІСНІ

I

Сумно мені, сумно,
Як вечер так рано,
Гей, як вечер так рано.

На моїм серденьку
Веселости мало,
Гей, веселости мало.

Веселости моя,
Де ж ти ся поділа?
Гей, де ж ти ся поділа?

В полю, край дороги,
На березі сіла,
Гей, на березі сіла.

Вітрець повіває,
Березов хиляє,
Гей, березов хиляє.

Тай мою веселість
З вітром розвіває,
Гей, з вітром розвіває.

II

Ой там над рікою,
Ой там над Дунаєм,
2. Стоїть хатина
В гаю зеленім.

А в тій то хатині
Жиє родина,
2. А в тій то родині
Гарна дівчина.

З чорними бровами,
З карими очима,
2. Як та ягідка,
Червона калина.

Пішла дівчина
В Дунай воду брати,
2. Тай стала дівчина
В Дунай потапати.

Як стала дівчина
В Дунай потапати,
2. Прийшли три козаки
Коні напувати.

Ратуй м'я, козаче,
Ратуй м'я, молоду,
2. Дістанеш від тата
І мами заплату.

Не хочу я, мила,
Ні жадной заплати,
2. Лиш хочу я, серце,
За жену тя взяти.

Ой радше мя було
В Дунай потонути,
2. Як би я мала
Твойов женов бути.

III

Шумить, гудить дібровонька,
Плаче, тужить дівчинонька.
2. Гей, гей, доле ж моя,
Де ж ти з водою забрила?

Плаче, тужить і ридає,
Свою долю проклинає.
2. Гей, гей . . .

Ох ти доле всім не мила,
Чом же мене не втопила?
2. Гей, гей . . .

Лучче було б утопити
Ніж з миленьким розлучити.
2. Гей, гей . . .

Як забуду, ох я плачу,
Літа свої марно трачу.
2. Гей, гей . . .

IV

Ой ти, козаче, з далекого краю,
2. Чом ти не знаєш, де я мешкаю?
Моя хатина соломою крита,
2. Прийди, козаче, хоч буду бита.
Хоч буду бити, буду знать за кого,
2. За козаченька, за молодого.
Хоч буду бита, буду знать за кого,
2. За тебе, серце, за миленького.

V

Дівчино моя, напій мені коня,
2. Не напою, бо ся бою, бо ще-м не твоя.
Як буду твоя, напою ти два,
2. З глибокої керниченьки, з нового ведра.
Дівчино моя, сідай на коня,
2. Поїдемо в чисте поле, до мого двора.
А в моїм дворі, штири покої,

2. А п'ятая світличенька, для миленької.
Дівчино моя, паси ми коня,
2. Зимна роса, а я боса, змерзла в ноги я.
Скину я панчу, ноги завину,
2. А як мені Бог поможе, чоботи куплю.
Не купуй мені, купи сам собі,
2. Бо я маю отця, матір, то куплять мені.

VI

Кілько літ було, а все минуло
Як я замешкав в тім млині.
Колеса крутяться, літа минаються,
Я вже старець над гробом став.

Ані родини, ані дитини,
Бо з роду жінки я не мав,
Колеса крутяться . . .

Де ж я дінуся, де ж притулюся
І хто на старість мене прийме?
Колеса крутяться . . .

VII

Зеленая рута, жовтий цвіт,
Не піду за тебе, піду в світ,
Тай розпущу косу поплечу,
Не раз гірко, тяжко заплачу.

Ой де ж ти, милий, ночуєш,
Що мого плачу не чуєш?
Бодай тебе, милий, Бог скарав,
Що ти мене бідну занехав.

Зеленая рута, гнилий пень,
Бодай ти ся нудив ніч і день,
Бодай тебе, милий, Бог скарав,
Що ти мене бідну висміяв.

(4. 4. 1957, Ту Гилс, Алта., М. Карплюк)

403.

КАНАДІЙСЬКА ПІСНЯ

Ой калина біло цвите
А червоно родить,
Чи знаєш ти, стара мати,
Куда твій син ходить?

Твій син ходить по Канаді
Роботи шукає,
Стара мати в старім краю
Сльози проливає.

Твій син ходить по Канаді
Тай тайзи рахує,
Де захопить темна нічка
Там переночує.

Ой, Канадо, Канадочко,
Яка ти зрадлива!
Не одного чоловіка
З жінков розлучила.

Бо він ходить по Канаді,
Грошей заробляє,
Жінці не шле ані цента,
Усі пропиває.

Жінці не шле ані цента,
Усі пропиває,
За другими жіночками
Щиро заглядає.

Зайде в місті на румінґгавз,
Там перебуває,
Штири дівки го обсядуть,
Він їх обіймає.

Його жінка в старім краю
Сльози проливає,
Що їй муж десь у Канаді
Ся не відзиває.

Горівочков їх частує,
Тай ся осміхає,
Його жінка в старім краю
Сльози проливає.

(3. 4. 1957, Ту Гилс, Алта., Л. Бойда)

404.

СМУТНА ПІСНЯ

Як я, братя, раз сконаю,
Занесіть мня де я знаю,
І втрусіть там трошки глини,
Як для мене сиротини.

Мене братя поховали,
І до дому повертали,
Аж приходить моя мила,
Дивить, дивить — то могила.

І вона си подумає —
Хто ж тут бідний спочиває?
Ані плити, ані рути,
Певно милий мусить бути.

І помало, помаленько,
Пішли сльози по личеньку.
Уломила яворини,
Як для мене сиротини.

Явір виріс, зеленіє,
Сонце світить, місяць мріє,
Люди ходять зілля рвати,
Миленької не видати.

Прилетіло соловіє,
Сонце світить, місяць мріє,
І воно так заспівало,
Бо й воно тутай бувало.

У могилі добре бути,
Ніц не видко, ніц не чути,
Ні пташини, ні дівчати,
Тут в могилі не видати.

(4. 1. 1957, Ванкувер, Б. К., Олена Яремчук)

405.

ЛЕТІЛА ЗОЗУЛЯ

Летіла зозуля
Тай взяла кувати,
Як той бідний жовнір
Мусить погибати.

Ранений на ноги
Ще й на обі руки,
Він то натерпівся
Тяженької муки.

Він то натерпівся,
Він же наболівся,
Він то сам на себе
Смерти напросився.

Як єсь знав, жовніре,
Що будеш вмерати,
Було до родини
Сумний лист писати.

Я не сподівався
Від кулі вмерати,
І но сподівався
Дітей годувати.

Ой, там при дорозі,
Там виросла сосна,
На біднім жовніру
Травиця виросла.

Ой, на нім виросла
Трава зелененька,
На него чекає
Жінка молоденька.

На него чекає
І Богу ся молить,
Чогось мій миленький
З війни не приходить.

Ой, на нім виросли
Синенькі цвіточки,
На него чекають
Маленькі діточки.

На него чекають
Тай Богу ся молять,
Чогось наші тато
З війни не приходять.

Ой, надлетів ворон,
Та жалібно кряче,
А у тій хатині,
Жінка з дітьми плаче.

Плачте, діти, плачте,
Утріться в хустину,
Ваш тато не прийде,
Бо му не близенько.

Ваш тато не прийде,
Дороги не знає,
Три роки минає,
В гробі спочиває.

Австрія з Росією
В незгоді си жили,
В середу на Спаса
Війну розпочили.

Як взяли ся бити,
Як взяли стріляти,
Як взялися гори
З долами рівнати.

Ой, Господи Боже,
Святий Николаю,
Пришли тоті душі
До царства, до раю.

(Ця пісня була вложена в першій світовій війні.
14. 1. 1957, Сифтон, Ман., Анна Ушковська)

406.

ПІСНЯ ПРО КОМАРА

Щось там в лісі стукнуло,
Щось у лісі пукнуло,
А то комар з дуба впав,
Зломив в собі всьой сустав.

Як то мухи почули,
То всі разом летіли,
І питали комара
Чи му треба доктора.

Не треба ми доктора,
Ані ксьондза пріора,
Ні жадної аптеки,
Но рискаля, мотики.

Як комара вже ховали,
То всі мухи аж плакали,
І співали Реквіє,
Вже наш комар не жиє.

Поховали край дороги,
Так добре го не закрили,
По коліна видко ноги.

Як приїхав пан полковник,
Тай питається людей —
Що то лежить за розбійник?

То не жадний розбійник,
Тільки мухи любовник,
То комар муху любив
Впав він з дуба тай ся забив.

(4. 4. 1957, Ванкувер, Б. К., Олена Яремчук)

407.
В ГАЮ ЗЕЛЕНЕНЬКІМ

В гаю зелененькім, там вода тече,
Там на калині соловій щебече,
2. Там дівчина мила віночок плела,
З барвіночку, з барвіночку.

Слези проливала як віночок плела,
Як його уплела, на Дунай пустила.
2. Плинь, плинь, плинь, віночку гарний барвіночку
За миленьким, за миленьким.

Як його пустила, очима слідила,
Як його слідила, доленьки гляділа,
2. Доле ж моя мила, де ж ти заблудила?
У гайочку, у гайочку.

Ой, вийди, вийди, та не барися,
Най моє серденько розвеселиться,
2. Най ся налюбую, най ся націлую
Із миленьким, із миленьким.

408.
СОНЦЕ НИЗЕНЬКО

Сонце низенько, вечір близенько,
Вийди до мене, моє серденько.
Ой, вийди, вийди, та не барися,
Моє серце тай розвеселиться.

Ой, вийди вийди, серденько Галю,
Серденько, рибко, дорогий кришталю.
Ой, вийди вийди, не бійся морозу,
Я твої ноги у шапку вложу.

Через річку, через болото,
Подай ручку, ти моє золото.
Через річку, через биструю,
Подай ручку, подай другую.

Ой, біда, біда, що я не вдався,
Брив через річку, та не вмивався.
Ой, поверну я, та умиюся,
На свою милу хоч подивлюся.

Ой, не вертайся, та не вмивайся,
Ти мені, соколе, і так сподобався.
Підем садочком до перелазу,
Скупаємось в Дунаю обоє разом.

Моя хустина шовком є шита,
Утремось, серце, хоч буду бита.
Хоч буду бита, буду знать за що,
За тебе, серце, не за ледащо.

409.
ОЙ ПІДУ Я ДО МЛИНА

Ой піду я до млина, до млина,
А у млині новина, новина,
Там то мамцю мельник,
Там то мамцю добрий,
Там то мамцю хороший,
Меле гречку без грошей.

Меле, меле, на кіш насипає,
Що насипле, мене пригортає.
Там то мамцю мельник . . .

Меле, меле, меле решетує,
Що оберне, мене поцілує.
Там то мамцю мельник . . .

Пусти, мамцю, молоти, молоти,
Перестане в боку, колоти колоти.
Там то мамцю мельник . . .

Як оберне, притулить, притулить,
Най здоров він буде і буде.
Там то мамцю мельник . . .

(12. XII. 1956, Ту Гилс, Алберта, Микола Карплюк)

410.
НАРОДНІ КОЛЯДИ ТА ЩЕДРІВКИ
зі села Брідок, повіту Чернівці, на Буковині

Записав від Николая Проскурняка, в околиці Ґримша, в Алберті, о. Т. Д. Волохатюк, 12. 12. 1956.

Зажуриласи чорная гора,
Ой Дай-Боже!
Що не зродила жито й пшеницу,
Ой Дай-Боже!
Али зродила зилени вино,
Зилени вино вгору си ввило,
Вгору си ввило, глубо зацвило,

Глубо зацвило, сивно зродило.
Стиригла єго ґречная панна,
Ґречная панна, на мнє Марія.
Як сокотила, шитєчко й шила,
Шитєчко й шила, барзо заснула.
Ой гила-гила, райская пташко,
Ни з'їдай вино, ни спивай вино,
Бо мині вина багато треба.
Маю братчика на жининєчку,
Маю систричку на відданєчку,
Сама молода, заручиная,
Заручиная аж до Галича,
Аж до Галича, за поповича.
А за цим словом будьти здорові.
Вінчуємо вас щістем-здоровем,
Щістем-здоровем, зиленим вінцем,
Зиленим вінцем, ґречним молодцем.

Колядували парубки на Святий Вечір та на "Маланки" (у вечір перед Новим Роком), навіть цілу ніч, під хатами, де були дівчата. Старші (Братство) колядували на Різдво і Збора та Стефана, звичайно: "Нова радість (2) світу си зявила".

411.

ОЙ СТОЯ СТОЛИ, САМІ ТИСОВІ

Ой стоя столи, самі тисові.
Радуйси, Земли: Син Божий нам си народив.
Поза столови сидє панови,
Ой сидє-сидє, радочку радє.
Радочку радє, яке мнє дати,
Ой осудили, Петром назвали.
Пречиста Діва єк теє вчула,
Ни полюбила, ни позволила.
Ой стоя столи, самі тисові.
Радуйси, Земли: Син Божий нам си народив.
Поза столови сидє панови.

Ой сидє-сидє, радочку радє,
Радочку радє, яке мнє дати.
Ой осудили, Павлом назвали.
Пречиста Діва єк теє вчула,
Не полюбила, ни позволила.
Ой стоя столи, самі тисові.
Радуйси, Земли: Син Божий нам си народив.
Поза столови сидє панови.
Ой сидє-сидє, радочку радє,
Радочку радє, яке мнє дати.
Ой осудили, Христом назвали.
Пречиста Діва єк теє вчула,
І полюбила і позволила.
За колєдочку пива нам бочку.
Бочку-ни-бочку, хоч коновочку.
Ой ни жартуйти, хоч почастуйти,
А з того смішку хоч по килішку.

412.

ЗА САДАМИ, ЗА ЛУГАМИ

Щедрували парубки, з "Дідом" та "Маланкою" у вечір перед Новим Роком під хатами, де були дівчата.

За садами, за лугами
Пила Маланка я з козаками.
Ой йшов отец, ой йшла мати,
Кличут Маланку до хати спати.
Ой ни піду, бо си бою,
Згубилам ключі від покою.
Під воротами скрипки грают,
Нашу Маланку в хаті приймают.
То з скрипаками, то з дудками,
То з хорошими парубками.
За воротами вогонь горит,
Наша Маланка рибку варит.
Ни для теби, чоботарю,
Ни для теби рибку варю.

Али варю для Івана,
В него личко єк у пана.
Я в городочку, в тройзілечку,
Лижит Василь долів личком.
Лижит, лижит, не кинеси,
Бідна головка захлинеси.
Лижит-лижит, ни рушитси,
Бідна головка задушитси.
Ой чирчику, васильчику,
Посію ж тебе в городчику.
Буду ж тибе шанувати,
Тричі ж на день поливати.
Тричі ж на день поливати,
В ниділечку промикати.
Я в ниділю промикати,
За русу косу затикати.
За русу косу затикати,
Дівкам паннам дарувати.
Вдарила тучи я з Залучи,
Вібила сади та й виногради.
Та й цибулечку, та й питрушечку,
Нічо кришити завтра в юшечку.

413.

ОЙ, НА РІЧЦІ, НА ОРДАНІ

(Щедрували малі хлопці)

Ой на річці, на Ордані,
Там ангели воду світя.
Світя-світя, розливают,
Матир Можа Сина купає.

Матир Божа Сина купає,
Сина купає, чирца благає.
Ой ви черці, ви молодці,
Ой схристіт-жи мого сина.

Ой схристили, намнували,
На мнє єму Петро дали.
Матир Божа не злюбила,
Від пристолу відступила.

Від пристолу відступила,
І всю землю засмутила.

(Удруге від початку — з тим,
що "Павлом" назвали.
Утретє від початку — з тим,
що "Христом" назвали, а тоді):

Матир Божа я злюбила,
До пристолу приступила.
До пристолу приступила,
І всю землю розвеселила.

(З села Киселів, повіту Чернівці на Буковині, записав від Івана Фесика, з околиці Дедвуд, в Алберті, о. Т. Д. Волохатюк, 12. 12. 1956)

414.

Я В ГОСПОДАРИ

Я в господари, я в єго дому,
Ой Дай-Боже!
Сідя панови поза столови.
Ой сідя-сідя, радоньку радя,
Ой єк жидова Христа й мучила.
Єк Го й мучила та й роспинала,
Тирновий вінок на голов клала,
Ожинков Єго підпиризала.
Всіляке древо за ніхтє била.
Де кровцє капне, там церква й стани,
Де слізка капне, там винце й стани.
Я церква й добра людєм на прихід,
Я винце й добре людєм на закін,

Я в цего ґазди в городі зело,
В городі зело, в хаті й весело.
Я за цим словом світкуйте здорови.

Вінчую Вас щістєм, здоровєм,
светим Різдвом.

415.
ГЕЙ Я В КИЙОВІ

Гей я в Кийові на перевозі,
Ой Дай-Боже!
Перевіз держит ґречная панна,
Ґречная панна на перевозі.
Приходит ї брат, приходит з Відня,
Приніс він її три радості:
Першая радість — під сіньми з кіньми,
Другая радість — срібний перстенець,
Третая радість — бай за воротєм,
Заручиная за поповича,
За поповича аж до Галича.

416.
ТАМ НА НОВІМ СВІТІ

(Коляда зі села Чорний Острів, повіту Бібрка, в Галичині, записав від Василя Пашка в околиці Норт Стар, в Алберті, о. Т. Д. Волохатюк, 12. 12. 1956)

Там на новім світі сталася новина,
Бо Пречиста Діва-Мати породила Сина.
Як Го породила, скупала, повила,
Сінце красне, як лелія, Єму постелила.
Ой як ся жидове о тім довідали,
За Пречистов Дівов-Мати та Христом питали.

Ой як ся Пречиста о тім довідала,
З Ісусом Христом маленьким в Єгипет тікала.
Як вона втікала, на поли орючи
Хлоп пшеничку свою власну в кони складаючи.

Дай ти, Боже, щастя, хлопе роботящий;
Нинька сієш, завтра вижнеш, так як ім'я Боже.

Не повідай завтра, пшениченьку жнучи,
Що сюди ішла невіста з дитям втікаючи.
Ой як ся жидове о тім довідали,
За Пречистов Дівов-Мати до Єгипту гнали.
Ой як вони гнали, то на поли жнучи
Хлоп пшеничку свою власну в копи складаючи.

Дай ти, Боже, щастя, хлопе роботящий;
Чи видів яку невісту з дитям втікаючи.
Ой видів я, видів, як пшеничку сіяв.
Ой бодай ти що за тоє злий дух дома вдіяв.

Ой як Пречистая в лісі ночувала,
З леде-леду серед зими вогню викресала.
А як си зі снігу свічку витрутила,
То на цілий світ прекрасний ясно засвітила.

417.

ОЙ Д'ГОРІ, Д'ГОРІ

Ой д'горі, д'горі садок саджений,
Садок саджений, обгороджений.
Ой Дай-Боже!
Я в тім садочку ґречная панна,
Ґречная панна, на мнє Єлена.
В крісельци сидит, яблучко держит,
Приходит д'неї тай її татко.
Доньо Єленко, дай ми це ябко.
Сама не знаю, кому тримаю.

(І знову від початку, з тим, що приходять до неї мама, сестра, братчик, а врешті милий — і йому вона відповідає):

Ой знала-знала, кому тримала.

418.
БАГАТА РОДИНА ЦУРАЄТЬСЯ БІДНОЇ

Навару хмелю і ячменю
Та й спрошу собі всю фамелію,
Заріжу вола рогатого,
Спрошу си роду багатого.

По багату сестру — фіру пішлю,
По тую бідную йно перекажу.
Багата сестра — фіров іде,
А тая бідна — пішки іде.

Багата сестра в кармазині,
А тая бідна в сірачині.
Багата сидить конець стола,
А тая бідна коло порога.

Багата сестра мід-вино п'є
Та й колачами закусує.
А тая бідна гірку пила
Та житним хлібом закусила.

Надійшов братчик я з комори.
— Вступися, сестро, я з дороги!
Де твоє, сестро, літо було,
Що ти ся, сестро, не вдягнула?

— Де твоя, сестро, осінь була,
Що ти ся, сестро, не узула?
— Одна нас, брате, мати мала,
Не однаке нам віно дала.

— Я тобі дала поле орне
Тай ще до того дуже чорне,
А сестрі дала воли, коні,
Тай ще до того дві корові.

А мені дала дві голочки,
Тяженькі мої зарібочки.
Я мушу шити, вишивати:
Маю дрібні діти, треба годувати.

— Ой іди, сестро, та іди додому,
Та даш дітьом їсти, та прийдеш потому.
Іду я додому, сусіди питають:
— Чо так, кумко, хутко — там музики грають?

Прийшла я додому, прийшла межи діти:
— Чо так, мамко, хутко? Було посидіти.
Сіла я на лаву, сльозами вмиваюсь:
— Діти мої дрібні, рід м'я ся цурає.

(21. 9. 1956, Бовалон, Алта., Вікторія Чернявська)

419.
ЯК ТАТО УТОПИВ МАМУ

Ой в тій хаті не біда,
Де є жінка молода . . .
Она зварит леда що,
Она спече аби що.

Она спече і зварит,
І з добрими людьми поговорит . . .
Цитьте, діти, не плачте,
Беріть хліба та і їджте,
Я вам маму привезу,
Ще й до того молоду.

Ти си жінку приведеш,
А нам мами не знайдеш:
Наша мама була старенька,
Але для нас була рідненька.

Ой рибаки, рибаки,
Закидайте сіти-волоки,
Закидайте сіти-волоки:
Підем дітьом мами шукати.

Ще і риба не з'їла,
Ще й вода не розмулила,
Ще й пісок серця не злизав,
Ані в млинівці ніхто не злапав.

(12. XI. 1956, Йоганна Крушельницька, Винярд, Саск.)

420.
ЗАЖУРИЛАСЬ ДІВЧИНОНЬКА

Поїхав милий, зісталася туга . . .
Милий над него вже не буде другий.
Я о нім мислю і не забуду,
Бо єго люблю і любить буду.

Дай же му, Боже, здоровля і щастя,
Борони єго від всего нещастя.
Висхну від жалю і виплачу очі,
Не забуду тугу ні в день ні в ночі.

Може я, бідна, даремно плачу,
Може я го вже не побачу.
Нехай ні жалю ні смутку не збуде,
Кому був вірний, а тепер не буде.

Зажурилась дівчинонька, ручки заломила,
Сіла, голову схилила тай плакати стала.
Жадного так не любила, хоть їх було сила,
Бодай тебе, мій козаче, була не любила.

Бо я тебе полюбила серцем і душою,
Я без тебе жить не можу, гину за тобою.
Ой у полі дві тополі, вітер їх хитає —
А той милий через люди мені ся кланяє.

А що ж мені по тополі, ягідок немає . . .
А що ж мені по поклоні, як його немає?
Вже заросли ті стежечки мохом і травою,
Де ходили, говорили серденько з тобою.

Де ходили, говорили з тобою, серденько,
Де ти мені обіцявся вертатись хутенько.
А тепер же не вертаєш, мене забуваєш,
А вороги мене дражнять, що іншу кохаєш . . .

А вже ж тії вороженьки правду вони кажуть —
Як прийдеш, тобі мою могилу покажуть.
І ти станеш на тій землі, де моя могила,

Тоді собі спогадаєш кого я любила.
А я буду на тім світі тай Бога просити,
Щоби не дав тобі тута іншої любити . . .

(12. 1. 1956, Мирнам, Алта., Паранька Яшейко)

421.
ДВІ НАРОДНІ КОЛЯДИ

I

Зі сходу сонця аж до заходу три царі ідуть,
Своєму Пану народженому три дари несуть.
А один миро, другий кадило, а третий злато,
Тримали вони в небі корони, всі три зато.

Як ся довідав лютий цар Герод о тій новині,
Казав рубати маленькі діти во Вефлеємі.
Як ся дізнала Свята Марія зо святим Йосифом,
То з Вефлеєму аж до Єгипту з Дитям тікала.

Їдуть без поля, їдуть без ріли, хлоп пшеницю сіяв,
Дай Боже щастя, хлопе робучий, завтра будеш жав.
Тай встав хлоп рано зі своєю челядю і пшеницю жне,
Лютий цар Герод зі своїм військом з загори іде.

Дай Боже щастя, хлопе-ледащо в полю роб'ящий,
Чи не видів якой невісти з дитям тікала?
Ой видів, пане, ой видів, царю, як пшеницю сіяв.
Бодай си, хлопе, руки обрізав, щось знати не дав.
Бодай ти, пане, карк з коня зломав, пощо за нею гнав?

II

В Вефлеємській долині зацвила калина,
Там Пречиста Діва-Мати породила Сина.
Як го породила, в пелени повила,
Люляй, люляй, мій синочку, бо я буду спала.
Ой, спи, моя мамцю, хоть одну годину,
А я піду там до раю, принесу перину.
Ой ти, мій синочку, а де ж ти так годен —

Та ще нема дві години як ти ся народив?
Мамцю моя, мамцю, чому ж я не годен,
Я сотворив небо й землю ніж я ся народив.

422.

ВІНШОВАННЯ ПО КОЛЯДІ

Віншую Вас нині, ви добрії люди,
Нехай Божа поміч всегда з нами буде,
Нехай тої днини, кожної години
Бог благословить всіх нас, біда най загине.
Птичка, худібка, най Вам ся плекає,
Огонь, град, туча, нехай вас минає,
Най вам ся родить овес і пшениця,
І всяке збіжжя і всяка пашниця.

(1. 2. 1957, Вінніпеґ, Ман., Анастазія Фурда)

423.

ОЙ, КОБИ Я ЗНАЛА

Ой, коби я знала
Та що воно буде:
Пила би я та гуляла,
Вийшла межи люди.

Ой, хора я, хора,
Прийдеться вмирати,
То б я собі заказала
Трунву збудувати.

Явора зрубали,
Трунву збудували,
Та як її збудували
Та й помалювали.

Лежит тота трунва
Двадцять год чотири,
Та як вона лежала
Та й заговорила:

Або що робіте,
Або що кладіте,
Або дайте яке тіло,
Або розберіте.

Поклала бим отця —
Самі сльози ллються,
Поклала бим неньку —
Так болит серденько.

Поклала бим брата —
Велика утрата,
Поклала бим сестру —
Та не знаю котру.

Поклала б милого —
Так горе без нього,
Лягла бим сама —
Та дитина мала.

Лягай, мила, лягай,
Якось то буде,
Та вже нашу дитиночку
Вигодують люди.

Ой, в неділю рано,
Дуже пораненьку,
По садочку милий ходит
Та й дитину носит.

"Вставай, вставай мила,
Зацвила калина,
Розплакала ся дуже
Маленька дитина".

Та най воно плаче,
Воно перестане,
А до него его ненька
Більше вже не встане.

Нехай воно плаче,
Нехай перерветься,
А до него его ненька
Більш не обізветься.

424.

ГОМІН, ГОМІН ПО ДОЛИНІ

Гомін, гомін по долині,
Широкий лист на калині,
А ще ширший на яворі,
Стоїт мила на розмові.

Де ж ти, милий, пробуваєш,
Що у мене не буваєш?
Пробуваю край Дунаю,
Тебе, мила, споминаю.

Як би човен і весельце —
Ночував би в тебе, серце,
Нема човна, ні порома —
Ночувати мушу вдома.

Тече вода річеньками
Плаче мила сльозоньками,
Не плач мила, не журися,
Я ще молод не женився.

А як буду женитися,
Дам ти пива напитися.
Ти м'я пивом не напоїш,
Всяким дивом не здивуєш.

Твоя мати чарівниця
Та велика розлучниця;
Розлучила рибку з водов,
Ще розлучит мене з тобов.

425.

Я СВОМУ МИЛОМУ

Я свому милому
Вишию сорочку,
А він мене поховає
В вишневім садочку.

Висипле на мені
Високу могилу,
А на тій могилі
Посадит калину.

Як будеш, миленький,
З другов ся вінчати,
То прийдеш до мене
Калинку ламати.

А в неділю рано
Ще сонце не сходит:
Вже мій милий з миленьков
По садочку ходит.

Миленький, миленький,
Що то за причина,
Що в нашім садочку
Є якась могила?

Миленька, миленька,
То така причина,
Що тут вже є похована
Моя перша мила.

Було першу милу
Кинути в тернину,
Бо вона нам попсує,
Нашу любов милу.

Бодай ти, миленька,
Три роки конала,
Щоб моя перша мила
В тернині лежала.

В понеділок зраня
Ще сонце не сходит,
А вже милий по миленьку
До саду приходит.

Вставай, моя мила,
Мила чорнобрива,
Бо вже ся посходила
Вся твоя родина.

Як ся посходила,
Най си посідає,
Маєш уже другу милу,
Най їх всіх приймає.

А в вівторок рано,
Ще сонце не сходит,
А вже милий по миленьку
До саду приходит.

Вставай, моя мила,
Мила чорнобрива,
Бо вже ся посходила
З поля худобина.

Як ся посходила
Най си полягає,
Маєш другу свою милу,
Най і їсти дає.

А в середу рано,
Ще сонце не сходит,
А вже милий по милую
До саду приходит.

Вставай, моя мила,
Мила чорнобрива,
Розплакалася дуже
Маленька дитина.

Та най воно плаче,
Най воно голосит,
А вже воно в свої мамки
Нічого не впросит.

Вставай, вставай, мила,
Мила чорнобрива
Бо вже і я ся розплакав,
Як мала дитина.

Як ти ся розплакав,
То не перестанеш,
Хто раз умирає
Вже з гробу не встане.

426.
ТА ТУМАН ГОРОВ

Та туман горов,
Та мороз долиною
Та на тім боці, на толоці,
Там цигани стояли.

Межи тими циганами
Там циганка ворожка,
А до тої циганочки
Там битая дорожка.

А там тою дороженьков
Там дівчина ходила,
Циганочку — ворожечку
Та й хороше просила:

"Циганочко — ворожечко
Та вчини мою волю,
Причаруй ми козаченька,
Та щоб жив зо мною . . ."

Циганочка — ворожечка
То дівчині вчинила:
Встригла гриви ворон-коня,
Козака підкурила.

Та ходит козак вулицями,
Так як рибка в'ється,
А вражая дівчиночка
З козака сміється.

Та по тім боці, на толоці,
Там три качури в'ються,
А у тої дівчиночки
Три козаченьки б'ються.

Оден сидит конец стола
Та й дрібні листя пише,
А другий сидит за столиком,
Та й червінцями сипле.

А третій сидит коло порога
Та й дуже зажурився:
Та біда тому козакові,
Що в чужий край забився.

Той, що дрібні листи писав,
Той розуму набрався,
Той, що червінцями сипав —
Та той дурним зіставсь,
Той, що сидів коло порога
Той з дівчиною звінчався.

427.
ЗА ЗОРЯМИ ЯСНІ ЗОРІ

За зорями ясні зорі,
Я в милої у коморі.
Стійте, зорі, не зоряйте,
Хоч годинку зачекайте.

Хоч годинку — половинку,
Най перейде Буковинку,
В Буковині вогонь горит,
Мою милу серце болит.

Та не так ї, так як мене,
Що нема ї коло мене;
Ой, підіт і приведіт ї,
Коло мене посадіт ї.

Та най єї поцілую,
Свої губи поцукрую,
Щоб вона ся не гнівала,
Що ня довго не виділа.

Бо ж я жовнір, в войску служу,
За тобою моцно тужу,
Коби Бог дав дослужити
І з тобою ся злучити.

(25. 8. 1953, Веґревіл, Алта., Мих. Кошман)

428.
ОСІНЬ

Сумно, марно, по долині,
Повсихали білі цвіти,
Пожовк лист на деревині,
Птах полетів в інший світ.

От запада чорна хмара,
Сине небо покриває,
А у лузі калинонька
Головоньку похиляє.

Чого стоїш, калинонько,
Головоньку похиляєш?
Чого плачеш, дівчинонько,
Слезами ся заливаєш?

Чи тя доля покинула,
Чи не маєш матусеньки?
Чи краса загинула,
Чи говорять вороженьки?

Ні, мня доля не покинула,
Ні не маю матусеньки,
Ні краса мня покинула,
Ні говорять вороженьки.

Но я тужу за весною,
Що так скоро улетіла,
Куди гляну, Боже милий,
Нема того щом любила.

(3. 2. 1957, Норт Бетлфорд, Саск., Ю. Фелюшко)

429.
З ТОЇ ГОРИ ВИСОКОЇ

З тої гори високої
Вітрець повіває,
Сивий голуб голубочок
Голубки шукає.

Яка ж тота голубонька,
Яка ж вона мила,
Не маленька, рум'яненька,
Сама чорнобрива.

Ой, та літай, сивий пташку,
І ти сивий орле,
Ой, хто ж мене, молодую,
До себе пригорне?

Ні щиросги, ні милости,
Ні пожалування,
Чорним очам нема спання,
Рукам спочивання.

Ой, як маєш говорити,
Говори сердечно,
А не маєш говорити,
Умирай конечно.

Ти умирай із вечора,
А я із поранку,
Скажемо ся поховати
Разом в одну ямку.

Скажемо ся положити
Разом головами,
Ой, там буде розмовонька,
Хоч там межи нами.

Як зійдесь гора з горою,
А друга з другою,
Тоді буде розмовонька
Миленький, з тобою.

(9. 9. 1956, Мирнам, Алта., Паранька Яшейко)

430.

ГУЦУЛЬСЬКІ ПІСНІ

З села Березів, повіт Коломия

1.

Та зійшлися два гуцули нижче Яворова,
Та сталася межи ними любая розмова:
— Та де гостиш, чесний брате, та у якім ділі?
— Та я гощу, чесний брате, аж до Коломиї.
Порубали Михайлика у нашому селі,
Порубали Михайлика, порубали Юру,
Наробили покаяні ще й велику журу.
— Та ходімо, чесний брате, сядьмо у гороси,
Посербаєм гусліночки та закуримо си,
Посербаєм гусліночки, закурим си люльки,
Здалоби си небощикам заграти гуцулки.

2.

Гуцуле, гуцулику, гуцуле-ватаже,
Чому твоя гуцулочка помай-біг не каже?
Як би моя гуцулочка помай-біг казала,
То вна би сі в полонинці гуцулков не звала.

3.

Ой важу, каже, важу на тебе, ватажку,
Та як гримну з пістолета, з коня тебе зсажу.
Та як будеш, ватажику, з коника злазити —
Будеш знати-пам'ятати, як вівчара бити.

4.

Пішли вівці в полонинку наперед бідненькі,
А за ними вівчарики, самі молоденькі.
Пішли вівці в полонинку, а ягніта бліют,
Ба, що наші вівчарики в полонинці діют.

5.

Та піду я в полонинку та затрумбітаю,
Щоби моя любка вчула на десяту стаю.
Та піду я в полонинку, я в туту, я в туту,
Та винесу миленькому за капелюх руту.
Та піду я в полонинку я в ту гарманіску,
Та винесу миленькому за капелюх ріску.
В полонинку дві доріжки, з полонинки нима,
Та запала миленького в полонинці зима.
Та я піду в полонинку, стану на кідринку,
Вівчар вівці завертає, я граю в тилинку.
Вівчар вівці завертає і молоко мірит,
А то дурень не парубок, що дівчині вірит.

6.

Бідна моя головонько, що я наробила
А мій милий є в коморі, а вже біла днина.
Я не знала що робити, я сі розболіла,
Чоловік ми добирає, ба, що би я їла?
Та він пішов до комори та уносит меду,
Бійсі бога, чоловіче, голови не зведу.
Та він пішов до комірки та вносит горівки,
Бійсі бога, чоловіче, бігай до примівки.
Та я пішов до примівки, став розповідати,
Така моя жінка слаба, що хоче вмирати.
А ворожбит не такий був — хотів заробити,
Та як налляв води в миску та став ворожити.
Та як налляв води в миску та шулив на присбу,
Я що ножем шулигає, на рот позіває.
Така твоя жінка слаба, хіба Господь знає,
Переверну кожушину, переверну гачі,
Ніхто не даст жінці раду, хіба я сарачі.

7.

Ой гаю мій зелененький, ой гаю та й гаю,
А я з туги великої — десять жінок маю.
Та одна ми їсти зварит, друга ми помиє,

А трета ми полатає, четверта пошиє.
А в п'ятої вечераю — то добра ґаздиня,
А в п'ятої вечераю, в шестої ночую,
До семої п'ю горівку, з осьмою танцую.
До семої п'ю горівку, з осьмою танцую,
А дев'яту що вечера із корчми кочую.
Та лиш тота тай десята має чоловіка,
Якась собі не грожена, збавит мого віка.

8.

Та час, мати, жито жати — колос похилився,
Та час мати женитися, я розволочився.
Та час, мати, жито жати — колос зеленіє,
Та час мати женитися, вже си старо діє.
Бо молода дівчинонька так собі говорит:
За старого я не піду, бо бородов колит.
Та я знаю молоденька, що старому треба:
Один камінь під голову, а другий під ребра.
Та я знаю, молоденька, як діда впходити:
Один камінь під голову, а другим накрити.
Не дай мене, моя мати, за старого діда,
Бо то ж мені молоденькі надоїла біда.

9.

Та де ж тая сопілочка, що ї не чувати,
Що вна грала, вигравала коло мої хати.
Нема тої сопілочки — вже си поколола,
Чо вна грала-вигравала коло оборога.
Вже лиш з тої сопілочки лишень оскалочки,
Що вна грала-вигравала коло стодолочки.
Та кину я сопілочку в глибоку долину,
Я сам піду до дівчини хоть жию, хоть гину.
Я сам піду до дівчини двері помоцую:
Пусти, пусти, дівчинонько, най переночую.
Якбис знала, дівчинонько, як ні плова збила,
Сама бисці здогадала, до хати пустила.

10.

Посварились два гуцули серед полонини,
Смерека б тя тай вбила нинішної днини.
Оден закляв: Чорногора щоб кі привалила,
Другий закляв: Медведиця щоб ті пригостила.
Та як ми си вибирали із того бутина,
За нами си похилила густа смеречина.
Та як ми си вибирали з того бутиночка,
За нами си похилила густа ялиночка. *)

(2. 2. 1957, Торонто, Онт., подав П. Фіцич-Березун)

*) В цьому тексті залишаємо мішаний характер мови й правопису автора ("ся" побіч "си", "ті" побіч "кі" й ін.).

431.
КАЖУТЬ ЛЮДИ

Кажуть люди щом щаслива,
Я з того сміюся,
Бо не знають як я часом
Сльозами заллюся.

Пливуть мої дні за днями,
А літонька за літами,
Бо я щастя не зазнала,
Жаль мені за вами.

Літа мої молодії,
Літа молоденькі,
Замість бути нещасливі,
Будьте коротенькі.

Перші літа проминули,
Як синенька хмара,
А теперка наді мною
Якась Божа кара.

Нещаслива я родилась,
Нещаслива згину,
Бо м'я мати породила
В нещасну годину.

Боже з неба високого
Скороти буття,
Хто від мене щасливіший,
Дай йому життя.

432.
СТОЇТ ВЕРБА НАД ВОДОЮ

Стоїт верба над водою
Тай ся в воду дивит,
Чи ви, гості, такі файні,
Чи мені ся видит?

Стоїт верба над водою
В воду ся схилила,
Тепер я ся, гості мої,
На вас придивила.

(4. 4. 1957, Мирнам, Алта., Параnька Яшейко)

433.

"КОБИ БІДА, А ГРОШІ НАЙДУТЬСЯ"

(Спогад про перші кроки на канадійській землі)

В. Тріщук

Зараз як ми висіли з корабля в Галіфаксі, нас забрали до іміґраційного будинку. Ми порозміщувалися, де хто міг, і чекаємо, що буде дальше.

Приходить якийсь панок і каже, щоб ми прилагоджувалися до переходу. Ми маємо там віддавати шіфкарти, а будуть нам видавати білєти на потяг; друге: щоб кожний мав по двайцять і п'ять долярів на показ, а ні, то завертають назад до Европи.

А на мене як грім з високого неба! Задеревів, аж піт на мене виступив. Я не маю стільки грошей, лише маю цілих вісім долярів і щось дрібними. Що тепер буде — завернуть і решта і по моїй Канаді і по всьому.

— Іване, скільки ти маєш грошей?

— Я маю тринайцять долярів, також не стає.

— А ти, Грицю, скільки маєш?

— Я маю двайцять і сім і щось дрібних.

— Так що ти один поїдеш, а нас завернуть, бо ми не маємо подостатком грошей.

— Як вас завернуть, то і я ся завертаю з вами.

— Ану разом скільки ми маємо всіх? Вісім а тринайцять а двайцять і сім, то буде всього аж сорок і вісім долярів, нема і на двох. Вже і біда крутить в голові, що ми маємо зробити, аби їхати далі, і нема знакомих. щоби дозичити. Всі чужі люди, хоть є богато україн-

ців, але то самі чужі з далеких сіл, з других пов'ятів, то й шкода питати про гроші, бо я певний, що не дозичуть. Шкода думати, хіба посміються і скажуть: ти чо пускався в таку далеку дорогу з малими грішми? Ліпше мовчати, а щось думати іншого. Є приповідка жидівска, що "коби біда, а гроші найдуться" і це правда.

Приглядаємось, як там люди переходять. Прохід може широкий не більше як трийцять цалів. З єдного боку стіна, з другого боку така як то кажуть довга ляда, висока на чотири стопі. Люди йдуть єден за другим і той бере шіфкарти, другий дає білєта, третий дивиться на гроші.

А ми за той час обдумали справу інакше.

— Ти, Грицю, йди вперед і покажи свої гроші і зараз руку в долину і дай Іванови. А Іван покаже їм тай дасть мені і так може нам ся вдасть, що за двайцять і п'ять долярів перейдемо всі три. Вдасться — добре, а ні, то їдемо до дому. Тілько треба вважати, щоби хтось інший не впхався меже нас, бо хтось може підглянути. Купим не купим, а торгувати треба!

Пускаємося в ту вуличку, єден за другим — тісно, близенько, а серце мало не завмирає. От ще мінута. Гриць перший віддає шіфкарту, вже бере білєт, показує гроші, передає Іванови. Іван показав і ніби в кишеню, а гроші вже в мене в кулаку. Вже і я показую разом зі своєми всіма долярами, і ніби зачинаю рахувати. А той панисько щось говорить і махає руков, щоб я йшов, бо другі чекають. Він добре бачив, що я маю грошей подостатком, є десятки, п'ятка ще й по долярови.

Аж тоді мені стало лекше, як я перейшов тоту вуличку, котра була найважніша з мої подорожі.

І повірте мені, дорогі читачі, що ще-м ніколи не чувся таким щасливим, як тоді в Галіфаксі. Я думаю, що тут була Божа поміч для бідного іміґранта.

(4. 2. 1957, Віндсор, Онт., В. Тріщук)

434.
ПІСНІ ЛЮБОВНІ

Ой у саду вишня, за садом ліщина,
Любив я дівчину, а дівчина мене,
Любив я її три літі,
Не можу і взяти на світі.

— Ой з'їздив я коня, з'їзджу ще другого,
Скажи ми, дівчино, чи буде що з того?
— Ой чи буде, ой чи ні,
Не в'яжи серденька у мені.

Ой на дворі хмарно, тай ще не видненько,
— Ой вийди вийди, ти моє серденько,
Ой вийди вийди, розмово,
Та промов до мене, хоч слово.

Я бим тобі вийшла, тай не маю роду,
Щоб не було потім якого розводу,
В мене посагу не буде,
А в чім буде, возьмут м'я люди.

— Не мов мі, дівчино, не мов мі нічого,
Я тобі за посаг не скажу нічого,
Ти в мене посаг самая,
Як на небі зоря ясная.

— Я тобі казала, я ті говорила,
Не моя то воля, тілько материнна:
Як не скаже мати ходити,
Не будем ся, серце, любити.

— На що мені мати має споминати,
Як я тебе люблю, і хочу тя взяти.
Хоч би я ті любив, не любив,
Але мені тебе Бог судив.

— Прекрасний молодче, гарна твоя мова,
Тепер ти так кажеш, поки я здорова,
А борони Боже недуги,
Будеш поглядати на други.

— Не думай, дівчино, щось злого такого,
Не зрадив я єще на світі нікого,
Скарай мі, Боже, на души,
Як би я подумав о инші.

— Як станем до шлюбу на срібнім коверци,
Все то на бік піде, що було на серци.
Зв'яжуть нам руки стулою,
Скажуть жити, серце, з тобою.

2

Ой там у полю, стоїть тополя,
— Скажи мені, дівчинонько, чи будеш ти моя?
Скажи мені раз, чи мі ручку даш,
І той вінок з рожі цвітів, що на собі маш.

— Не дам нікому, ти мій миліший,
Тілько тобі при престолі, в церкві святішій.
Там будут грали, будут співали,
Ми молоді засмучені, будем шлюб брали.

— Ой ви дружечки, возьміть хусточки,
Повтирайте дівчинонці дрібні сльозоньки.
Вони втирають, а вона плаче,
— Через тебе, мій миленький, віночок трачу.

— Ой трачу, трачу, не буду мала,
Через тебе, мій миленький, щом тя кохала.

(15. 1. 1957, Етелберт, Ман., Левко Мерко)

435.
ЗІЙДИСЯ, НАРОДЕ

Зійдися, народе, на високу вежу,
А она вам пригадає Вавилонську вежу.
Хотів колись нарід до неба дістатись,
Почав Вавилонську вежу будувати.
Мова їх покрутилась,
Мусів на землі остатись.
Тоті що будували — більше не будують,

Будова не вдалась — до нині бідують.
А ми, християне, годуємось святощами тими,
Одні будують, а другі руйнують,
Нічого не маєм віками цілими.
Народом себе звемо і в школі учені,
Не мови — а голови у нас покручені.

436.
ПІСНЯ НАДГРОБНА

Ой не тужи та за мною
Та й ти, жінко мила,
Як закриє мені очі
Темная могила.

Посходилась родинонька:
Жінка, діти, вся родина,
Коло трумни поставали,
Смутна та хвилина.

Ой жий собі в страсі божім,
Моя родинонько,
Не забувай та й за мене,
Де моя могила.

Та й моя могила
Травов заростає:
Жінка, діти, вся родина
Мене забуває.

Тяжко мені, родинонько,
В гробі та й лежати,
Як будете так скоренько
Мене забувати.

По Христовій жий науці,
Родинонько мила,
Тогди буде в цьвіти вбрана
Та й моя могила.

Заставивши всі маєтки,
Бо помершому не треба.
Штири дошки і гріб темний,
І спасення з неба.

(5. 2. 1957, Радвей, Алберта, Майк Секерський)

437.
ПІСНІ РЕКРУТСЬКІ

Ой у лузі калина, калина, калина,
Білим цвітом зацвила, зацвила, зацвила.

Стара мати ходжала, ходжала, ходжала,
Свого сина пращала, пращала, пращала.

— Ой сину мій Іване, Іване, Іване,
Життє твоє погане, погане, погане.

Як я тебе родила, родила, родила,
То три свічки спалила, спалила, спалила.

Як я тебе хрестила, хрестила, хрестила,
То три п'ятки стратила, стратила, стратила.

А тепер ті узяли, узяли, узяли,
Щей до войска віддали, віддали, віддали.

Ой маю я три трубі, три трубі, три трубі,
Всі три лежать в жалобі, в жалобі, в жалобі.

Як в першую заграю, заграю, заграю,
Свою маму пращаю, пращаю, пращаю.

Як в другую заграю, заграю, заграю,
Свою милу пращаю, пращаю, пращаю.

Як в третую заграю, заграю, заграю,
Камратоньки пращаю, пращаю, пращаю.

Як заграю до Жовкви, до Жовкви, до Жовкви,
Мені очи пожовкли, пожовкли, пожовкли.

Як заграю до Львова, до Львова, до Львова,
Бувай мила здорова, здорова, здорова.

Як заграю до Відня, до Відня, до Відня,
Пращай, мамо, хоч рідня, хоч рідня, хоч рідня.

Ой тепер я бідую, бідую, бідую,
В стайні коня пуцую, пуцую, пуцую.

І ще буду бідити, бідити, бідити,
Цісарови служити, служити, служити.

2

Ой під гаєм, під гаєм,
Над широким Дунаєм,
Раз, два, три, люба Україно,
Над широким Дунаєм.

Там коршмонька стояла,
В ній дівчина гуляла,
Раз, два, три, люба Україно,
В ній дівчина гуляла.

Прийшов улан молодець,
І взяв дівку у танець,
Раз, два, три, люба Україно,
І взяв дівку у танець.

Ти дівчино, ти моя,
Чи любиш ти улана?
Раз, два, три, люба Україно,
Чи любиш ти улана?

Я улана не люблю,
За улана не піду,
Раз, два, три, люба Україно,
За улана не піду.

Вийняв улан палаша,
Відтяв дівці волося,
Раз, два, три, люба Україно,
Відтяв дівці волося.

Там цивільні стояли,
Тай улана злапали,
Раз, два, три, люба Україно,
Тай улана злапали.

Тай улана злапали,
На вахцемру віддали,
Раз, два, три, люба Україно,
На вахцемру віддали.

Сидить улан оден день,
Сидить улан другий день,
Раз, два, три, люба Україно,
Сидить улан другий день.

А як третий день настав,
До майора лист писав,

Раз, два, три, люба Україно,
До майора лист писав.

До майора лист писав,
За що улан кару мав?
Раз, два, три, люба Україно,
За що улан кару мав?

То за тую причину,
За хорошу дівчину,
Раз, два, три, люба Україно,
За хорошу дівчину.

3

Бувай мі здорова, ти дівчино моя,
Не забувай о мені, коли ласка твоя.
Я в дорогу виїжджаю, на серденьку тебе маю,
З тобов розстаюся, на Бога здаюся.

Їдь, милий, в дорогу, дорога щаслива,
Та на кождім місцю буду ти зичлива.
Повертай, милий, з дороги, знаєш добре що вороги
Нам на перешкоді, любитися годі.

Став милий в дорозі, коня попасає,
Несуть єму вістку, дівча заручают.
Нехай вони заручают, вони єї не звінчают,
Вона моя буде, не розсудять люди.

(15. 1. 1957, Етелберт, Ман., Левко Мерко)

438.

ОЙ, ТАМ В ПОЛЮ ЗА ЛУГОМ

Ой, там в полю за лугом
Ходить стрілець за плугом,
Оре нивку не свою —
Добре, що в своїм краю.

Оре, оре дуже,
Хто ж родині та послуже?

Хто посіє та й збере,
Як не стане та й мене?

Треба ями та зрівняти,
Пшениченьку засіяти,
Тре зрівняти по селі,
Що зробили москалі.

Треба ріллю та зорати,
Пшениченьку засіяти . .
Там пшеничка поросте,
Синій блават зацвите.

Сонце світить там так мило,
Світлу землю спогріло . . .
Десь далеко громи б'ють,
Людям жити не дають.

Як ще кури не піли,
Кажуть люди день білий . . .
Кажуть люди близькій сусіді,
Ходи стрілець до дівки.

Ходи стрілець до дівки,
Проси її о слово:
Вийди мила, мила чорнобрива,
Нех ся з тобов розмовлю.

Чекай, милий, годину,
Чекай, милий, другую,
Нехай я своєй, своєй мамуненці
Вечеряти зготую.

Вечеряти зготовлю,
Білу постіль постелю,
Тогді милий, милий-чорнобривий,
З тобою ся розмовлю.

Тобі добре та сказати,
По світлонці та ходити . . .
Мені зимно, зимно молодому
На морозі стояти.

На морозі стояти,
Збанок з медом тримати,
Вітер віє, снігом повіває,
Збанок з медом до рук прилипає,
Пусти, мила, до хати.

А хто ж тебе та й просив,
Щоб ти мені мід носив?
Возьми собі той мід солоденький,
Шукай собі другої, миленький,
Я без тебе обійдусь.

Ой Марусю, Марусю, зважай на мою душу,
Нічка-жичка така невидная,
Дівчинонько моя молодая,
І пращаю я тебе.

(2. 1. 1957, Керрот Рівер, Саск., В. Костюк)

439.

ПІСНЯ ПРО ВДОВУ

Їхав козак з України
Тай зблудив з дороги,
Повертає при дорозі
До бідної вдови.

— Добрий вечір, бідна вдово,
Гаразд ти ся маєш,
Чи бідуєш, чи пануєш,
Що мужа не маєш?

— По чім ти м'я, козаченьку,
По чім ти м'я знаєш,
Що ти мене, молодую,
Вдовов називаєш?

— Пізнаю тя, бідна вдово,
По твоїй худібці,
Що худібка сумненькая,
Щей дрібненькі діти.

Не журися, бідна вдово,
Господь Бог з тобою,
Порозганяй діти свої,
Возьму шлюб з тобою.

— Мої діти не ягнята,
Не підут ся пасти,
А я своїм дітям мама,
Не дам їм пропасти.

(15. 1. 1957, Етелберт, Ман., Левко Мерко)

440.
ПІСНЯ ПРО СЕСТРИЧКУ

Закувала зазуля
Я в зеленім гаю,
Я за свою сестричку
Завсіди думаю.

Я за свою сестричку
Завсіди думаю,
Свої дрібні сльози
За нев проливаю.

Зазулька закує,
Голубка загуде,
Ніколи я не годна
Сестричку забути.

Яка була чужина,
Яка сиротина,
Була ся ї зцурала
Весь рід і родина.

В суботу дуже рано
Ще кури не піли,
Дам знати сироті,
Що сестричка вмерла.

Не могла я зрозуміти,
Не могла вірити,
Взяли бідні сироти
Тяженько плакати.

Прийшла я до сестрички
Лиш сонце сходило,
Дорогій моїй сестричці
Очки заслонило.

Я над нею заплакала,
Як я затужила:
Вставай, вставай, сестричко,
Бо лишаєш дрібні діти.

Як тяжко каменеві
Під водов плинути,
А ще тяжче сиротам
Без мамочки бути.

Прийшли попи та й люди
Сестричку ховати,
Дуже нам було тяженько
Ї з хати давати.

Спустили сестричку
У глібоку яму,
Ми над нев стояли
Прощу і віддали.

Яка ж це нам розлука,
Ото ж це тяжкая,
Бо у цисі сирі землі
Сестра дорогая.

Цементова могила,
На ні ружні цвіти . . .
Ми еї визираєм,
Бо плачуть дуже діти.

Який же це світ красний,
Лиш би на нім жити,
Дорогая моя сестричка
Пішла в землю гнити.

Який же це світ красний,
Які ж гарні цвіти,
Рада би я сестричку
Хоть разочок вздріти.

Який же то сумний пляц,
Яка ж сумна хата,
Де жиють сиріточки
Без мами, без тата.

Летить ворон високо
Та й жалібно кряче,
Стоїть бідна сирота
Та й за родичами плаче.

Плаче бідна сирота,
Сльози протирає,
Бо вона на цім світі
Правдочки немає.

(2. 2. 1957, Шіго, Саск., Ція Кіцул)

441.
ЖАЛОБНА ПІСНЯ

Коло прийми є церковця,
Людям німа і свята,
Коло неї є могила,
В цвіти вбрана, як пава.

На могилі хлопец лежит,
Та й слезами ся умив,
І могилу в цвіти вбрану
Та й до серця притулив.

Ой могило, могилонько,
Не веселий мені світ,
Бо у тобі, могилонько,
Моя мила та й лежит.

Ой могило, могилонько,
Та й смутненький ти гробу,
Нащо ти мі та забрав
Мою любу дівчину?

Вставай з гробу, дівчинонько,
І скажи дещо мені . . .
Мої слези вже висохли
Повір, миленька, мені.

Моя люба дівчинонько
Ти ся з гробу обізви,
Або мене, молодого,
Та й до себе забери.

Шкода, милий, що ти тужиш,
Повір, миленький, мені,
Лиши мене у могилі,
А другую полюби.

Не забуду, моя мила,
Докій мого та й життя,
Лучше ляжу у могилу
Ніж забуду я тебя.

(5. 2. 1957, Радвей, Алберта, Майк Секерський)

442.

ПОЧАТКИ В КАНАДІ

Раз на Україні,
В своєм селі рано,
Тату сі поміслів:
Їду у Канаду.

Ще першого року
Мій тату приїхав
В країну Алберту,
Осів коло Лімонту.

Я ще мала була,
Як з татум їхала,
Мама мене шкодувала
І ціцкі давала.

І осів в комірні,
Щоб ся розглянуті,
Де гомштед чи фарму
Та собі набуті.

Пішов до роботи
Гроші заробіті,
Щоб бичкі і воза
Насамперед купіті.

Як бичкі купілі,
У віз запрігалі,
І на Новій Києв
На гомштед їхалі.

Усідайті жінко, діті,
Ти моя родіно,
Поїдімо тимі бичкамі
На нашу фарміну.

Всі ми посідалі,
В дорогу вібраліс,
І тими бичкамі
Три дні поганялі.

Аж одного ранку
Сонце засвітіло:
— Гов, бичкі, ставайті,
Тут будім мешкалі.

І тут тату сталі,
Скібів наоралі,
І цілій родіні
З землі хату збудувалі.

І ми всі радієм,
Що вже хату маєм,
А тепер думаєм,
Що хліба не маєм.

Тату з мамов рано встали,
Бичкі у плуг запрігалі,
Біґов дерево корчувалі
І бичкамі приоралі.

Віворалі акір землі
Пшениці вроділась,
Ах, яка то втіха була
Бо будім хліб їлі.

Вже літо минуло
І зіма настала . . .
Тато ціпа робіт
Пшеніцу молотіт.

Вже намолотілі
І зерна зробілі,
Намололі мукі нараз
І мама хліб пеклі.

А що то за втіха,
Бо свій хліб маєм . . .
Тату бере стрельбу
І зайці стріляє.

Нераз мама кажут
Як в Канаді добре,
Є вже хліб і мнясо
І ягоди в полі.

Є тут дров богато,
Буде чим паліті,
І трава веліка,
Буді що косіті.

Накосілі косов сіна,
Купи поскладаєм.
Їчті, бичкі, сіно,
Ще корова з вамі.

А яка то радість,
Вже корову маєм,
Їмо сир і масло
І молоко попіваєм.

До міста далеко,
Ми всі тоє знаєм,
А нащо нам місто?
Ми їсті всьо маєм.

А як стало зімно,
Мороз потіскає,
Нас пєтеро дітей
В шмати ногі завіваєм.

Той самої зіми
Мама нам заслаблі,
Тату самі хліб печут,
Нам потроха відают.

Завіваєм в шмати ногі
І так всі гадаєм,
Як до школи підем,
Бо черевік не маєм.

А як пришла весна,
Тату розпиталі:
Нема школи на Кієві,
Ще не збудувалі.

А на друге літо,
Як пшеніці змерзла,
Ідіт, діті, до роботи:
Бичкамі повезлі.

А як сі вернулі,
То ми всі плакалі;
Тату черевік не купілі
Бо грошей не малі.

Ми ходілі босі,
Черевік не було,
Пшеніці ся не роділа,
Бо поля не було.

Всюди булі ліси, трави,
Худоба ся пасла,
Бо ринчарі не оралі
Лиш худобу плікалі.

За якіх три рокі
Школу збудувалі,
В літі троха вчилі,
А на зіму замикалі.

За якіх пєть років
Вже коні купілі,
Поїхалі до Едмонтон
Нам цукру купілі.

А ті мої сестри
Гроші заробілі,
Бо тоді на місяц
По три доляри платілі.

Мама маліни збіралі
У Веґревіл продавалі
І нам за ті гроші
Черевікі купувалі.

О і так пізніше
То ся дороблялі:
Бичкамі і кіньмі
Всьо поле оралі.

Я вже більша була,
Бичкі поганяла,
Бо бичкі і коні
То не була пара.

За якіх літ десіть
Так ся доробілі,
Що цілу секцію
Землі укупілі.

Хоч тяжко робілі,
Все Бога просілі,
До церкви раз в тиждінь
Все ся помолілі.

Вже старенькі булі,
Як сей світ лишилі;
І обоє з мамов
Вісімдесятпеть літ прожилі.

Тепер спочивают
Біля церкви в гробі,
На Новім Кієві
В мурованім гробі.

На Новім Кієві
Церква на горбочку,
В дуже гарнім місці,
Стоїть у лісочку.

Там люди побожні,
Всі до церкві ходят,
І за наших піонірів
Всі ся Богу молят.

Дай їм, Боже, неба,
Нашим піонірам,
Що з Країни до Канади
Оні нас провезлі.

Бо ми тут пануєм,
Всього досить маєм,
І за наших піонірів
Всі ся Богу молім.

Я живу у Мірнам
І тут церкву маєм . . .
Вжем ся постаріла,
Все Бога благаю.

Ой, молю я Бога,
За отця і маму,
Що оні нас тут привезлі
У тую Канаду.

Мулім всі ся Богу
За всі піоніри,

І за нашу королівну
За її країну.

(7. 1. 1957, Мирнам, Алберта, Параня Яшейко)

443.

СИВИЙ КОНЮ

Сивий коню, сивий коню,
Грива ти біленька,
Завези мня, занеси мня
Де моя миленька.

Як приїдеш під віконце,
Тупни копитами,
Та най вийде дівчинонька
З чорними бровами.

Ой не вийшла дівчинонька
Тільки її мати:
Запрошає, закликає
Козаків до хати.

Оден козак з коня скаче,
Другий коня в'яже,
А той третій йде до хати:
— Добрий вечір — каже.

— Добрий вечір, стара мати,
Дай води нап'юся;
А де ж твоя гарна доня?
Ще й раз подивлюся.

— А там в саду є кирниця,
Йди води напийся,
Моя доня на весіллю,
Іди подивися.

Ой приїхав на весілля:
Дівчина гуляє,
Молодому козакові
Серденько ся крає.

— Ти дівчино, дівчинонько,
Перестань гуляти,
Ходи сядеш коло мене,
Щось маю сказати.

— Ходи сядеш коло мене,
Будем говорити,
Не судилось нам обоїм
Вкупі гарно жити.

— Кажуть мені женитися,
Бідної не брати,
Приведу ти, моя мамо,
Багачку до хати.

— Приведу ти, моя мамо,
З кіньми та й з волами,
А сам сяду коло неї
Вмиюся сльозами.

444.

КОЛО МЛИНА, КОЛО БРОДУ

Коло млина, коло броду
Брало дівча воду,
Ой надійшло два шевці
Хороші на вроду.
— Добрий вечір, дівчинонько,
А що ж тут чувати?
Чи нема тут де господи:
Переночувати.
— Ой там в лісі є хатина,
Добрая господа:
Старий майстер, старий майстер,
Молода майстрова.
Ой пішли там два шевці
На ніч ся просити,
Та й викинув старий майстер
Сім пар чобіт шити.

А сам пішов до господи
Мед-горілку пити.
Шиють шевці, шиють гарні,
Шиють — дошивають,
На молоду майстрову
З ока споглядають.
— Ти, молода майстрово,
Маєш грошей много:
Вандруй з нами молодими,
Покидай старого.
Ой ніхто це не чував
Тільки майстрів хлопець,
Та як скочив до коршмоньки:
— Десь тут є мій отець.
— Ой ти тату, старий тату,
Ти п'єш мід-горілку,
Твоя жінка — моя мама
Пішла у вандрівку.
Ой як скрикнув старий майстер
На хлопця малого:
— Сідлай хлопче, сідлай малий
Коня вороного,
Та поїдем здоганяти
Шевця молодого.
Здогонив він майстрову
Аж на край Дунаю,
Вона йому повідає:
— Я майстра не знаю.
Ой взяв майстер майстрову
За білії боки,
Кинув єї молоденьку
У Дунай глибокий.

(20. 1. 57, Левой, Алберта, Петро Микитишин)

445.

ЗАЖУРИЛА СИ, ЗАЖУРИЛА СИ

Зажурила си, зажурила си
Та й бідненькая вдова,
Що не кошена і не зрубана
Зеленая діброва.

Ой найму ж бо я та й косарчиків
Та двайцять і чотири;
Щоби скосили, щоби зрубали,
Як гори так долини.

Косарі кося, косарі кося,
А вітрець повіває,
Зелена трава, зелена трава
На коси налягає.
А мій синочок — двайцятий рочок
На сивім коні грає.

Ой годі, годі, ти мій синочку,
Сивим коником грати,
Ой ходи ж бо ти та й з косарями
Вечерю вечеряти.

Ой най їм буде, ой най їм буде
Вечеря до здоровля.
Віпала ж мені, віпала ж мені
На Вкраїну дорога.

Лишаю ж бо вам, лишаю ж бо вам
Та два стіжки жита:
Ой одним стіжком, ой одним стіжком
Всьо поле обсіяти,
А другим стіжком, а другим стіжком
Себе прогодувати.

446.

ХОДИТ БОДНАР ПО ЛІЩИНІ

Ходит боднар по ліщині,
Обручі рубає...
Врубав оден, врубав другий,
А третий гадає.

А молода Ганусина
Гаю доглядає...
Прийшла д'нему Ганусина
Боднаря питає:

Нащо ходиш по ліщині,
Обручі рубаєш,
І нікого із уряду
Й мене не питаєш?

Відай же ти, дівчинонько,
Вітця й мати не маєш,
Що ти така молоденька
Гаю доглядаєш.

Ой маю ж я вітця й мати,
Обоє старенькі,
Казали ми доглядати
Сей гай зелененький.

(25. 8. 1953, Веґревіл, Алберта, Мих. Кошман)

447.

ОЙ НА МЕНІ КУЧЕРИКИ
(Коломийка)

Ой на мені кучерики,
Як на бараночку,
А ще мені красне дівча
Дає доганочку.

Та вдарила нога в ногу:
Ходімо додому,
Запалила негідниця
На хаті солому.

Та солома не горіла,
Лишень ся курила,
А дівчина не гуляла
Лишень ся журила.

Як гуляю, так гуляю —
Нога за ногою,
Огляну си назад себе:
Чи йде брат за мною.

Та як іде брат за мною —
То я ся не бою:
Бо як будут мене бити,
Стане брат за мною.

Ой співаку-небораку,
Не співай нікому,
Бо як тобі заспіваю
То підеш додому.

(24. 12. 1956, Верґревіл, Алта., Мих. Кошман)

448.

ГАЇЛКИ

(В селі Нижнів, пов. Товмач, говорили "гаївки")

I

Ішов джурило з міста, за ним ґівочок двіста.
— Ой ти джурило, ой ти — куда до тебе зайти?
— Ледом, ґівочки, ледом, в мене горілка з медом.
Поза воротя — Сеню, не столоч ми ячменю.
Ночував же я в млині, сподобалася мені
Мельничка молоденька, пристала ми до серденька.
— Ой ти, джурило пане, де твоє війско стане?
— В Товмачі, на риночку, там п'є мід горілочку.
Гаївка з-під Кійова, писала гетьманова,
Писала, друкувала, в країну розсилала.
Ґівки лист прочитали, гаївок заспівали,
Гаївок заспівали, люди ся врадували,
Люди ся врадували, що сего дочекали.

II

Десь там була подоляночка,
Десь тут була україночка,
Тут вона впала, до землі припала,
Личка не вмивала, бо води не мала.
Встань, встань, люба подоляночко,
Умий личко, україночко,
Піди до Дунаю, бери сестру з краю,
Піди до Дунаю, бери брата з краю.

(Ці гаївки співали до 1938 р. у Нижневі, пов. Томач, над Дністром. Прислав їх 11. 4. 1957, Микола Василишин з Вернону, Б. К.)

449.

ПІСНЯ ЕМІҐРАНТА

Ой не шуми луже дуже у зеленім гаю,
Ой я бідний погибаю у чужому краю.
В чужім краю погибаю, як билинка в полі,

Нема кому порадити головонці мої.
Вчора була суботонька, а нині неділя,
Чом на тобі, козаченьку, сорочка не біла?
Ой не біла, ой не біла, не буде біленька,
Вже минуло вісім неділь, як прала миленька.
Мама в краю й сестра в краю — нема кому прати,
Треба мені, молодому, дівчини шукати.
Пийте, люди, горілоньку, а ви, гуси, воду,
Перекажіть, дайте знати до мойого роду.
Єще гуси не заплили, вже родина знає,
Як ся бідний козаченько у Канаді має.
Треба мені, молодому, гроші заробляти,
Щоби милу до Канади найскорше дістати.
Приїхала моя мила до Канади в маю,
Тепер плаче, що лишила родичі у краю.
Не журися, моя мила, забудь горе своє,
Ходім-підем до церковці, возьмем шлюб обоє.
Ой будемо разом жити, разом працювати,
Старим родичам до краю — гроші посилати.

450.
ХОДИТЬ ГОСПОДЬ ПО РАЮ

Ходить Господь по раю, з Адамом розмовляє:
Адаме, ой все в раю єсть твоє, лиш з яблоні одної
Ти забороняю.
Гадина в корчі чує, та й Адама требує:
Адаме, коли в раю все твоє, чом з яблоні одної
Рвати не пробуєш?
Каже Ева до мужа, чом боїшся, мій друже:
Навіки урви яблука того, будеш старший над Богом.
І пан всього світа.
Адам яблуко вкусив, цілий рай ся зворушив.
О доле, іде Господь до раю, ой де ж я ся сховаю
Поганий та й голий?
Ввійшов Господь в райський сад, на яблоні сидить гад
Адаме, гдесь подівся, небоже, зділал єси негоже
І рай єсь утратив.

На це ангел із мечем, взяв Адама за плече,
Тай уже витрутив го на цей світ: проклятий буде твій рід,
Аж прийде син Божий.
А Син той ся народив, цілий світ ся освободив
Од муки і від пекла, від злого, буде йому честь і хвала
Во віки на віки.

(30. XI. 1955, Етелберт, Ман., Левко Мерко)

451.

ДАВНА ПАНЩИЗНЯНА ПІСНЯ

(Співана всюди в східній Галичині по скасованню панщини, десь від року 1848 почавши)

Ой летіла зазуленька, тай стала кувати,
Ой щось я вам, добрі люди, маю повідати!
Як вже гаї зеленіли, я до вас вертала,
Сілам собі в темнім лузі, трохи спочивала.

Аж тут нараз щось здудніло, я ся оглянула,
Яке диво побачила, ажем ся забула.
А то свобода панщину перед собою гнала,
Загнала її в ліси-дебри, щоби там пропала.

А за нею женуть пани, стали ї просити,
Вертай, вертай назад до нас, нема звідки жити,
Бричку, коні купувати, роботи наймати,
А за що ж ся тут напити, щей в карти заграти?

Ой пити би замість кави, борщик буряковий,
Бідна ж моя головонько, живіт нездоровий!
Ми не вміємо молотити, наші жінки жати,
Ми не знали що так тяжко на хліб працювати.

Ой щоб пани панували, о щоб пани жили,
Ой щоб вони ще на старість жебрати ходили.
Ой щоб вони жили, жили, ой щоб панували,
Ой щоб вони та на старість, пастухами стали.

(14. 12. 1955, подав Ст. Рогатинський, Ванкувер, Б. К.)

452.
ПО ОПЕНЬКИ ХОДИВА

По опеньки ходива, цитте,
Запащину згубива, цитте,
Ой цитте, тай мовчите,
Тай никому не кажите, цитте, цитте (2 рази)

Запорожець тамтуди ішов, цитте,
Запащину він мою знайшов, цитте,
Ой цитте . . .

Ой чекай ти, вражий сину, цитте,
Віддай мою запащину, цитте,
Ой цитте . . .

Не дам тобі запащину, цитте,
Бо я хочу мати тебе, цитте,
Ой цитте . . .

Бери, козаченьку, мене, цитте,
Бо я хочу жити в тебе, цитте,
Ой цитте . . .

---

1) "Цитте" значить "тихо" (Й. Дзьобко).

453.
СПІВАНОЧКИ МОЇ

Співаночки мої, де я вас подію?
Піду до лісика, там я вас посію (2).
Будут там дівчата по гриби ходити,
Співаночки мої будут находити (2).

Будут знаходити і будут співати,
Бо они є тепли, они є нам рідни (2).
Они є нам люби, они є нам гарни.
Ми їх співаємо, бо они приємни (2).

О які тепленькі, тії наші пісні,
Они нас так гріют, як сонце на весні (2).
Они такі міли, як квіточки в поли,
Як морозів нема, як вже сніги злізли (2).

(3. 3. 1957, Вірден, Ман., Й. Дзьобко)

454.
НАРОДНІ ПІСНІ

з села Цигани, повіту Борщів, у Галичині

(Зі збірника о. Т. Д. Волохатюка)

1

Стоїт береза

Стоїт береза (2)
Сухая над водою.
Ни плач, ни тужи, (2)
Ти дівчино, за мною.

Ни плач, ни тужи,
Ни збавльий головочки;
Дасьть ти Бог люди
З чужої стороночки.

Чужа стороно,
Ни пириводи мине!
Серци-козачи,
Чи ни зрадиш ти мене?

Ни зраджу я тьи,
Зрадьит тьи чорні вочи:
Ни стій с козаком
З вечира до півночи!

С козаком стоїт —
Тай вже на день свитає;
Козак дівчину
На-добраніч витає.

Ой на-добраніч,
Дівчино, на-добраніч,
Бо я повиду
Коники пасти на-ніч.

Коні сьи пасут,
Я ни можу заснути;
Серци-дівчино,
Ни можу тьи забути.

2

Ой надвисли чорні хмари

Ой надвисли чорні хмари,
Надвисли, надвисли;
Ни сходиш ми, дівчинонько,
Ні з гадки ні з мисли.

Ой чи будиш, дівчинонько,
За мною тужити,
Як я сьиду тай поїду
Цісарю служити?

Ой ни буду, козаченьку,
Ни буду, ни буду:
Ти за гору, я за другу,
За теби забуду.

Ой виїхав козаченько
За нові ворота —
Ни биресьи дівчиноньки
Ні сон ні робота.

Ой виїхав козаченько
За зилені лози —
Обілььили дівчиноньку
Дрібненькії сьльози.

Ой виїхав козаченько
За нові острішки —
Біжит-біжит за козаком
Три післаньці пішки.

Ой вирнисьи, козаченьку,
Вмирайи твій отиц! —
Най вмирайи, най конайи —
Я цісарський хлопиц.

Ой вирнисьи, козаченьку,
Вмирайи матусьи! —
Най вмирайи, най конайи —
Я вже ни вирнусьи.

Ой вирнисьи, козаченьку,
Вмирайи дівчина! —
Треба коньи підганьати,
Щоб живу застати!

Ой приїхав козаченько
На нове подвіри;
Задзвонили дівчиноньці
На сумне весільи.

Ой приїхав козаченько,
Став си на порозі;
Обілььили козаченька
Дрібненькії сьльози.

Губки-ж мої біленькії,
Тосьти сьи збіліли;
Як я їхав в Україну,
Тосьти говорили.

Ручки-ж мої біленькії,
Тосьти сьи збіліли;
Як я їхав в Україну,
Сорочку-сьти шили.

Ніжки-ж мої біленькії,
Тосьти сьи збіліли;
Як я їхав в Україну,
Тосьти ше ходили.

3

Ой плили гусоньки

Ой плили гусоньки
Бистрою водою;
Ой вийди, дівчино,
Розмовсьи зо мною!

Ой ни раз я ни два
С тобов розмовляла,
Та ніґди я тобі
Правди ни сказала.

Аж тоди я тобі
Всю правдоньку скажу,
Як мої рученьки
Враз с твоїми зв'яжут.

Ой взьили попоньки
Рученьки вйизати,
Ой стала дівчина
Всю правду казати.

Мисли ж мої, мисли,
Пощо ж ви ту прийшли?
Як під козаченька
Ворон коник бистрий.

Бистрий коник, бистрий,
Ще й золота зброя!
А що ж ти гадаєш,
Ти дівчино моя?

Гадаю-думаю
В Дунаю втонути,
Тілько ни гадаю
За тобою бути.

Як в Дунаю втону,
Навіки спочину,
Як за теби піду,
Марни сьвіта згину.

(12. 2. 1957, Сван Плейн, Саск., о. Т. Д. Волохатюк)

4

Ой дівчина по саду ходила

Ой дівчина по саду ходила,
Козаченька за руку водила,
Всі ягідки вобривала,
Козаченька годувала,
Тай казала, шо мій буди.

Ни мій, ни мій козаченько буди —
Розсудили вороги-нилюди;
Ни мій, ни мій, сама бачу,
Ни раз ни два ревни сплачу,
Биз дружини літа трачу.

Ой вернисьи, козачи, вернисьи!
Ой є в мени мід-вино — нап'єшсьи.
— Ой я в поли кирниченька,
Я в ній вода студиненька —
Прихилюсьи тай нап'юсьи.

Ой вернисьи, козачи, вернисьи!
Ой я в мени постілька — проспишся.
— Ой я в поли могилонька,
На могилі отавонька:
Ой я ляжу тай просплюся.

Низом-низом, козаченьку, низом,
Пириросла доріженька хлизом.
— Ой я козак молоденький,
Підо мнов кінь вороненький,
Куди схочу — перескочу.

Яром-яром, козаченьку, яром!
Пирирьита дороженька чаром.
— Ой я чарів не боюсьи,
Я ш чарами розмовлюсьи,
До дівчини ни вирнусьи.

(12. 2. 1957, Сван Плейн, Саск., о. Т. Д. Волохатюк)

455.

ВОЄННІ ПІСНІ

Висока могила з вітром говорила,
Як би мене хто роз'орав, жито би зродила.
Як учула тоє молода дівчина,
Роз'орала, засіяла, щей заволочила.

На горбочку жито зелено зацвило,
Край дороги широкої козака забито.

Забито, забито, засунено в жито,
Червоною китайкою оченька накрито.

Як прийшла дівчина з чорними очима,
Підняла китаєчку тай назад накрила.
Як прийшла другая, та вже не такая,
Підняла китаєчку, сльози розіляла.

Як прийшла третая, то єго милая,
Підіняла китаєчку, ревно заплакала.
— Ой вставай, козаче, вставай, молоденький,
Ходить блудить по діброві твій кінь вороненький.

Нехай же він ходить і нехай він блудить,
Прийде тая годинонька, що він мене збудить.
Нехай він ходить і нехай пасеться,
Най там моїй милесенькій тяженько здихнеться.
Нехай він ходить і нехай блукає,
Він до меї родинонької дороженьку знає.

(2. 2. 1957, Мондер Алта., Ксеня Сидорко)

456.
ВОЄННІ ПІСНІ

Пращайте гори, і ви доли,
Пращай дівчино, я тя любив (2).
Пращай дівчино, бо я вже йду,
Благословила мама на війну (2).

Знаю я добре, що по смерть йду,
Летіла куля через гору (2),
І ударила у грудь мою,
І потекла кров рікою аж до тихого Дунаю (2).

Там брала воду мама моя,
Де засвітила ясна зоря (2).
— Десь мого сина з війни нема,
Десь мого сина куля вбила (2).
Ой плаче за ним отець, мати
І та дівчина, що хтів взяти (2).

(2. 2. 1957, Мондер, Алта., Ксеня Сидорко)

457.
ЯК Я ЛИШАВ СВІЙ РІДНИЙ КРАЙ, БУКОВИНУ

Вже сорок-п'ятий рік добігає,
Як я лишав свій рідний край,
А сам пішов шукати щастя —
В Канаду — далеку даль.

Лишив я свій гарний край —
Свою зелену Буковину,
Рідне село Топорівці,
Сам поїхав у чужину.

Лишив город, свою хату,
Лишив свій любий, гарний сад,
І всю дорогу — мені щось шептало:
— Вертайся Семене, вертайся назад!

Постанова моя була,
Назад не вертати,
Бо я вірив, що й в Канаді
Все те буду мати.

Літа плинуть, час проминає
Та все то, немов вчора було,
Як я лишив рідну хатину,
Любих сусідів і рідне село.

Була це весна, місяць травень,
Тягнулись гарні соняшні дні.
А мені на серцю сумно й жаль було.
А може так здавалося — мені.

Та ні! Ще тямлю неначе нині,
Як серце тиснула якась печаль,
Як довкруги все мене питало:
— Не жаль тобі Семене — не жаль?

— Не жаль тобі села твого,
Рідної хати, сусідів і рідні,
Твоя родина за тобою плаче,
Не вже ж її не жаль тобі?

Та жаль було село покидати,
Свою нивку, садок і хатину,
А тільки мрія — якась надія,
Мене все гнала, на ту чужину.

Бо віра в мене тверда була!
Я щиро вірив на поміч Божу,
Й хочби гіренько бідити прийшлось,
Я з вірою в Бога, всьо переможу.

Не знав я, який це жаль буде,
Тих рідних стріх і рідних піль,
Як важко буде на чужині жити,
І що це туга, який це біль.

І ось сорок-п'ятий рік зближаєсь,
Як я лишив свій рідний край,
Як я пішов шукати щастя
На чужину в далеку — даль.

(1. 11. 1956, Смовкі Лейк, Алта., Семен Попович)

458.

КОЛО МЕЖІ ПЕКЛА КОРЖІ

Коло межі пекла коржі
Оден пришмалив си,
Який сам — таку взяв
Та й не придивив си.

Посварився мій миленький
Напала го нужда,
А я собі господиня —
Знає мене кожда.

А я собі господиня
Знают мене люди:
Штири фіри сміття в хаті
Пята в сінях буде.

Їдуть купці з Тернополя
Сміття купувати:
А я згорда промовляю —
Не хочу продати.

Ой, ви купці тернопільські,
Поправтеся ліпше,
Прийдуть другі я з Парижа
Та дадут ми більше.

Бо як прийде мій милий
Та буде мня бити:
Що я тано так продала,
Нема що лічити.

459.
ЯК Я СОБІ ЗАСПІВАЮ

Як я собі заспіваю,
Два голоси маю:
Оден пущу гень степами,
А другий по гаю.

Хотяй літа промайнули
І волос біленький,
Я співаю про тополю
І гай зелененький.

Пісне моя українська,
Яка ж ти мені мила,
Бо матуся тую пісню
Співати навчила.

Чуєш, мамо українко,
Хоч ти тут в Канаді:
Учи дітей своїх пісень
Вони будут раді.

Будут тебе споминати,
Як я споминаю,
Хоть я уже свої мами
На світі не маю.

Моя мати в ріднім краю
В гробі спочиває,
Але її люба пісня
В Канаді лунає.

Пісне моя найдорожча,
Вивчена від мами:
Понесися хоть ще рочок
Вільними степами.

460.
ІШЛИ ХЛОПЦІ З ТАНЦЮ

Ішли хлопці з танцю,
Дівці говорили:
Вибачай нам, дівчинонько,
Що-смо тя не били.

Ой одного коня маю,
А другого куплю,
Такой я ся богачеви
З дороги не вступлю.

Ой ізгори на долину
Їде колісничка,
А в нашої Марусеньки
Не жата пшеничка.

Схилився граб до берези,
Береза до граба,
Чого-с зуби вишкірила
Гейби стара баба?

Ішов Гриць з вечерниць
Темненької ночі —
Зашпотався в гарбузиння,
Виколов-си очі.

Кажіт, мамо, татуневі
Аби ня женили,
Я би казав та ся бою,
Щоби ня не били.

Ой казала мені мати
Хату замітати,
А я гиц та й на піч
Бо я хочу спати.

Сидит медвідь на колоді
Ногавиці крає,
Колода ся покивує,
Він колоді грає.

Заєц косив, а лис клепав,
Лисиця гребала,
Комар метав у копицю
А муха топтала.

А мій милий чорнобривий
На конику грає,

Як нап'ється горілочки,
Плоти підпирає.

Як зачую коломийку,
Зачую, зачую,
Кисилицю висирбаю,
А з горшком танцюю.

Як би то пси роги мали,
Ще й горівку пили —
То миби сі перед псами
Не оборонили.

(5. 5. 1957, Н. Н.)

461.

В ЗЕЛЕНІМ ГАЮ

В зеленім ґаю древка рубают,
Аж до Дунаю (2 р.) тріски падают.
Падают дрібні, падают грубі,
Йди їх позбирай (2 р.), дівчатко, собі.

Іди їх позбирай, долож до вогня,
Випери милому (2 р.) сорочку до дня.
В п'ятницю намоч, в суботу випер,
А в неділю рано (2 р.) милого прибер.

Неділя прийшла, вже сонце сходит,
А вже мій милий (2 р.) під перком ходит.
Як-би я знала, котра му дала,
То я бим єї (2 р.) головку стяла.

Головку стяла, в Дунай шмарила,
Нехай ми не любит,
Нехай ми не кохат, мого фраїра.

(18. 5. 1957, Торонто, Онт., І. Нітефор)

462.
КОЗАЧКОВІ ПРИСПІВИ

На капусті на качиню, там я коня попасу,
Котра дівка чорнобрива, вона любить ковбасу.

Ой татуньо січку ріже, а мамуня піре дре,
А татуньо до мамуні, а мамуня ге-ге-ге.

Ой поїхав піп по сіно, а попадю сім присіло,
Штири попи і два дяки, і комісар від табаки.

Ой ти руда, ходи сюда, а ти біла постій там,
До рудої Іван піде, до білої піду сам.

Ой дівчино шуворова, рубай дрова до порога,
Рубай дрова коротенькі, люби хлопці молоденькі.

Ти козаче гуляй, гуляй, до мене ся не притуляй,
Що то в мене за гуляня, коли нема притуляня.

Ой дівчино чорнобрва, чим ти брови намастила,
Намастила копервасом, щоб дурити хлопців часом.

Рудий дід, руда баба, рудий тато, руда мама,
І руді ся побирали, і музики руді грали.

Он там, он там, при пасіці, ходив заяць до ласиці,
Вона йому відповіла, що він чорний вона біла.

(8. 5. 1957, Вінніпеґ, Ман., Ів. Зборовський)

463.
БОРЩІВСЬКІ ГАЇВКИ

З села Цигани, повіту Борщів (на Поділлі) в Галичині

Подав о. Т. Д. Волохатюк — зі Сван Плейн, Саск.

ДО ХОРОВОДУ
(довкола церкви)

Дівчата, та дівчата з хлопцями, по парі, тримаючись за руки, ідуть пара за парою. Перша пара обертається лицем до наступних і робить “браму”, підняв-

ши зчеплені руки догори. Тоді друга пара, ставши першою, переходить попід "браму", похиливши голови, та, пройшовши 4—5 кроків, теж робить "браму", і так кожна пара, ставши першою, увесь час хороводу. Перша пара, що зробила першу "браму", тримає її, доки не перейде попід неї остання пара, а тоді й собі за нею іде попід усі "брами", доки знова не стане першою парою.

Увага: Пару літ тому бачив я в ілюстрованій журнальній частині вінніпегського Free Press Weekly Prairie Farmer, що шкотляндці мають здавен-давна подібний хоровід. Пісні подаю розділами по аріях, а відмінні частини арій зазначую окремим положенням рядків.

I

Тай вже весна воскресла!
Що-ж вона нам принесла?
Чирвоні чоботьита,
Золоті підківйита.
Щоб чобітки скрипіли,
А підківки бриніли.

Скакали дикі кози
Через попові лози.
То вгору то вдолину,
То в рожу то в калину.
Скакали — поскакали,
Ніжки си поломали.

Куди Ксеньи ходила,
Пшеничка сьи вродила.
А куди ходив Ксеник,
Вродив му сьи ячменик.
Поза гуменю, Ксеню,
Не толоч ми ячменю!

З гаю, молодці, з гаю!
Чорні я вочи маю.
Мара тьи бири з ними!

Давно ти гулиш ними.
Як би я ни гулила,
Дівков бим ни ходила.

II

Чорна гречка — білі крупи.
Тримайти сьи, дівки, купи!
Як ни будити сьи тримати,
Будут сьи з вас люди сьміяти.

III

Та горобчику, пташку - шпачку!
Чи бував-жи ти в садку — в садку?
Чи видав-жи ти, як мак сіют?
Ой вот-так сіют мак,
Як цибульку - постирнак.

Та ходив жучок по чужині,
А жучина по диривині.
Тай грай, жучи, грай, нибожи!
Тобі Господь допоможи.
А наш жучок нивиличкий;
Купім єму чиривички!
Чиривички зилиненькі,
Бо наш жучок молоденький.
Ой вийти сьи, вогірочки,
Заким прийдут парубочки.
Парубочки молоденькі;
Вогирочки зилиненькі,
То сьи вют,
То сьи вют.

IV

Та ходив качур качуристий
Я в горіховім вінку.
Вибирай собі, качуристий,
Шо найкращу дівку!
Вінку мій, ружовий!
Десь бував?

Ві Львові!
Шо за тьи давали?
Сто злотих чирвоних!

Мій ружовий вінку,
Вибирай си дівку!
Котру схоч, з тов підскоч!
Вибирай си, котру хоч!

V

Я в теби, миленька,
Постілька біленька.
Тай думо-ж моя, думонько,
Невмівноє серденько.

Та пирибачий-жи,
Тай ти мій батеньку!
Шо я впивсьи тай здумівсьи.
Тай думо-ж моя, думонько,
Невмівноє серденько!

VI

Ой ходив Турчин по риночку.
Гей! море бре!
Тай вибрав собі Вирняночку,
Серце моє!
Та привів він і додомочку.
Серце моє!

Та казав він і в пєцу палити.
Та не так палит та як тужит.
Та казав він і постільку стелити.
Та не так стелит та як плачи.

Ой мав-жи я три братчики.
Гей! море бре!
Ой мав-жи я три братчики.
Серце моє!
Єден пішов в Туреччину,

Другий пішов в Волощину,
Третий пішов, хто знає де.

VII

А я по риночку ходила, ходила,
А я коника водила, водила:
Ой возьми собі,
Ти мій миленький, я тобі купила.
Ой я коника рад возьму, рад возьму,
Як ти мині сьи ни сподобаєш,
Я тибе ни возьму.

464.
ДО КОЛА

Дівчата, пібравшись за руки, творять "коло" і "колом" крутяться в один бік, доки не переспівають гаївки чи частини її, а тоді в другий. Одна дівчина стає в середині кола за Пташку, Перепелоньку, Галю, Зайчика чи Білоданчика, і ходить поволі попри коло у противний як воно бік та робить підчас співу відповідні мімічні руки (Пташка, зі завязаними хустинкою очима, тільки ходить; Дрімня сидить на стільчику серед кола). При кінці пісні, при відповідних словах, вибирає собі з кола котрусь дівчину, обрутиться із нею в танці кілька разів, та лишає її на своє місце серед кола — а сама займає її місце в колі. При Пташці коло, скінчивши пісню, стає, щоб Пташка вгадувала, коло кого стане, хто це; якщо вгадає, то здіймає хустинку з очей і займає в колі місце тої, що її вгадала, а та стає Пташкою; коли-ж не вгадає, то остає Пташкою на другий раз.

I

Заспів до збірки

Та вон, хлопці, вон!
На долині льон.
А на горі маковец,

По три гроші молодец.
По таляру жінка,
По тисячу дівка.
Мої любі паньиночки,
Зійдіт-жи сьи докупоньки:
Та ставайти враз,
Та в долоні трас!

II

Пташка

Я вгадала, як сьи звала, розказала.
А ми пташку поймили, поймили,
Стоколом вступили, вступили.
Скажи, пташко, скажи, прошу,
Якоє я імя ношу.

III

Перепелонька

Перепелонько,
    Тай головка болить.
Тут була, тут нима,
    Тай головка болить.

Так само:

    "раменьця", "бочeньки",
    "колінця" та "ноженьки".

Перепелонько!
    До роботоньки!
Перепелонько!
    Тай до танчику!

IV

Перепелонька, біла зоронька

Та перепелонько,
Та біла зоронько!

Твій миленький іде,
Сорочину нисе.
Тут була, тут нима, перепелонька.
Тут була, тут нима, біла зоронька.

Так само:

"спідничину", "фартушину",
"ґорсичину", "чиривички", "коралики",
"хустинину" та "перстиночок".

V

Галя

Чому, Галю, ни гуляєш,
Галю, Галю!
Бо ни маю спідничини,
Кавальиру!
А ми Гали спідничину
Купим, купим.
А я собі спідничину
Вберу, вберу.
Тоди я си молоденька
Погуляю.

Так само: "фартушину", "ґорсичину".

Чому, Галю, ни гуляєш,
Галю, Галю!
Бо ни маю чиривичків,
Кавальиру!
А ми Гали чиривички
Купим, купим.
А я собі чиривички
Взую, взую,
Тоди я си молоденька
Потанцюю.

VI

Зайчик

Зайчику, зайчику, мій братчику!
Ни ходи, ни допчи по городчику!
Ни ходи, ни допчи по рутці-мятці!
Бо моя рутка як баламутка,
Бо моя мятка як пані-матка.

Зайчичок, зайчичок прибігає,
Ножичков, ножичков прибиває:
Чи вбито, ни вбито,
Ножичков прибито *).
З калинового лугу
Вибирай собі другу!
Сім міхів воріхів,
Ришито терньи.
В сериду поїхав,
В читвер сьи вирнув.

---

*) При цій строфі не тільки Зайчик — а й усі в колі прибивають ногами.

VII

Білоданчик

Ой Данчику, Білоданчику,
Поплинь, поплинь до Дунайчику!
Рожчиши си русу косоньку,
Вобмий собі біли личенько!
Тай возьми сьи за підвязоньки,
Шукай собі де чилядоньки.

Скачи, скачи, кілько хоч,
кілько хоч, кілько хоч!
Вибирай си, котру схоч,
котру схоч, котру схоч!

VIII

Дрімня

Сидит Дрімньи під куделив.
Ах, йой! під куделив.
Ставай, Дрімне, тато їди.
Ах, йой! тато їди.
Тато їди, кожух вези.
Ах, йой! кожух вези!
Кожух визе, тибе возьми.
Ах, йой! тибе возьми.

Так само:

"мама їди — скриню визе",
"систра — хустку", "брат — рантух"
і "милий — перстинь".

На "тато, мама, систра, брат — їди" підводить голову, не встаючи зі стільця серед кола, і знова опускає-"дрімає". На "милий їди" підводить голову і вже не опускає, а на "тибе возьме" устає зі стільця, з кола виступає інша дівчина, відводить її на своє місце, а сама сідає за "Дрімню".

465.

ЛАНЦЮГОВІ

I

1. Воротари, воротари, воротарчику!
Я втвори, я втвори воротонька.
2. Що-ж то ми, що-ж то ми за пан їди?
Що-ж то ми, що-ж то ми за дар везе?
3. Золотоє, золотоє зирнятонько,
Крайноє, крайноє дитятонько.
Пусьтіти нас, пусьтіти нас
Зза вирвої води, зза вирвої води!
4. Та бо ми вас ни пустимо,
Нам сьи мости поломали

На тихім Дунаю, на тихім Дунаю.
5. А ми мости направимо,
Крайни дитя заставимо,
Сами поїдемо, сами поїдемо!

Хлопці або дівчата стають, пібравшись за руки, у два ряди проти себе та співають на переміну відповідні строфи. При останній члени обох рядів беруться цупкіше за руки, бо по останніх словах голова першого ряду (що починає гаївку і кінчить її) прожогом кидається, тягнучи за собою свій ланцюх, на другий ряд, щоб розірвати його. Якщо прорве, то його ряд стає "Воротарем", коли-ж ні, то знова по останній строфі мусить пробувати прорвати противний ряд.

II

Кривого таньцю йдемо,
Кінцьи му ни найдимо.

Ми кривому таньцю ни виведим кіньци (2),
Молоді дівчата сьвітло збудували.
Сьвітло збудували, віконьці вставляли,
Щоби ни вилетів сивий соколонько.
Щоби ни виносив дівочої краси,
Бо дівоча краса в меді сьи купала.
В меді сьи купала, на Дунаю прана,
На Дунаю прана, на сонци сушена,
На сонци сушена, маґльом маґльована,
Маґльом маґльована, до скрині схована,
До скрині схована, на ключ замикана.
Парубоча краса в болоті мочена,
В болоті мочена, а на дощи прана,
Ой на дощи прана, на вітри сушена,
На вітри сушена, в порозі тачена,
В порозі тачена, в ковбици схована,
В ковбици схована, на патик замкнена.

Самі дівчата, пібравшись за руки, творять довгий ланцюг, а провідниця веде його викрутасами поміж дерева та гурти чоловіків, жінок, хлопців та дітей на церковному майдані. Коли дівчата пічнуть співати про "парубочу красу", тоді хлопці творять свій ланцюх та пробують розірвати ним дівочий, що їм звичайно вдається.

III

Бідна-ж моя головочко,
Нещаслива годиночко!
Що-ж я таке наробила,
Кострубонька полюбила.
Прийди, прийди, Кострубоньку,
Станимо си до сьлюбоньку!
Прийди, прийди, серци моє,
Станимо си обидвоє!
Я в нидилю пораненько
Кострубонька ни видненько.

По цьому дівчина серед кола говорить:

"Чи ни виділисьти нашого Кострубонька?"

Дівчата з кола відповідають:

"Виділисьмо Кострубонька на торзі,
Купував спідницю єнчі — ни тобі!"

Так само, проспівуючи все наново пісню, відповідають про крайку, ґорсик, хустину, панчошки, черевички, коралі та перстень.

Цією піснею закінчують у Провідну Неділю під вечір Великодні Гаївки.

IV

У нашім садочку прекрасні малини.
За одну дівчину все ся два хлопці б'є.

Оден кажить моя, я перстенець купив,
Другий кажить моя, я черевички вшив.

Що ж то ми перстенець, за ґрейцар-два буде,
Будь певний, що вона за тебе не піде.

Черевичким носив, вона мені казала,
За тебе я піду, ще й поцілувала.

Не сваріться молодці, за деревом стою,
За деревом стою, все те добре чую.

Той будеться женив, що черевички вшив,
Той будеться женив, що черевички вшив.

У него є ворстать, при ворстаті столець,
Він мене полюбив, той молоденький швець.

(8. 5. 1957, Вінніпеґ, Ман., Ів. Зборовський)

466.

ПІСНІ КОЛОМИЙКОВІ

Ой Іване подоляне, ти погана віро,
Твоя жінка у середу солонину їла.
Та ой брешеш полянице, бо твоя ще гірша,
Твоя їла у п'ятницю, а п'ятниця більша.

Ой ішов я попід гору, на пальцях, на пальцях,
Надибав я качурика, що сидів на яйцях.
Та ой сиди качурику, та висиди яйця,
Щоби були качурита, на зелені свята.

В Коломиї стонжку купив, на дорозі згубив,
Нещасливе тоє дівча, що я єго любив.
Чи ти чула, файна любко, як я тебе кликав,
Як я тобі в воротонька калиночку тикав.

Широкий лист на калині, широкий та довгий,
Любили мя молодиці, як був ремінь повний.
Як зачало у ремені грошей не ставати,
Зачинали мя молодиці вже не пізнавати.

Ой калина говорила, ліщина співала,
А дівчина за миленьким три рази вмлівала.
Відливали дівчиноньку три рази водою,
Та найби то за чим добрим, а то за бідою.

Ой засвіти мила свічку, най перейду річку,
Та засвіти мила собі, най перейду к тобі.
Бодай тобов дівчинонько вітер сто раз тріпав,
Яка була темна нічка, я до тебе сліпав.
Тись казала, що м'я любиш, а я придивився,
Як до тебе Грицько, Степан, Данило тулився.

Чого ж ти ся погинаєш, ти дубова лавко,
Та скажи ми, що тя болит, ти моя білявко.
Та скажи ми, що тя болит, я ти поворожу,
Та я своє біле личко до твого приложу.

Та ой з дуба та на дуба, скочила вівюрка,
Ходім хлопці до Юрчихи, нема вдома Юрка.
Тай у лісі при горісі сова воду пила,
Василиха свого мужа коромеслом била.

Ой на горі нивка-нивка, на ній материнка,
Та хто ж її буде жати, душка Катеринка.
Катерино, засвіти но, Катерино встань но,
Катерино, дай но їсти, як то буде файно.
Катерина засвітила, Катерина встала,
Катерина дала їсти, ще й поцілувала.

Ой Марійо, карналійо з чорними очима,
Тай ти мене зволочила, ще я був хлопчина.
Тай не я тя зволочила, ані мої очи,
Тоє тебе зволочило, що ходиш поночи.
Ой прийшов я до Марійки, Марійко, Марійко,
Не раз мені через тебе приходило гірко.

Коломия, Городенка, Заболотин, Снятин,
Та Надвірна, Богородчин, Станислав, Делятин.
Коломия не помия, Коломия місто,
В Коломиї такі дівки, як пшеничне кісто.

Коломия, Коломия, тай Коломиєчка,
Яка була гарна мати, така її дочка.

Пасе гуцул Ярку, Ярку, тай грає в фуярку,
Чекай Ярко, видою тя, за тоє пасу тя.
Тай ти гуцул і я гуцул, обасьмо гуцули,
Так нас мами породили, що тати не чули.

Ой гуцуле, гуцулику, ой гуцуле, гуцьку,
Таку маєш сорочину, що ти видно плечі.
Тай гуцули в краю були, зрубали калину,
Тече річка крівавая, згори на долину.

Ой молода гуцулочка, втягала пончошки,
Та я хлопець молоденький, погуляв бим грошки.
Пожену я воли пасти на зелену пашу,
А сам піду до дівчини на молочну кашу.

Та на мені кучарики, аж ся позліпали,
За мене ся дівки били, аж коси пірвали.
Тай на мені кучарики, на мені, на мені,
Коби мама позволили, женивбим ся нині.
Женила м'я моя мати, женила, женила,
Та як взяла коромесло, до рук поломила.

Ой ковале, коваленьку, підкуй кониченька,
Та під мене молодого, як під козаченька.
Коваль кує, коваль кує, ковалиха дує,
Ковалева дівчинонька ворота малює.

Ой маленьку любку маю, маленьку, маленьку,
Як би батьки позволили, взяв бим за миленьку.
Як би батьки позволили, попи слюб нам дали,
То ми би ся молоденькі обоє пібрали.

Ти ж казала, файна любко, не будеш тужити,
Як я всяду тай поїду до війська служити.
Тай написав милий карту, що перейшов в Відню,
Віддавайся файна любко, я звідси не вийду.

Тай любив я дівчиноньку, а дівчина мене,
Не хотіли старі дати дівчину за мене.

Старий хотів, старий хотів, стара не хотіла,
Старий стару макогоном, стара полетіла.

Чи чули ви, люди добрі, таку придибашку,
Щоб зачіпав серед села похресник нанашку.
Ой, Господи милосердний, святий Николаю,
Через дівки, молодиці, не бувати в раю.

Ой казала приходити, ринський приносити,
Бідна ж моя головонько, відки ринський взяти.

Ой любили два парубки одну молодицю,
Один тягне за запаску, другий за спідницю.
Пане брате товаришу, буде баталія,
Або твоя, або моя дівчина Марія.

То я різав не дорізав бзину на сопілку,
Такум біду поцілував, гіршу як жидівку.
Тай музиці киселиці, щоби добре грала,
А дівчині горілочки, щоби танцювала.

Колись були добрі роки, хліба ся родили,
Та син батька мав за батька, брати ся любили.
Та настали тяжкі роки, хліба ся не родять,
Та син батька за чуприну, по хаті ся водять.
За батькові, брате, гроші поставлена хата,
Будем зиму зимувати, не буде оплата.

Та в нас був такий Йван, що все ходив сміхом,
По дорозі кидав кицьом, підпирався міхом.
Та на печі ставок мав, лапав риби саком,
Хто до него на піч ліз, то він стріляв маком.

Та я хлопець молоденький, тільки до розбою,
А як вийду на улицю, гусака ся бою.
Ой куме, кажу ж куме, солома ся суне,
Дай ти Боже здоровлечко, солодка Настуне.

Ой Господи милосердний, візьми з діда душу
Та занеси в чисте поле, на попову грушу.
Буде вітер повівати, грушев колисати,
Буде старий пам'ятати, як молоду брати.

Воду варю, воду варю, а вода вариться,
Біду люб'ю тай голуб'ю, а біда свариться.

Воду варю, воду варю, а вода водою,
Біду люб'ю тай голуб'ю, а біда бідою.

Питалася баба діда, ще в літі, ще в літі,
Чи будемся обіймати, ще на тамтім світі.

Та на діда впала біда, а на бабу нужда,
Ходи діду коло баби, бо то твоя служба.

Та мав жи я першу жінку, звалася Маринка,
Пішла каглу затикати, тай вбила каглинка.

Та післала баба діда по студену воду,
Ані діда ані води, ні з діда вигоди.

Та вдарила баба діда, два рази лозою,
Та де ж ти ся та забарив, ти старий з водою.

Ой дідуню, дідунику, та я твоя бабка,
Як би ти м'я любив, не бив, як би була гладка.

Ой дід бабці купив капці, тай за вузькі були,
А дід бабці стиснув пальці, самі добрі були.

467.
ДІВОЧІ ЛЮБОВНІ ПІСНІ

Ой Іване, Іваночку, житний колосочку,
Сама сиджу тебе виджу, в вишневім садочку.

Займив Іван воли на лан, буде ночувати,
А хто моє біле личко буде цілувати.

Та як будеш воли гнати, то дай мені знати,
Та вкинь мені крізь віконце яблучко до хати.

Ой Іванцю, білий панцю, купи ми ром'янцю,
Та в суботу на роботу, в неділю до танцю.

Ой на ставу на ставочку, пливуть каченята,
Які в тебе, такі в мене, чорні оченята.

Нещаслива тота лава, що я на ній спала,
Стояв милий під віконцем за негом не знала.

Не стій, милий, під віконцем, але йди до хати,
Упало ми веретенце, нікому подати.

Нема кому мні подати, ані підоймити,
Мусіламся молоденька сама похилити.

Як я собі погадаю, як си розгадаю,
Що мала я по два милих, а тепер не маю.

Ой багачик мій миленький, багачик, багачик,
Купив мені локоть стонжки, за ґрейцар колачек.

Та я стонжки не носила, колачик не їла,
Та я свому багачеви зараз відповіла.

Як я собі нагадаю, як ми ся любили
Та як ми ся горіховим зеренцем ділили.

Як я собі нагадаю, як то було зразу,
Яка була розмовонька коло перелазу.

Чи я тобі не казала, тай не говорила,
Та не сідай коло мене, буде мати била.

А ти мене не слухав, коло мене клався,
Мене мати за то била, де Гаврило взявся.

Солодкий мід, солодкий мід, цукор ще солодший,
Любив мене старший братчик, а тепер молодший.

Та я цукру тай не їла, лиш покоштувала,
Такім собі молодшого ліпше сподобала.

468.

ЧОМ ТИХО, ТАК ПУСТО

Чом тихо так пусто, хоть сосон так густо,
Не чути від вітру нічого,
Не чути нічого
Крім слова одного, солодкого слова любови.

Люби мене пташко, мені щось так тяжко.
Чи любиш не скажеш не знаю;
Любила б боюся, казала матуся
Хто любить, не піде до раю.

Любив бим дівчину, як гляну так гину,
Час буде на рай погадать.
Всім людям байдуже,
Лиш нам, ох як Боже, не вільно любиться кохать.

У лісі мов в ночі, прижмурила очі,
Як птичка в зеленім гаю.
І сосна шепоче, і пташка щебече,
На що ж нам луччого раю.

469.

ПРИМУСОВЕ КОХАННЯ

Ой, плили гусоньки, бистрою водою
Ой вийди дівчино, розмовся зі мною (2 рази)

Ой ні раз я ні два, с тобов розмовляла,
Та ніби я тобі правди не сказала (2 р.)

Аж тоді я тобі всю правдоньку скажу,
Як мою рученьку враз з твоєю зв'яжуть (2 р.)

Як взяли попоньки рученьки в'язати,
Зачала дівчина всю правду казати (2 р.)

Ой я си думаю в той Дунай втопити,
Тільки не думаю за нелюба бути (2 р.)

Як в той Дунай втону, три рази виплину,
За нелюба піду, марно з світа згину (2 р.)

(8. 5. 1957, Вінніпеґ, Ман., Ів. Зборовський)

470.
СПОМИНИ З 1914-го РОКУ

Той чотирнадцятий рік то дуже тяженький,
Бо проллялось дуже крови і сльозів дрібненьких.
А як прийшов ублізунок з вечера в суботу,
То не оден з діточками, що кінчив роботу.
Роботи він ще не скінчив — мусить покидати,
Плаче жінка і діточки і старенька мати.
А в неділю дуже рано стали вибиратись,
По всіх селах дрібні сльози стали розливатись.
Діти мої дрібненькі треба вас зіставляти,
Вітцем вашим буде Господь і Пречиста Мати.
Ой прошу тя і благаю, о Божая Мати,
Не дай моїм сиротятам тяжко бідувати.
Жінко моя, діти мої, діти мої, діти,
Коби мені Бог позволив єще вас уздріти
О, волів би я умерти, нім я вас відіду.
Ой бо вже і зістанете на велику біду.
Вже приходить моя хвиля, мушусь забирати,
Ой змилуйся надо мною Пречистая Мати.
Діти мої дрібненькії відійдіть від мене,
Не робіть ми в серці жалю, бо смерть коло мене.
Пришли мені смерти, о Божая Мати,
Бо не можу на ті бідні сироти взглядати.
Дрібні діти ходять, плачуть, почепались тата,
А я бідний ходжу-нуджу, як би ся розстати.
Ой бувайте всі здорові, бо вже відїжджаю,
Вірну жінку з діточками я вже зіставляю.
Ой відійшов бідний жовнір, ще раз подивився:
На жінку, і на діти і там де родився.
Ой іду я до колєї і так ревно плачу:
Ані жінки, ані дітей я вже не зобачу.
Маю в Бозі ще надію, що мене вхоронить,
Бо хто моїм дрібним дітям та на хліб заробить.
Нехай нам Бог допоможе прожити до віку,
А що з того, як поверну додому каліка,
Ой не оден в корчах гниє, не оден зістався,

А не оден до Росії в неволю дістався.
Той що в землі закопаний, той вже розкошує,
А той що в неволю взятий, той гірко бідує.
А той, що на Сибір взятий, то волів би вмерти
Бо він рано і увечір — просить Бога смерті.
Очи ми не висихають від сльозів дрібненьких,
Бо покинув жінку, діти і матір стареньку.
А як війна ся скічила — військо розпускають —
Діти ходять, нудять, тата виглядають.
Як повернув додомоньку: має що сказати
Та як мусів бідний жовнір в полю бідувати.
Оповім ти моя жінко, як я набідився,
А як настав Божий тиждень — водою не вмився.
Ой іно я обмився дрібними сльозами:
За тобою моя жінко та за діточками.
Оповім ти моя жінко ту військову біду,
І безруким і безногим на каноні їду.
Привитали нас в неділю кульочки дрібненькі,
А пізніше нас звитали шрапнелі тяженькі.
Як минула ніч темненька, зачало світати,
Та й зачали над нашим військом кульочки свистати.
Ой вже чути ті канони і тяжкі армати,
Та й зачало нашим військом з землею мішати.
(4. 4. 1957, без місця, Українка з Галичини).

471.

ОЙ У ТЕБЕ ОЧИ

Ой у тебе очи сиві, тай у мене сиві,
Ой то ми ся поберемо, будемо щасливі.
Очи мої, сиві, сиві, які ви зрадливі,
То на тії парубочки, котрі чорнобриві.

Як я собі нагадаю, за тебе миленький,
То що роблю з рук ми паде, любку солоденький,
То як ми ся тай любили, сухі сади цвили,
А як ми ся перестали, сирі повсихали.

Та я в свої матусеньки, тільки одна була,
Я по воду не ходила, вода в саді була.
Я по воду не ходила, дровець не рубала,
Та я в свої матусеньки гаразду зазнала.

Я нікого не любила, скарай мене, Боже,
Тільки Гринька і Данила — тай тебе небоже.
Болять мене, мамцю, руки, болять мене кости,
Та коби то від роботи, а то від милости.

Болить мене головонька, тай понад очима
Не виділам миленького, з чорними очима.
Тай сапала кукурудзу, тай звила фасольку,
Полюбила паниченька, купив парасольку.

Та мій милий рано встає, мене накриває,
Та спи мила до полудня, най ся огріває.
Тай спи мила до полудня, не вставай раненько,
Щоби люди завиділи, на твоє личенько.

Та не світи місяченьку, нікому, нікому,
Тільки мому миленькому, як іде додому.
Світи, світи місяченьку, тай розганяй хмари
А як іде до другої, то зайди за хмари.

Зайшов місяць за комору, той обгородився,
Не в щасливу годиноньку, мій милий вродився.
В нещасливу годиноньку, мій милий вродився,
Всі дівочки пересватав, тай не оженився.

Та Гринівці, Калинівці, стоять над водою,
Чи ти тужиш так за мною, як я за тобою?
Бодай тебе, бодай мене, бодай нас обоє,
Скільки люди нема суду, тільки за нас двоє.

Кукурудзи не сапані, а жнива приходять,
Най ся наші кукурудзи не сапані родять.
Та як же я то виросла, на станочку стала,
Не одному молодцеви до серця пристала.

Серце моє ласкавеньке, не хоч говорити,
А моє ще ласкавіше, не буде просити.
Чи я тобі не казала, Николю, Николю,
Не веди ми по будяках, бо я ся поколю.

Шкода трави тай отави, що пополовіла,
Шкода мене молодої, що я повдовіла.
Чуєть ми ся мій миленький, чує причуває,
Що в зеленій буковині, соловей співає.

Чуєть ми ся файна любка, чуєть ми ся чує,
Що в зелені буковині, зозуленька кує.

Сама я рожу садила, сама я рожу вливала,
Сама я друга полюбила, сама я буду вік страждать.
Ой ви дівчата ви мої, не ідіть ви заміж молоді,
Бо я молода заміж пішла, тепер я знаю, що біда.

За мужом треба рано встати, обід зварити, хліб спечи.
Обід віднести, хату замести, ще і до міста побігчи.
Іду я в місто біжучи, прийшлам додому діти плачучи,
Прийшлам до хати лиш черепочки, що порозганяв діточки.

Я черепочки збираю, слезами хату скропляю,
Ой Боже, Боже, Боже мій, який гіренький сей світ мій.

(8. 5. 1957, Вінніпеґ, Ман., Ів. Зборовський)

472.
ЗРАДЛИВЕ КОХАННЯ

Молода дівчино, повандруй же з нами,
Ліпше тобі буде, як у твої мами.
Бо у твої мами горох тай капуста,
З нами жовнярами завжди юшка тлуста.

Молода дівчина розуму не мала,
З молодим жовняром в світ повандрувала,

Вандрують, вандрують, у лісі між сосни
І тут коло сосни припяв її за коси.

До сосни плечима, а в Дунай очима, (2 р.)
Посяг у кишеню витягнув огеню,
Підпалив сосноньку, а сосонька горить,
Сосонька горить, дівчина говорить.

— Хто в поли ночує, мою муку чує,
А хто дочку має, най її научає,
Як горівку пити, жовняра любити,
Жовняра любити, дурний розум мати.
З молодим жовняром в світ повандрувати.

(8. 5. 1957, Вінніпеґ, Ман., Ів. Зборовський).

473.
ПІСНЯ ПРОЩАННЯ

Ой ти зоре вечірная, поза тиху хмару йдеш,
Ти мій милий чорнобровий, ой деж ти ся збираєш?

Збираюся моя мила у далеку дорогу,
Ночуй, ночуй, мій миленький, хоть ту нічку зі мною.

Ой не одну я ніченьку то з тобою переспав,
А тої я вже не буду, то щоби я не заспав.

Ой, не заспиш, мій миленький, я молода не засплю,
Як запіють кури ранні, то я тебе ізбуджу.

Піють кури, піють другі, запіяли когути
Вставай, вставай, мій миленький, бо вже тобі пора йти.

(8. 5. 1957, Вінніпеґ, Ман., Ів. Зборовський)

474.
ВОЄННІ ПІСНІ

Як той чотирнайцятий рік настав,
То вже ся кождий на війну збирав.
Нам пан начальник то розказав,
В п'ятницю вечер я вже то знав.

В суботу рано вже ся збирав,
В суботу в вечер вже ся пращав.
Пращай мя, жінко, пращай мя раз,
Може то буде послідний раз.

Як приїхав я до Золочова,
Заболіла мя там голова.
Прийшов до ліса, наварту став,
Як стрілив канон, аж засвистав.

Ой там в Карпатах бистра вода,
Там розмовляла жінка вояка.
Десь мого мужа з війни нема,
Десь мого мужа куля вбила.

І примулила зимна вода,
І присипала сира земля.
А діти плачуть, тата нема.

Хто нам засіє, прийде весна?
Хто позбирає, прийдуть жнива?
Хто нам дасть їсти, прийде зима?
А діти плачуть, тата нема.

Чотири камрати поховали,
Дубовий хрестик поставили.
Ідім в Карпати шукати тата.
Шукаєм день, шукаєм два.

І знайшли хрестик, то той самий,
То тут наш тато похований.

Там у горах у Карпатах
Жовняра ранили,
Положили на каноні
І так його везли.

Руки нема, кров ся лиє,
На каноні їду.
Їду, їду на каноні.

Вже буду вмирати,
Дайте знати до родини,
Любії камрати.

Приїхала стара мати і отець старенький.
— Чого ти нас покидаєш, сину молоденький?
Ще на світі не нажився і вже умираєш,
А нас старших нещасливих ти покидаєш.

— Не судилось мені, мамо, на тім світі жити,
Но судилось молодому в сирій землі гнити.

Умер жовняр, умер жовняр,
Шаблями дзвонили,
Ще й до гробу із канони єму вистрілили.
І високую могилу на нім висипали,
Червоную калину в головах посадили.
Хрест з берези поставили
На нему високий,
І дівчата заквітчали на спомин що року.

(2. 2 1957,. Мондер, Алта., Ксеня Сидорко)

475.
ДАВНЯ ПІСНЯ

Посію фасульку,
Най фасулька сходить,
Сама піду, пошукаю де мій милий ходить.

Пішла я до коршми,
Тай сталам — тай стою,
А мій милий, чорнобривий, пє пивоску мою.

П'є пивоску мою,
І все поглядає,
А на мені, молоденькій, тіло затерпає.

Ой не стій нетяго,
Але йди додому,
Іди, вари вечерочку мені молодому.

Пішла я до дому,
В печі запалила,
Сюди—туди коло печі вечеру зварила.

Вечеру зварила,
На стіл положила,
Нема мого миленького, вечера застигла.

Йде милий до дому,
Весело співає,
А на мені, молоденькій, тіло затерпає.

Приходить до хати,
Став на серед хати,
Чи стелена моя постіль, бо я іду спати.

Та вжем застелила,
Тим, що з дому мала,
Бо на твоїй ґосподарці нічом не придбала.

Тай лягла я спати,
Заснути не можу,
Літа мої молоденькі забути не можу.

Як я була в мами,
Я біди не знала,
Моя мама чоловіка в коршмі не шукала.

476.

ОЙ УВ ЛУЗІ КАЛИНОНЬКА

Ой ув лузі калинонька,
Вітер нею хиляє,
Ти мій милий чорнобривий,
А де ж ти ся збираєш?

Збираюся, моя мила,
В далекую дорогу.
Ночуй, ночуй, мій миленький,
Хоч цю нічку зі мною.

Тай не єдну, моя мила,
З тобов би нічку ночував,
Лиш тілько ся мила бою,
Ой щоби я не заспав.

Ой не бійся мій миленький,
Я молода, не засплю,
Перші кури як запіють,
А я тебе ізбуджу.

Піють кури, піють і другі,
І піють вже когути,
Вставай милий чорнобривий,
Веди коня до води.

Піють кури, піють другі,
Ой піє вже сам єден,
Вставай милий чорнобривий,
Бо надворі білий день.

Бодай же ти, моя мила,
Та щасливо прожила,
Що ти мене молодого,
Так раненько збудила.

(4. 5. 1957, Віндсор, Онт., Василь Тріщук)

477.

БИЛА Ж МЕНЕ ГРАДОВИНА

Била ж мене градовина,
Била ж мене туча:
Серед ночі опівночі
До дівчини йдучи.

Багацький син, багацький син,
Багацька дитина,
З коршми іде, дівку веде,
На бакер шапчина.

Багацький син обросився
По самі коліна:
Не шукає робітниці,
Но шукає віна.

Не шукає робітниці,
Щоб мав чим робити;
Но шукає волів, коров,
Щоб мав за що пити.

Тато в скрини,
Мама в скрини:
Прийдіть, хлопці,
На хрестини.

Тато в бочці, мама в бочці,
Прийдіть, прийдіть, гарні хлопці,
Прийдіть, прийдіть пожартуєм,
Обернемся, поцілуєм.

А я ріс, не доріс
Кобилі по гриву,
Тепер ходжу зачіпаю
Дівку чорнобриву.

Коло млина яворина,
Впала градовина,
Дурна-м була, що-м любила
Багацького сина.

Щоб я була не любила
Багацького сина,
Була би я не носила
На руках Гаврила.

До багача решета,
До багача сита,
А у него дівчинонька,
Як жаба розбита.

А бідная процвітає,
Досить хлопців має,
А багачку обминають,
Бо рабінки має.

А багата дівчинонька
Все дуже заздросна,
Що ї хлопці обминають
І щей недоростки.

І по лавці, і по дошці
Присунувся до їмості,
А їмості добрі були,
Пироженька роздобули.

Як поїхав піп по сіно,
На попадю джмелі сіли,
Ні попові сіна брати,
Ні попаді ратувати.

Ой їхав я з Коломиї
На сивій кобилі,
Кобила ся сполошила,
А я впав в помиї.

А я з гори надолину
Черемшину ріжу,
Як побачу гарну дівку
На колінах лізу.

Попід гору високую
Летів баран дикий,
Котра дівка замуж не йде
Має гріх великий.

Продай, мати, сиві воли
І те поле в межу;
Видавай мня мамо замуж,
Бо сама не влежу.

Молодиця кругло-лиця,
Купи ми горівки,
В тебе нема чоловіка,
В мене нема жінки.

Молодиця добра була,
Ще й Гандзею звали,
Як ми дала пирогів
Аж зуби тріщали.

Ой пішов я до дівчини,
Вона пекла пляцки,
Як ми дала коцюбою
Аж-єм поліз рачки.

Ой пішов я до дівчини,
Вона місить глину,
Як ми дала межи очі,
Думав, що загину.

Пішла дівка до млина,
Змолоти си проса;
Тепер ходить, обтирає,
Ті бульки зпід носа.

А я хлопець молоденький,
В свого батька вдався,
Низом, низом, попід хату —
В коноплі сховався.

А дівчина чорнобрива
Вже на мене ждала,
Цілу ніч ми просиділи
До самого раня.

Ой мамуню, череда йде,
А наш бичок наперед йде;
А я йому: бицю-бицю,
А він мене за спідницю,

А я йому волю-волю:
А він мене рогом коле,
А я йому: соб додому —
А він мене на солому.

Ой пішов я до дівчини
А вона ся дує,
Я шапчину під пашину,
Най ти мать мордує.

Ой був же я у дівчини
Не один разочок,
Не міг я ся надивити,
Як на образочок.

Ой був же я у дівчини,
Тільки тих два рази,
Вона мені показала
Всі ї перелази.

Куди будеш, милий, йти,
Куди виходити,
Куди будеш утікати,
Як тя схочуть бити.

Ой мамуню-мамуненько,
Де ж мені діватись?
По коліна борода
Лізе цілуватись.

Ой дай, доню, дай,
Тай не дорожися,
Борода тя не заколе,
Сама притулися.

Наші хлопці дуже гарні,
Но ся дуже впили,
Коби свиня поле мала,
То би ся женили.

Коби свиня поле мала,
Тай ще сіножатку,
Ох любив бим тя, свинцю моя,
Так як свою матку.

Ой Николю, мій Соколю,
Николю, Николю,
Не веди мня в бодячки,
Бо я ся поколю.

Я в неділю п'ю, п'ю,
В понеділок сплю, сплю,
А в вівторок снопів сорок
Пшениченьки жну, жну.
В середу косила,
В четвер молотила,
У пятницю віяла,
А в суботу міряла.
У неділю продала,
І з хлопцями пропила,
Слава ж тобі, Господи,
Що до діла довела.
І до діла не я,
До роботи не я:
З хлопцями погуляти —
То охота моя.

Ой по дебрах, пане-брате,
По дебрах, по дебрах,
Котра дівка замуж не йде,
Нехай йде по жебрах.

Поберемся, моя мила,
Піде нам рукою,
А ти підеш за крупами,
А я за мукою.

Ой спала б я, не дбала б я,
Щоби день біленький,
Но щоб лежав коло мене
Хлопець молоденький.

Ой спав би я, не дбав би я,
Щоби біла днина,
Щоб лежала коло мене
Молода Горпина.

А я з гори на долину
Бочівками кочу,
Шукай, мамо, дівчиноньки —
Женитися хочу.

Як я пішов до дівчини,
Що дівчина чине?
А дівчина сама в хаті —
Ще й без запащини.

Як я пішов до дівчини,
Глянув у світлицю,
А дівчина ноги миє
Тай ще без спідниці.

Ой пішов я до дівчини,
Вона пекла гуся,
Як ми дала поцілунка
До нині сміюся.

Звідси гора, звідси скала,
Скажи, мила, з ким ти спала?
Ой не скажу, бо ся бою,
Ні з ким, ні з ким, но з тобою.

Звідси гора, звідси друга,
В середині явір,
Скажи, скажи, мамцю моя,
Котрий мій кавалір?

Ой коли б у мене личко те,
Що має кобіта,
Не сіяв бим, не орав бим,
Хоч з чотири літа.

Ой не співай, дівчинонько,
Не співай нікому,
Бо як я ти заспіваю,
Не зайдеш до дому.

Ой ви, кумцю, моя любцю,
Ви ж голубко сива.
Дайте, дайте поцілунка,
Бо бігме загину.

А я хлопець молоденький,
А я хлопець молод,
А хто ж буде виводити
Дівчатонька в холод?

Мене взяли до коня —
Тебе до піхоти,
А хто ж буде додавати
Дівчатам охоти?

478.

"ПОЛТАВСЬКА"

У колгоспі добре бути,
Є на чім робити,
А на зиму хоч завмирай,
Бо тяжко прожити.

Бо ті пуди замалії,
Нам не вистарчає,
А як прийде зима люта,
З голоду вмираєм.

Кукурудза, кукурудза,
Листя твоє косяком,
Наш наставник все в чоботях,
А ми ходим босяком.
(25. 4. 1957, А. Цебрій)

479.

ПІСНЯ ПРО ОЛИКСЕЯ, ЧОЛОВІКА БОЖОГО

Сталася в Римі велика новина:
Там одружив батько примушеного сина.

Одруживши сина, став ся веселити,
А син постановив пустельником жити.

Пояс свій лицарський і перстень здіймає,
В пурпуру овивши, дружині подає.

Дружині подає, слова вимовляє:
Між тобов і мною сам Бог промишляє.

Низенько вклонився і вийшов за брами,
Пішовши на пущі темними лісами.

Оглянувся батько — нема його сина,
Нема Оликсея, нещасна година!

Їздили, шукали і людей питали,
І без Оликсея додому вертали.

Молодий Оликсей в пущах проживає,
За батька і нарід Господа благає.

І так рік за роком, три роки минає,
Оликсей з пустині до батька вертає.

Низенько вклонився і ручку підносить,
У свого батенька милостині просить:

Вельми можний пане, вельможний і добрий!
Позволь жити в тебе, бо я є убогий.

Батько Оликсея не годен пізнати,
Дав йому хатинку край свої палати.

І так Оликсея любить, поважає,
Обід з свого стола йому посилає.

Обід посилає, вино посилає,
А за Оликсеєм плаче і думає.

А Оликсей в батька тихо проживає,
Багатим обідом бідних угощає.

І так проживши тридцять і три літа,
В постах і в покутах як земля зчорнівши.

Ой, прийшли до него три ангели з неба!
Божий Оликсею, вмирати вже треба!

Божий Оликсею, час тобі вмирати,
Напиши ти картку, дай батькови знати.

І ті три ангели в трох церквах дзвонили,
В трох церквах дзвонили, вголос голосили.

Вголос голосили, дали людям знати:
Вмер чоловік Божий, йдіт його шукати.

Амінь.

(Співали єї в Галичині і на Волині)

480.

ОЙ, ІВАНЕ

Ой, Іване, як ся вбрали, ніби то вже паном стали:
І говорите розумно, але шкода, що за дурно,
Бо я не з тих, що дасть віру, а ви все на панську міру.

Вам ґазета і ще книжка, а у мене повна кишка.
Більше то вже і не хочу, тай дурним ся не клопочу.

І на умі треба мати, вам би час вже було знати,
Бо наука річ не панська, ні турецька, ні циганська.

Бо то книжка річ велика, сонцем є для чоловіка.
Кожному вона потрібна, як дитині мати рідна.

В ній знайдете добру раду і науку і розраду.
Як де жили ріжні люди, їх заслуги і їх блуди;

Хто вам ворог, хто вам братом,
Хто товариш, а хто катом.
Ріжні ноші, ріжні віри, і звичаї ваги й міри.

(24. 12. 1956, Веґревіл, Алта., М. Кошман)

481.
СПОМИН ВІД КРАЙОВИХ ЛЮДЕЙ

Як маєтесь, наші свати! Я не міг вас так пізнати,
І дивлюся, здовж вас мірю, і сам собі ще не вірю,
Бо видко при цій нагоді, ви змінилися, що й годі.

Добрий ранок, чесний пане! Чи то, либонь, ви, Іване?
І зробили ви ся гожі, і на пана щось похожі.

То ви десь перебували, і таки щось десь чували.
А що чув я, всякі вісти, хочете, вам розповісти?

Ходив світом я усюди, видів там усякі люди,
Та усюди так буває: як за себе хто не дбає,
Не шанує свої чести, не старається піднестись,
І читати не читає, про світ Божий ніц не знає.

(24. 12. 1956, Веґревіл, Алта., М. Кошман)

482.
ВЕСІЛЬНА ПІСНЯ

Цю пісню співали в селі Сухоставі, повіт Гусятин, за Австрії. Гості, котрі приходили на весілля, були запрошені господарями і молодими, несли з собою приніс. Приніс складався: 1)Колачі з дуже гарної питльованої муки, смачні і добре спечені, довжини около 2 фіти, а вширшки около один фут. Це були подвійні, а

були і потрійні, по середині були значно вищі, по кінцях нижчі, перелуновалися по середині на вздовж. Ці самі колачі подавали пізніше на столи для весільних гостей; 2) Одна літра горілки, або чвертівка пива; 3) жива курка, і около пів копи яєць (30). Яйця жінка несла у кобелі виплетеній з рогожини, і також курку. Колачі і горілку ніс чоловік.

Коли прийшли перед хату де відбувалося весілля, виходили музики і грали їм принісного марша, і в міжчасі господиня дому відбирала приніс а староста і свахи засаджували гостей за стіл. По звичаю жінок сажали до великої хати, а мужчин до малої, і ніколи не засідали до одного стола, а осібно жінки і чоловіки. Значніших і багатших господарів і господинь сажалось десь по середині стола під образами, а бідніших і менше значних з цього боку, очима до образів.

По випиттю кількох чарок горілки або пива закусуючи хлібом з сиром і сметаною, гості стають більше говірливі приспівуючи, а музики грають кожну пісню до такту. Пізніше всі починають співати цієї пісні:

Надходять нас вісти (два рази),
Хотять нам дати їсти,
Пшеничний хліб,
Солодкий мід,
Зеленоє вино, на столі поставлено,
Хороше припрошено,
Чи з перцем не з перцем —
Щоби зі щиреньким серцем.

По цьому слідує весільна принісна вечера, котра складається із слідуючих страв: У глибоких поливаних мисках вносять дуже добре зварений з свинськими ребрами, заправлений сметаною борщ, наперед розставляючи нові дерев'яні ложки спеціяльно куплені на ярмарку на весілля. Миски розставляли у призначеній віддалі і досягали кількоро з одної миски. Тарелів, вилок або ножів в ті часи ніхто на ніяких оказіях не по-

давав. По цьому слідували голубці з кислих кряжавок з гречаними крупами, пироги із сира, або гречаної каші з сиром, дуже смачні, і студенець. Багатші подавали свіжі спечені ковбаси з капустою і також капусту спечену із свининою, свіжо спечені кишки, начинені гречаними крупами з шкварками. Все те було добре приготоване і смачне так — що прямо розпливало в устах.

Весільна кухарка (або варилиха) славилася на ціле село, а властиво та, що вміла приготовити смачні страви. По вечері, котра тягнеться досить довго, гості встають, дякують господарям за гостину, як також складають желання молодій парі.

Потім іде в рух скрипка і цимбали. А танцювали в ті часи найбільше подільських коломийок і козачків. Молодиці випивають по кілька чарок і по обильній вечері танцюють по парі, а також і з чоловіками, де мужчини приспівують за кожною нутою скрипки. Не забувають також про музикантів, бо в таких випадках скрипка і цимбали стають дуже сухі і треба їх від часу до часу трохи підливати. Нагулявшись доволі, починається дарування. Молода з дружками сідають за стіл, запрошуючи також і дівчат, котрі з парубками лишаються у сінях, бо того вечора весілля тільки для старших. А все ж таки парубки випросять собі танець або два підчас дарування. Музиканти починають грати козачка, парубки шикуючись стають великим колом, державчись за руки, потрясаючись, починають танцювати, і на команду присідають "гайдука", прибиваючи всі разом ногами до підлоги в один такт. За нутою скрипки співають:

Ой я собі козачок,
Ані гусей ні качок!
Тепер мені погуляти,
Бо нема що заганяти!

А в нашої попаді
Два кутаси на заді!
З нею добре гуляти,
Є ся чого тримати!

За скарбовим ковалем
Гнала дівка з рискалем!
Чекай, чекай, ковалю,
Голову тя розвалю!

Ой мамуню, що то буде,
Болить мене попід груди!
Болить мене за поясом,
Так мамуню, як вас часом!

А то біда не ляшок,
Нема шапки йно дашок!
Отак наші ляшки вміють,
На припічку ноги гріють!

Ой зза гори, зза діброви
Показала чорні брови!
Показала і сховала,
Бо ся дурна завстидала!

Далі хлопці, далі живо,
Куріть тютюн, пийте пиво!

Ану хлопці, го-ча, ча!
Є горілка з Бучача!
Келішок з Теребовля —
Дай нам, Боже, здоровля!

Танець кінчиться, музики п'ють по черзі, а частують також танцем розігрітих парубків. Музиканти грають коломийку. Парубки кличуть дівчат танцювати. Танцюють і співають за тактом скрипки дуже мелодійно:

Щоби мене не боліли
Ні руки ні ноги!
Ой я стою за порогом,
Ти сидиш за столом,
Я до тебе перелечу
Сивеньким соколом!

Ой на ставі каченята,
На ставі, на ставі,
Тай нема дівчат гарніших,
Як в тім Сухоставі!

Ой із саду вишневого
Дівча воду несло,
Чи на дівча дивитися,
Чи на коромесло?
Чи на дівча дивитися,
Що дрібно ступає,
Чи на тото коромесло,
Що ся вигинає?

Ой я з гори на долину
Помаленьку зійду,
Вари мила пироженьки,
Я до тебе прийду!

Вари мила пироженьки,
Вари вареникі,
А я прийду, поцілую
Твої білі лиці!

(16. 12. 1955, Ванкувер, Б. К., подав Ст. Рогатинський)

483.
ВОЄННА ПІСНЯ

Терном, терном, там доріжка іде. (2)
Нейом, нейом, офіцери ідуть, (2)
За собою много війська ведуть. (2)

В середині жовняронька несуть. (2)
А за ними отець, мати, ідуть, (2)
За своїм сином жалування несуть. (2)
Ой ти, сину, ти дитино наша, (2)
А де ж твоя люба мила дружина? (2)
Ой там, в полі, високая могила, (2)
Ой там моя люба мила дружина. (2)
Ой там моє і їдження і пиття. (2)

484.
ЛЮБОВНА ПІСНЯ

По садочку походжаю і так собі розмишляю,
І так собі розмишляю, що далеко милу маю.
Чи до неї лист писати, чи самому вандрувати?
А як буду лист писати, будуть люди теє знати.
Ой кликнув я на малого: сідлай коня вороного.
Ти, місяцю, світи ясно, а ти, коню, ступай красно.
Ой, приїхав під ворота, вийшла мила краща злота.
Взяла коня за вуздечку, а милого за рученьку.
Дала коню води, сіна, а милому меду, вина.

(3. 3. 1957, Врокстон, Саск., Петро Лупішка)

485.
КОЛОМИЙКИ

Пливе човен води повен, тай накрився листом,
Ой не сам я сюди зайшов, але з товариством.
Ой не сам я сюди зайшов, вода мя занесла,
Дівчина мя підмовила, охота мя взнесла.
Ой дівчино білявино, далась-ми принаду:
Червоненьку ягодоньку з вишневого саду.
А я саду не садила, ані підливала,
Чимже-ж я ти, мій миленький, принадоньку дала?
Ой, далась-ми принадоньку станом хорошеньким,
Чорненькими бровоньками, личком румяненьким.
Високо ти, голубочку, з дуба воду пити,

Далеко ти, мій миленький, до мене ходити.
Ой, я з дуба прихилюся тай води напюся,
Я до тебе, моя любко, ходом перейдуся.
Зрадивби-м тя, дівчинонько, зрадивби-м тя, зрадив,
Та но щоб ся твій батенько за тобов не забив.
Ой, батенько не забється, мати ся не сплаче,
Та но ти мя вінка збавиш, молодий козаче.
Ой, як я си погадаю куди я ходила,
Не одну я ніч не спала, вінка не згубила.
Не одну я ніч не спала, не одну страдала,
Таки моя руса коса вінка дочекала.

(4. 3. 1957, Ошава, Онт., Р. П.)

486.
ВІРШІ СИРОТИ

Я осталась сиротина, ні тата, ні мами,
Огорнула мене журба, з жалю серце вяне.
Як билиночка у полі я бідна лишилась,
Лиш пригадую ті слова, мати говорила:
Доню моя, доню мила, що будеш робила,
Як не стане мене в живих, забере могила?
І в очах зі слізоньками ті слова сказала,
І глянула на небеса, жити перестала.
І не чую тих слів більше ніжних та щиреньких,
Котрі можна лиш почути від батька, від неньки.
Мої руки ще маленькі, мусять працювати,
Бо нема вже батька, неньки, щоб пожалувати.
Як нема вже батька, неньки, то кращеб не жити,
Як на такім гарнім світі душею боліти!
Бо ніхто і не спитає: Як живеш, дитино?
А лиш використовують бідну сиротину.
Ой, піду я на могилу, посаджу калину,
Згадай хоч ти, моя мамо, мене сиротину.
Ой, піду я в гай зелений, щоб забути горе,
Такий гарний світ, веселий, мене серце болить.
Ой там, в зелененькім гаю вивірочки скачуть,

Як про маму я згадаю, самі очі плачуть.
Вивірочки так маленькі, пухкаті, жовтенькі,
А у мене ніжки босі, сірачок старенький.
Ой іду я гаєм, гаєм, соловій щебече,
Ніжний вітрець повіває, мов до мене шепче.
Не журись ти, сиротино, Бог всегда з тобою,
А молись до Бога щиро за кращую долю.

(5. 5. 1957, Мелвіл, Алта., Марія В. Говорко)

487.
ЯК Я СОБІ НАГАДАЮ

Як я собі нагадаю —
Як то мене били,
Поки мене за маршалку
Й за дружбу навчили.

Як я був ще малим хлопцем,
Ходив я до школи,
То вже тато мені спокою
Не давав ніколи.

Бо бувало щодень мамі
Зачне говорити, —
Спечи єму коровай,
Най вчиться дарити.

Спечуть мама коровай,
Так як макітрину,
Тай поставить на столі:
Сідай, дари сину.

Я сідаю, зачинаю
Вже благословити,
Помилюся, то вже тато
Зачинають бити.

Тож то, кажуть, як виросте
І дружбою буде,
Хіба піде на весілля
Посмішити люди.

І я потім кілька разів
Мушу повторити,
Як вже тато скажуть: добре
Зачинай дарити.

Зачинаю я дарити,
Не вразні кавалки,
А мій тато як за стола
Тай знов бере палки.

Тай палкою через плечі —
Сякий, такий, було,
А нуж би так на весіллю,
І що б з того було?

Доти били, доти вчили,
Поки не навчили,
А нарешті, як вмирали,
Так благословили:

— Тепер сину, я вмираю,
А ти тут останеш,
Не одному на весіллю
Ти в пригоді станеш.

Бо ти будеш дружбовати,
І маршалкувати,
Тільки тобі наказую,
Абись знав співати.

Бо хто знає заспівати,
Того люблять люди,
Він їм смуток розганяє,
Хоть сам світом блуде.

Так сказали, з тим умерли,
Дай їм Боже неба,
А мені, що наказали,
То робити треба.

Треба хлопців поженити,
Дівки віддавати,
Я не такий, щоб я хотів
Лиш сам жінку мати.

Нехай кожний має пару,
Та ж ми усі люди,
Та звірина що найменша
Без пари не буде.

(9. 9. 1957, Северко Леськів)

488.

ВІЙСЬКОВА ПІСНЯ

В чистім полю
Береза стояла, (2)

На березі
Зазуля кувала. (2)

Чом ти, березо,
Суха не зелена? (2)

Як я маю
Зеленою бути — (2)

Підо мною стояли
Рекрути. (2)

Шабельками гілля
Обтинали, (2)

З під коріння
Води добували, (2)

З під майора
Коня напували. (2)

Ти майоре,
Ти наш капітане — (2)

Пускай же нас
За тими ляхами. (2)

Бо ті ляхи
Зрадливії люди, (2)

Зрадять коня
Кінь на коня буде, (2)

Зрадять хлопця
Жомняром не буде. (2)

(7. 8. 1957, Врокстон, Саск., Петро Лупішка, роджений в селі Яблонів, повіт Гусятин)

489.

ПІСНЯ

Світить місяць, світить місяць,
Засвітила ще й зоря,
Нема мого миленького,
Десь поїхав до двора.

Не до двора, не до двора,
Займив коні до води,
Тримай же ся, моя мила,
За шовкові поводи.

Пригнав коні тай до води,
Зачав коні напувать,
Звернулася верхна кладка,
Зачав милий потапать.

Пішов милий, чорнобривий,
Пішов милий аж до дна,
За ним ходить його мила,
Білі ручки ломала.

Ой ви, хлопці-риболовці,
Закидайте ви сіти,
Закидайте, витягайте
Миленького із води.

Як ми його тай знайдемо,
Будем річку прославлять,
А як ми го не знайдемо,
Будем річку проклинать.

Бодай тая бистра річка
Очеретом заросла,
Вона мого миленького
В далекий край занесла.

В далекий край, в далекий край,
Ще й в чужую сторону,

Розплилися кучерики
По широкім Дунаю.

(8. 8. 1957, Ендербі, Б. К., Олекса Грицюк)

490.
КОЛГОСПНА ПІСНЯ

Пише мені брат із краю,
Що в колгоспі робить,
Щодня робить і всьо має,
Тільки босий ходить.

Ми всьо маєм подостатком,
Але не вживаєм,
Бо в нас беруть і ладують,
В Москву засилають.

Прислависьми, брате, сукна,
Щоб вбрання пошити,
Пришли мині ще і ниток,
Бо нема чим шити.

В нас є ниток також досить,
Але зуживаєм,
Шмаття дреться, нема латок,
Нитками зчіпаєм.

(10. 10. 1957, Віндсор, Онтаріо, В. Н. Торгівський)

491.
КОЛОМИЯ, КОЛОМИЯ, ОЙ КОЛОМИЙОЧКА

Коломия, Коломия,
Ой коломийочка,
Кости би ся розсипали,
Як би не сорочка.

Ой як тую коломийку
Зачую, зачую,
Через тую коломийку
Вдома не ночую.

Через тую коломийку,
Через тії жінки,
Прийде ми ся, товаришу,
З того села вийти.

Але дзора підківками,
Тай дзора, тай дзора,
Чогось моя файна любка
Від неділі хора.

Хора вона, товаришу,
Відай хоче вмерти,
Ой ходімо, товаришу,
Будемо при смерти.

Ой прийшлисьмо до дівчини,
Що дівчина робить?
А дівчина надулася,
Тай по хаті ходить.

А я хлопець молоденький,
Я в таке не вдався,
Сардачину під пашину,
Тай назад забрався.

Породила шевця вівця,
А ляха кобила,
А гуцулку молоденьку,
Мати чорнобрива.

Гуцулка ня народила,
Гуцулка ми й мати,
Гуцулка ми постелила,
Лягай, сину, спати.

Кажуть люди, що я гуцул,
Гуцулська дитина,
А на мині кучерики,
Як гороховина.

Тай на мині кучерики,
Аж ся позвивали,
На до мнов ся дівки били,
Аж ся позивали.

Тай не того, брате, гуцул,
Що погуцулився,
Але ж того, брате, гуцул,
Що в горах родився.

Гуцулочко молоденька,
Гуцулочко біла,
Ци ми в поли не робила,
Щось не обгоріла?

Та я в поли бай робила,
Я в поли сапала,
Та я своє біле личко
В папір завивала.

Та я в поли тай робила,
Через поле ішла,
Та я своє біле личко
На папери несла.

На тій воді два лебеді
Днює і ночує,
Мемся, мила, розходити,
Моя душа чує.

Мемся, мила, розходити,
Ревненько плакати,
Будеш собі за кохання
Іншого шукати.

Шукай собі, мий миленький,
Бо я собі знайшла,
А ти вчора з другов стояв,
Я очима пасла.

Та ти вчора з другов стояв
Тай став говорити,
Та через жаль, та через два
Не мож ся дивити.

Подивися дівчинонько,
Подиви, подиви,
Які гори веселенькі,
Куда ми ходили.

Попід тії биті гори,
Мальовані хрести,
Туда би нам, товаришу,
Карабіни нести.

Ой служив я рік у ґазди,
А два роки в пана,
А три роки цісареві,
Що ж ми за догана.

Ой ніхто так не бідує,
Як жовняр бідує,
Ще до днини три години,
А він машерує.

Коби мені Бог допоміг
Військо дослужити,
Знайду собі гарне дівча,
Буду ся женити.

Штани мої полатані,
Капелюх дзюравий,
Мене дівки дуже люблі,
Бо я кучерявий.

Ти козаку чорновусий,
Чого в тебе жупан куций?
Мене дівки підпоїли,
Жупан мені покроїли.

Пішла би я на музики,
Щоб дав батько п'ятака,
Закрутила б я навіки
Молодого козака.

Ой козаку, козаченьку,
Козаче, соколе,
Як погляну тобі в очи,
Аж ня в серци коле.

Гоп свах, попід дах,
А у даху дєрка,
Хто ж би мене поцілував,
Як би не кватирка.

Ой нап'юся горілочки,
Тай тої жирухи,
Здаємися, що світ гарбуз,
А люди як мухи.

Як бим Бога не боявся,
Людей не встидався,
Так бим дівча поцілував,
Аж бим облизався.

Ти до мене не ходи,
Куций коротенький,
Бо до мене хлопець ходить
Високий тоненький,

Ти до мене не ходи,
Кучерявий враже,
Я за тебе не піду,
Бо мама не каже.

Ти до мене не ходи,
Не трать собі ночи,
Я за тебе не піду,
Бо ми ся не хоче.

Ой любив я дівок сорок,
А молодиць триста,
Маю в Бога надієчку,
Моя душа чиста.

Ой співати, брате, вмію,
Робити не вмію.
Ані жати, ні в'язати,
Кілько за дівчати.

Ой ходімо, брате, в лози,
Рубати занози,
Будем дівки запрягати,
На гречку орати.

А як ідеш милий до нас,
Не кажи нікому,
Нехай люди не розносять
Як вітер солому.

Ти гадаєш, дівчинонько,
Що за тобов гину,
А я тебе так навиджу
Як жид солонину.

Ти гадаєш, один дурню,
Що я тя кохаю,
Я такими дураками
Плоти підпираю.

Ти гадаєш, дівчинонько,
Що я тебе хочу?
Я такими драпаками
Коноплі волочу.

Ой стояла дівчинонька,
Двоє курей піли,
Водов двері підливала,
Щоби не скрипіли.

Товариша мордувало,
Та не сидів тихо,
Та як пішов горі селом,
То наробив лиха.

Ой як ішов горі селом,
Та через городи,
Заплутався в гарбузиня
Тай наробив шкоди.

Взяли його, каже, баби,
До пана тягати;
Присудили лико драти,
Гарбузи латати.

А я один залатаю,
А другий зашию;
Другим боком обернуся,
А все бабу в шию.

Ой музико, музиченьку,
Як ти файно граєш.
Бодай тобі покривило
Як перебираєш.

Заграй мені, музиченьку,
Якої ти вмієш,
А я тобі заспіваю,
Що не зрозумієш.

Ой музика як заграє,
Козак заспіває,
А дівчина засміється,
Душа радується.

Як я ішов до дівчини,
То співав, то гойкав,
А як ішов від дівчини,
То плакав, то йойкав.

Гадавєм сі оженити,
Гадав жінку мати,
Сіно ми ся не вродило,
Нічим зимувати.

Гопа дуса, обернуся,
Сидить баба, як покуса.
Наїлася галушок,
Така тяжка, як мішок.

Гопа, гопа, гопа ляскі,
Та на город до Параскі,
Ти Параска, я Матвій,
То ти моя, а я твій.

Коло млина густа бзина,
Явір похилився,
Як не возьму ту Параску,
Не буду женився.

Ой не був я у Параски
Лиш чотири разки,
Вона мені показала
Всі три перелазки.

Оцим будеш заходити,
Тамтим виходити,
Туди будеш утікати,
Як тя будут бити.

А я вчора не вечеряв,
Нині не обідав,
З кимісь, любко, ночувала,
Кобим ся довідав.

А я вчора сіно косив,
А нині громадив,
А хто ж тебе, Василечку,
На таке нарадив?

Нарадила молодиця,
З рум'яного лиця,
Щоби в полі не стояла
Шовкова травиця.

Чорні очи, чорні очи,
Як дерен, як дерен,
Коли ж ми ся, моя мила,
Поберем, поберем?

Поберемся, поберемся,
В неділю, в неділю,
Маю в Бога, маю в Бога
Надію, надію.

Де ж ти мене, мій миленький,
Поведеш, поведеш,
Коли свої, коли свої
Ще хати не маєш?

Заведу тя, заведу тя,
В чужую, в чужую,
Доки свою, доки свою
Збудую, збудую.

Будуй милий, будуй милий,
З лободи, з лободи,
До чужої, до чужої
Не веди, не веди.

Попід тую черемшину
Вечером чімхаю,
Дівчина ми відмовила,
Іншої шукаю.

Найшов собі дівчиноньку
На краю потока,
Біленькая, горбатенька,
Тай ще розноока.

О том собі, товариші,
Дівчину сподобав,
То, що кури не доїли,
Когут не додзьобав.

Оженився не журився,
Пішло му рукою,
Пішла жінка за коритом,
А він за мукою.

Оженився дурноватий,
Та взяв бісновату,
Та не знали що робити,
Запалили хату.

Хата горить, хата горить,
А сіни палають,
Дурноваті сидять в хаті
Тай ся обіймають.

Ой піду я до млина,
Що ся в млині діє,
Вода камінь обертає,
Питель муку сіє.

Ой рідами фасолєта,
Рідами, рідами,
Через тебе дівчинонько,
Біда ми, біда ми.

Ой рідами фасолєта,
Вгору ся повили,
Через тебе дівчинонько
Мене вчора били.

Тай на гребли шумлять верби,
Що я їх садила,
Вже тоті ся поженили,
Що я їх любила.

Тай на гребли шумлять верби,
Що я їх сапала,
Вже тоті ся поженили,
Що я їх кохала.

Ци ти, дівча, така гарна,
Ци мині здаєся,
Чогось мене, через тебе,
Спання не береся.

Спання ні ся тай не бере,
Їсти ся не хоче,
Відай мене моя мила
Покинути хоче.

Нехай вона покидає,
Та як собі знає,
Та є в мене ліпша й краща,
Що мене кохає.

Ти дівчино чорнобрива,
Я з тобов кохався,
Та ж ти мині відповіла,
Я не сподівався.

Та ж ти мині відповіла,
Догани не дала,
Та я ще ся не оженив,
Ти ся не віддала.

Та я гаю не рубаю,
Гай ся зеленіє,
Мині милий не родина,
За ним серце мліє.

Мині милий не родина,
Ані родиночка,
Чогось мене за миленьким
Болить головочка.

А я гаю не рубаю
Тай через ліщину,
Та я вдома не ночую
Тай через дівчину.

Де ж ти, дубе ріс, ріс,
Щось не розвивався,
Де ти, сину, ночував,
Щось не визувався.

Ой я в лісі ріс, ріс,
Тай не розвивався,
Я в дівчини ночував,
Тай не визувався.

Ой у броду беру воду,
На камени стою,
Давном би тя зчірувала,
Лиш ся Бога бою.

Давном би тя зчірувала,
І з водов пустила,
Лиш тільки ся Бога бою,
Вірнем тя любила.

Ой ти, горо кремінная,
Лупайся, лупайся,
Ти дівчино молоденька
Віддайся, віддайся.

Та як би я кремінная,
Я би ся лупала,
Та як би я молоденька,
Я би ся віддала.

Була гора кремінная,
Дощі єї мили,
Були хлопці, щом любила,
Тай ся поженили.

Тай закину сопівчину,
В зелену ліщину,
Доки буду, не забуду,
Молоду дівчину.

Доки буду, не забуду,
Хоть буду вмирати,
Такі перше закохання
Буду згадувати.

Забувбим тя, моя мила,
Забувбим тя швидко,
Як би з мого подвірєчка
На твоє не видко.

Бодай теє подвірєчко
Попелом посіло,
Щоби мене молодого
Туди не кортіло.

Треба гори розкопати,
Ліси порубати,
Щоби мині було видно
До милого хати.

Ой ковалю, ковалику,
Зроби ми підківки,
Бо я хочу зачинати
Ходити до дівки.

Ой ковалю, ковалику,
Зроби ми підкови,
Бо я хочу зачинати
Ходити до вдови.

Любко ж моя, любиленька,
Любко ж моя люба,
Отось ми ся постаріла,
Як на пеньку губа.

Любко ж моя, любиленька,
Любко ж моя срібна,
Пішла за нас бесідонька
Дуже непотрібна.

Ой як би я коня мав,
А кульбаку маю,
Поїхав бим до дівчини,
Там де я сам знаю.

Як би річка не броїчка
То я би не бродив,
Як би любка не хороша
То я бим не ходив.

Та ж ти, милий, був у мене,
Я не віходила,
Не мігісся здогадати,
Щом тя не любила.

Не мігісся здогадати
Тай помиркувати,
Чому, мила, не виходиш
Двері запирати.

Та я тебе не любила,
Любити не буду,
Тай не ходи, милий, до нас,
Шкода твого труду.

А що ж тото за зілєчко
Перекотиполе,
А що ж тото за кавалєр,
Що бородов коле.

Зарікімся чиснок їсти
Й зарік ся цибулю,
Лишенька ся не зарікав
Любити Гандзуню.

Женила ня моя мати,
Женила, женила,
Казала ми тоту брати,
Що мині немила.

Казала ми тоту брати,
Тоту пелехату,
Щоби мині замітала
Пелехами хату.

А я свою дівчиноньку,
А як же, а як же,
І з вечера поцілую,
На розсвіті так же.

І з вечера поцілую,
Щоби добре спала,
На розсвіті поцілую,
Щоби рано встала.

Попід тії горішеньки,
Попід тото терно,
Кусай, милий, горішеньки,
Мині давай зерно.

Бодай тії горішеньки
Більше не зродили,
Бодай мої білі ноги
По них не ходили.

А я хлопець молоденький
Без вусів, без вусів,
Мене взяли до уланів,
Я служити мусів.

Ой ледіню, ледінику,
Вус ти ся засіяв,
Завівис ня в гай зелений,
Нічось ми не вдіяв.

Завівис ня в гай зелений,
В зелену ліщину,
Хотівис ня змудрувати,
Молоду дівчину.

Ой богацька дівчинонька
Гонорна, гонорна,
В неї плечі горбоваті,
Голова, як жорна.

Ой богачу, богачику,
Чим ся гоноруєш?
Маєш дівку на відданю,
Пощо ї годуєш.

Ще буду ї годувати
Чотири неділі,
Та не дам ї в своїм селі,
Дам ї на підгірі.

На підгірю хліб по кілю,
Колачі по плоті,
Не видів я богацької
Дівки на роботі.

(16. 10. 1957, Віндсор, Онт., Василь Тріщук)

492.

ОЙ КОВАЛЮ

Ой ковалю, коваленьку, підкуй коня остро,
А я всяду та й поїду до дівчини просто.

Як всяду на коника: — гоя коню, гоя,
Де ворота отворені — там дівчина моя.

Не запирай дівча воріт, не до тебе я їду,
Як я тобі не до вподоби, я собі іншу знайду.

Ой кувала зазуленька в лісі на орісі,
Прийди, прийди, мій миленький, нічого не бійсі.

Кувала зазуленька в лісі на пеньочку,
Прийди, прийди, мій миленький, вшию ти сорочку.

Ой кувала зазуленька, кувала, кувала.
Як учула зима йде тай ся в гай сховала.

Як учула зима буде та ще й довгенька,
Сховалася в гай зелений сива зазуленька.

Ой кинув я шабельку та на бистру воду,
Не можу ся надивити та на твою вроду.

Твоя врода, твоя врода, твій то рід тихенький,
Твоє личко як яблучко, як мід солоденький.

Ой косив я траву, траву, траву зелененьку,
Ой любив я дівчиноньку високу-тоненьку.

Ой косив траву, траву, косив я осоку
Та любив я дівчиноньку тоненьку-високу.

Ой за Кути чорна хмара, за Кути, за Кути,
Прийшла карта від цісаря на бідні рекрути.

Прийшла карта від цісаря та й від цісариці,
Щоби дівчат не любити, тільки молодиці.

Молодиці як зірниці світять очима,
А дівчата-соколята стоять за плечима.

Ой гілява черешенька, гілява, гілява,
Там то мися подобала дівчина білява.

Коби скоро до осени, коби до другої,
Коби я ся дочекала свої братової.

Я би єї постелила, я би єй накрила,
Оден камінь під голову, другим приложила.

Оден камінь під голову, щоб було м'ягко спати,
Другий камінь на ноженьки, щоб не могла встати.

493.
МІЙ ТАТО СТАРЕНЬКИЙ

Мій тато старенький,
Як голуб сивенький,
Казав мені: — гуляй сину,
Поки ще молоденький.

Казав мені: — гуляй сину
З вечера до світа,
По чім будеш пам'ятати
Молоденькі свої літа?

А я собі як гуляю —
Так гуляю, нічого не знаю,
А на мене буки ломлять
З зеленого гаю.

Та коби то такі буки,
Щоби ся ломали,
А то такі буковинці,
Щоб ся вигинали.

Та вже в мене ребер нема,
Голова побита,
Занадив я ся до дівчини,
Як голуб до жита.

494.
ТУГА ЗА МИЛИМ

За городом сіно, під городом сіно,
Ой десь моє любе серце до вечері сіло.
Нехай обідає, нехай вечеряє,
Щасливую доріженьку десь собі гадає.

Не бачила миленького ні вчора ні нині,
Як ще в завтра не зобачу — то буде по мені.
Не бачила в понеділок, не бачила в вівторок,
А мені знається, що буде днів сорок.

Бачила в середу, як гнала череду,
Не моглам ся нічого спитати, бо стояла мати.
А мати старая в воротах стояла,
І на мене молодую схмура поглядала.

— Ти хмурся, не хмурся, я тебе не боюся,
А як з миленьким зійдуся то не наговорюся.
Ой горе мені було дівкою дівувати,
А як вийшла за той замуж — мушу тепер бідувати.

Осичино, березино, чом не гориш, но ся куриш?
Молодая молодице, чом не робиш, но ся журиш?
Як би мене підпирали горіла б я, не курилася,
Як би мені добре було робила б я, не журилася.

Там у полю три тополі, одна до другої нахиляється,
Десь мій милий чорнобривий через люди поклоняється.
А що ж мені по тополі, коли на ній ягідок нема?
А що ж мені по поклоні, коли його самого нема?
Зійди зоре, на все поле, поки місяць зійде,
Поки милий чорнобривий до мене не прийде.

(9. 10. 1957, Ю. Филюшко, Н. Бетлфорд, Саск.)

495.
ПІСНЯ СЕСТРИ

Ой двоє нас мати мала,
Не одну нам долю дала:
— Тобі, брате, панувати,
Мені бідній заробляти.

Тобі дала штири воли
І всі штири, як соколи,
Мені дала п'ять голочок
На той бідний заробіточок.

Під білою березою,
Там сидів брат із сестрою,
Брат на дудку грає,
Сестра слези проливає.

— Ой чого ти сестро плачеш?
Певно, що від мене платні хочеш.
— Не хочу я платні твої,
Не знаєш ти біди мої.

— Ой братіку, соколоньку,
Прийми мене до домоньку.
— Ой сестричко, перепілонько,
Не прийму тебе до домоньку.

Бо в тебе є дітей много,
А у мене ні одного.
Як я сяду обідати —
Будуть діти заглядати.

— Як ти сядиш обідати —
Возьму дітей, вийду з хати.
Ідіть діти до садочку,
Знайдіть собі забавочку.

— Чи ти, сестро, сад садила,
Щоб ти дітей в сад водила?
Діти плачуть, нарікають,
Що недоброго вуйка мають.

— Клич сестро дітей до хати —
Треба дітям обід дати,
Зо всіх мисок позливати:
І дітям їсти дати.

Ой, ти садочку, тай подвірце,
Кутки всі закутки,
Для всіх ви зацвіли
В серцю моїм не забути.

496.

ПІДУ Я, СКОЧУ Я

Піду я, скочу я у лісок дубовий,
Вирву я там горішок лісковий (2).

Покочу я його з гори на долину,
Чи він ся покотить до мої родини (2)?

Сива зазуленько, літаєш-кукаєш,
Ти в моє серденько стукаєш-пукаєш (2).

Сива зазуленько, де будеш кувала,
Коли на калині вершок зломала (2)?
Закую, закую в лісі на сосні,
Поки на калині вершочок виросте (2).

Мала я милого з чорними очима,
Щоби був хороший: в ягодах мочила (2).

Мочила я його з рана аж до ночі,
Щоб йому вимокли його чорні очі (2).

(9. 10. 1957, Ю. Филюшко, Н. Бетлфорд, Саск.)

497.

ДІВЧИНОНЬКА ПО САДУ ХОДИЛА

Дівчинонька по саду ходила,
Козаченька за ручку водила,
Ой водила, цілувала, до серденька пригортала
Та й думала, що мій буде.

— Козаченьку, мене зневажають,
Люди дражнять, що іншую маєш.
Не так люди, сама бачу: не раз, не два гірко плачу,
Свої літа марно трачу.

— Ой дівчино, не будеш ти моя,
Бо у мене до Січи дорога,
Тоді з тобов оженюся,
Як зо Січи я вернуся, — а ти почекай.

— Ой вернися, козаче, вернися,
Ой є в мене мід-вино та й напийся.
— Нащо ж мені вертатися, медом-вином впиватися?
Лучше було не знатися.

Ой є в полю криниченька не одна,
З неї пливе водиченька холодна,
А я піду та й нап'юся, сам на себе подивлюся,
Вже до тебе, моя мила, не вернуся.

— Ой вернися, козаче, вернися,
Ой є в мене постілка: проспися.
— На що ж мені вертати, тай у тебе просиплятись?
Лучше в полі ночувати.

Ой там в полю могила висока,
Ой там моя постілка широка,
Там я нічку підночую,
Вранці низом помандрую, до своєї мети.

— Низом, низом, козаченьку, низом,
Переросла доріженька хмизом.
— Я ся сего не лякаю, вороного коня маю,
Хочби яром я проб'юся, таки на Січ дістануся.

— Яром, яром, козаченьку, яром,
Перелята доріженька чаром.
— Ой я чарів не боюся, я з чарами розмовлюся,
Як до тебе, моя мила, повернуся.

498.

ЯК ТИ М'Я МИЛИЙ НЕ ЛЮБИШ

— Як ти м'я милий не любиш,
І маєш іншу миленьку,
То я си піду край світа
І спокій мому серденьку.

— Як ти м'я мила не любиш,
То я си піду в чужину,
То я си піду в чужину,
І в світі марно загину.

А все через тебе,
Щоб ти миленька знала,

Щоб тобі твоя веселість
З іншим на віки пропала.

Як не можем мила, ти моя кохана,
Ми ся пібрати,
Ой там при долині, там на роздорожжу
Треба розійтись.

Ти підеш горов, ти підеш горов,
А я долинов,
Ти зацвітеш рожом, ти зацвітеш рожом,
А я калином.

Ти будеш панном, ти будеш панном,
В тім новім дворі,
А я буду черцем, а я буду черцем,
У тім кляшторі.

А як пімремо, а як пімремо,
Скажемо собі:
Срібні літери, злоті нумери
Вибить на гробі.

Хто буде їхав, хто буде проходив,
Собі прочитає —
Що ж тут за кохання, що за милування
Тутки спочиває?

499.

ОЙ Є В ПОЛЮ БЕРЕЗА

Ой є в полю береза, береза,
Там стояла береза,
А під том березом гарна українка
Біле шитєчко шила.

Ой як ся круль довідав, довідав,
Штирма кіньми приїхав.
— Ой полюби мя, гарна українко,
Возьми круля за мужа.

— Ой я бідна сирота, сирота,
Не маю срібла, ні злота,
Хоть бери сокиру, рубай білу шию,
Я за тебе не піду.

Ой як ся круль роззлостив, роззлостив,
Тай до ката лист писав:
— Ой приїдь кате українку взяти,
Она не хоче замуж йти.

Ой їде кат в червонім, в червонім,
Українка в зеленім:
— Ой полюби мя, гарна українко,
Возьми ката за мужа.

— Я не була крульова, крульова,
Тай не буду катова,
Хоть бери сокиру, рубай білу шию,
Я за тебе не піду.

Ой кат шию рубає, рубає,
Ангелики співають:
— Ой не журися, гарна українко,
Твоя душа вже в раю.

500.

ОЙ ЗАЦВИЛА КАЛИНОНЬКА В ЛУЗІ

Ой зацвила калинонька в лузі,
Чогось моя головонька в тузі.
Відай мене мій милий не любить,
Бо він мене д'собі не голубить.

Із вечера до другої ходить,
А до мене в півночі приходить.
Йде на поріг, тяженько здихає,
Йде до ліжка, мене проклинає.

Ой відсунься, негідна, від мене,
Бо є в мене ще краща від тебе.

Ой най буде двайцять і чотири,
Я найстарша над всіма над ними.

А де ж ти ся старшини набрала?
Там у церкві де я присягала.
На еднім ми ручнику стояли,
Єдному ж ми Богу присягали.

А хто ж буде присягу ломати,
Того буде Господь Бог карати.
Скарає го Господь де лиш тілько буде,
І ніколи єму вже добре не буде.

501.

ОЙ ЦИ Я СЯ НЕ НАХОДИВ

Ой ци я ся не находив,
Тими манівцями?
Ци мене ся не набили,
Цигани клевцями?

Циганка ня раз вдарила,
Циган намахнувся,
Якби не бук, не палиця,
Я би був минувся.

Як би не був, не палиця,
Не та луговина,
Була би ня, товаришу,
Вода примулила.

Та най того вода мулить,
Що по ночах ходить,
Що молоді молодиці
З розуму виводить.

Не багато я їх ізвів,
Лише вісімнадцять,
Штири дівці, дві жидівці,
Молодиць дванадцять.

(1. 1. 1957, В. Тріщук, Віндсор, Онт.)

502.
ОЙ В НИДІЛЕСИНЬКУ, ТА Й ПОРАНЕСИНЬКО
З буковинських народних пісень

(З села Дорошівці, повіту Застáвна, на Буковині. Записав від Марії, з роду Чорномуд, Фостей-Будинської, уродженої в 1886, в Канаді від 1903, в оселі Ґорлиц, Саск., 11. 6. 1957, о. Т. Д. Волохатюк)

Ой в нидідесиньку, тай поранесинько,
Тай збирав жинці тай ковалесинько.
Збирав жинці, тай все добірні,
Дівки й парубки, тай все молодії.
Ідіть, жинці, в глібоку долину,
На пришичку, ще й на озиму.
Ой жніт, жинці, розжинайтиси,
На чорну хмарку позирайтиси!
Єк буди хмарка над вас наступати,
А ви сніпки в ручки та й в копи складайти.
Ой жніт, жинці, та й робіт пологу,
Ой бо я їду на обід додому.
Ой звієвси вітир та й буйнисенький,
Та й заслонив очка ковалисеньку.
Відей мине за то Господь побив,
Що в нидилю рано серпи-м зубив.
Відей мине за то Господь скарав,
Що-м в нидилю рано жинці збирав.

503.
УМРУ Я, УМРУ

Умру я, умру, буду си дивити,
Ци буди мій милий за мною тужити.
Милий зажуривси, пішов підголивси;
Коби борши мила с хати, я би ожинивси.

Діти єк то вчули, тай взєли тужити:
Ой ловім си за ручечки, ходімо служити.

Вдаривси наш дедичок по полах руками:
Діти мої дрібненькії, пропав жи я з вами.

Ни журиси, наш дедичку, ни журиси нами,
Бо ти собі жінку найдиш, нам ни найдиш мами.
Мама єк то вчула, тьиженько здихнула:
Ой вирнітси, діти мої, я твердо заснула.

Мила ж моя, мила, єка ти зрадлива!
А я гадав, шо ти вмерла, а ти си дивила.

504.
ОЙ ХМАРНО, ХМАРНО

Ой хмарно, хмарно, ше хмарніщи буди,
Брешут-говорє привражнії люди.
Та най вони брешут, най вони говорє,
Вже ж мою натуру ни пириговорє.

Бо моя натура ніґди ни смутитси,
Ой ци зле ци добри, а все висилитси.
Ой піду я, піду, куди я ходила,
Ци ни знайду того, шом вірно любила.

Ни найшла я того, товариша єго,
Най си роспитаю за здоровє єго.
Ци ти, милий, лижиш, ци смерти жидаєш,
Вже штири ниділи в мени ни буваєш.

Ой я ни лижаю, смерти ни жидаю,
Чириз вороженьки в теби ни буваю.
Вороги тєжкії, сусіди близкії,
Тєжко доступити, дівчину любити.

505.
ПИЛА-ПИЛА, КИРПУ ПРОПИЛА

Пила-пила, кирпу пропила,
Прийшла додому, чоловіка била.
Йди, чоловічи, кирпи шукати,
Ни найдиш кирпи, ни йди ми до хати.

Йде мужик дорогов, відхлипуючи,
Свої жінки кирпи шукаючи:
Ой Божи, Божи! Шо з сего буди,
Єк мої жінки кирпи ни буди?

— * —

506.
ОЙ ЇДЕ НИКОЛАЙ

Ой їде Николай до Єрусалиму,
До Божого гробу, нема йому стриму.

Але ж бо діявол здув бурю на мори,
Кораблеві тому великоє горе.

Аж тут корабельник паде з катарлука,
Вбивається на смерть — ломить ноги й руки.

А святий Николай над ним помолився,
А мертвий сцілився, живот воскресився.

О бо превелика Господня є воля,
І вірна молитва святого Николи.

Бо святий Никола як Богу ся молить,
То правдою ходить, а злого не творить.

Бо Бога хто молить, а зла не вникає,
Той з Бога кпиться, гнів Божий взиває.

Гнів Божий взиває, а гнів той великий,
Волівбися грішник на світ не родити.

Волівбися грішник на світ не создати,
Ніж мав би гнів Божий на себе взивати.

А гнів же Господній хто кличе до себе,
Хто ближнього кривдить, не робить як треба.

А хто добре робить і Господа молить,
Тому не доскулить ні нужда, ні голод.

А хто добре робить і рук докладає,
А Господа просить, той царства зазнає.

Той в Господа любий, як син Його рідний,
У Божого столу не буде послідній.

Той в Господа Бога одесную стане,
Небесну корону від Христа дістане.

Йому по молитві Христос Бог наш вручить,
Так як Николаю в Єрусалим йдучи.

(5. 12. 1957, Торонто, Онт., Ілля Витрикуш)

507.
ВІНШОВАННЯ

Віншую Вас, панове ґазди і дорії люди,
Із святами Христового Розджества —
Нехай Господь благословить Ваші труди!
Нехай мир, любов і братерство все між Вами буде!

Щоб в дома, в дорозі і на кожнім кроці,
Доля Вам служила, кожного дня в році!
Нехай щастя й вигода Вас не покидають,
Нещастя і клопіт приступу не мають!

Най Бог хоронить Вас в дома і в дорозі,
Щоб все було повно в коморі й на возі!
Щоб гнів, ненависть в Вас не панували,
Щоб між людьми всюди Ви пошану мали!

Щоб добротою віяло з-під Вашої стріхи,
Щоб з дітей своїх діждалися потіхи!
Від себе в гостинність коляду приносим,
Мира дому цему у Господа просим.

Христос Раждається!

(25. 12. 1957, Россборн, Ман., Марія Павчук)

508.
МИКИТА НА ПРАЗНИКУ

Ой як же той Микитонька
На храм вибирався,
Та скинув він кресанину,
Тай перехрестився.

Як скинув він кресанину,
Тай зачав казати,

Чогось мені, ненько, тяжко,
Щось я буду мати.

Ой іди ж ти, Микитонько,
Тай не запивайся,
Хто тя буде зачіпати,
Ти не обзивайся.

Зайшов собі хло Штефанко,
В сварку невеличку,
Витягає з-за ременю
Остру палашничку.

Як витягнув палашничку,
Та набив в дубівку.
Чому не п'єш, хло, Микито,
До мене горівку?

Як витягнув палашничку,
Махнув понад шкленку,
Забив, забив Микитоньку
За єдну годинку.

А Палагна як то вздріла,
Зараз побіліла,
Бідна ж моя головонько,
Вжем поодовіла.

Як глипнула під кожушок,
Кровиці керниці,
Бідна ж моя головонько,
Вічнам удовиця!

Як би в морах тай не піски,
І не тоті багна,
А хто цеї заспіває,
Того ме Палагна.

(16. 5. 1957, Василь Тріщук, Віндсор, Онт.)

XI. ІЗ ЗБІРНИКА о. Т. Д. ВОЛОХАТЮКА

(Записано в першу світову війну від незабутньої сестри Йосифини-Артемії (1890-1917) з села Цигани, повіт Борщів, Зах. Україна.)

509.

ОЙ НАШ ПАНОЧКУ-ГОСПОДАРОЧКУ

Ой наш паночку-господарочку! (2)
Ой Дай-Боже!
Стань, подивисьи я в кватирочку!
Я з кватирочки на воборочку!
По твої вобірцы сам Господь ходит.
Ой ходит-ходит та всьо лагодит.
Лагодит воли на штири плуги.

Ой наш паночку-господарочку! (2)
Ой Дай-Боже!
Стань, подивисьи я в кватирочку!
Я з кватирочки на воборочку!
По твої вобірцы сам Господь ходит.
Ой ходит-ходит та всьо лагодит.
Лагодит коны на штири бороны.

510.

НАДЛЕТЫЛИ ЛАСЬТЫВОЧКИ

Надлетыли ласьтывочки
Та з чужої стороночки.
Сьвитий Вечир! Щедрий Вечир!
Та й зачили щибитати,
Господари викликати!
Вийди-вийди, господару,
Подивисьи на кошару!

Надлетыли ласьтывочки
Я з чужої стороночки.

Сьвитий Вечир! Щедрий Вечир!
Та й зачили щибитати,
Господари викликати!
Вийди-вийди, господару,
Подивисьи на вобору!
Всьі сьи корови положили,
По тиличцьі поприводили.

Надлетьіли ласьтьівочки
Я з чужої стороночки.
Сьвитий Вечир! Щедрий Вечир!
Та й зачили щибитати,
Господари викликати!
Вийди-вийди, господару,
Подивисьи на вобору!
Всьі сьи кобили пожирибили,
По лошичцьі поприводили.

Надлетьіли ласьтьівочки
Я з чужої стороночки.
Сьвитий Вечир! Щедрий Вечир!
Та й зачили щибитати,
Господари викликати!
Вийди-вийди, господарочку!
Кличи тьи Господь на порадочку
До себи, до себи.
Вобіцьиє ти Господь сто кіп пшиницьі
вродити-вродити
Та щасьтьим-здоровйим прожити-прожити.

511.

ОЙ ЗА ГОРОЙОВ, ЗА КАМЙИНОЙОВ

Ой за горойов, за камйинойов,
Там дзвін дзвонит, місьиц сходит.
Щедрий Вечир, Сьвитий Вечир!

Там Івасенько камінь лупає,
Камінь лупає, церкву мурує.

Камінь лупає, церкву мурує,
Я в ты церкві Бога малює.
Ни стало му срібла-злота
Домалювати в церкві Бога.

Ой приходит Івасенько
До рідного до батенька:
Дай, батеньку, срібла-злота
Домалювати в церкві Бога.
Батько сина я вгощає
Та й так єму повідає:
В мени коны ни кованы,
В мени сани ни складаны.
В мени нима срібла-злота
Домалювати в церкві Бога.

Ой приходит Івасенько
До рідної до матынки:
Дай, матынко, срібла-злота
Домалювати в церкві Бога.
Мати сина я вгощає
Та й так єму повідає:
В мени коны ни кованы,
В мени сани ни складаны.
В мени нима срібла-злота
Домалювати в церкві Бога.

Ой приходит Івасенько
До рідного до братенька:
Дай, братчику, срібла-злота
Домалювати в церкві Бога.
Ой брат брата я вгощає
Та й так єму повідає:
В мени коны ни кованы,
В мени сани ни складаны.
В мени нима срібла-злота
Домалювати в церкві Бога.

Ой приходит Івасенько
До рідної до систроньки:
Дай, систричко, срібла-злота
Домалювати в церкві Бога.
Систра брата я вгощає
Та й так єму повідає:
В мени сани ни складаны.
В мени коны ни кованы,
В мени нима срібла-злота
Домалювати в церкві Бога.

Ой приходит Івасенько
До милої дывчиноньки:
Дай, миленька, срібла-злота
Домалювати в церкві Бога.
А милая я вгощає,
Івасеньку повідає:
В мени коны підкованы,
В мени сани поскладаны,
Та й дам я ти срібла-злота
Домалювати в церкві Бога.

512.

ОЙ ЩЕДРИЙ ВЕЧИР, ГОСПОДАРОЧКУ

Ой Щедрий Вечир, господарочку! Глаголя!
В господарськім домі я всы сьвитіі,
Я всы ангели говоря.

Пішле ти Господь щасливий рочок,
Щасливий рочок та й на нивочку:
Ой сьтыжок жита на хлыб-прожиток,
Сьтыжок пшиницы на паланицы,
Сьтыжок гречки на пирожечки,
Проса сьтыжечок на кульішечок.

Ой Щедрий Вечир, господароньку! Глаголя!..
Пішле ти Господь щасливий рочок,

Щасливий рочок на вобороочку:
Кождьі корові та й по тиличцьі,
Кождьі овечцьі та й по ягничцьі,
Кождьі кобильі та й по лошичцьі.

Я за сим словом бувай здоровий! Глаголя!..
Бувай здоровий, господарочку!
Здоровйи всьому Твоєму дому!
Твої жононьцьі, всьі чилядоньцьі!

Примітка: Від сестри мав я записано лишень кілька середніх строфок. То ж хотячи вислати щедрівку, мені прийшлось доповнити її, спираючись на тематичному укладі щедрівок.

513.

"МАЛАНКА"

Ой я в дверах штири дошки.
Пусьтьіт Маланку до хати трошки!
Наша Маланка господиньи,
Як попричи так помиє.

Стоят миски під мисником,
Та й заросли яйишником.
Стоят горшки під лавкойов,
Тай заросли муравкойов.

Я ше вчера від вечира
Пасла Маланка два качурі.
Ньім вона їх та й напасла,
Сьвітова зори вже й погасла.

Ньім вона їх напоїла,
Сьім пар чобіт зогноїла.
Ньім вона їх та й загнала,
Сьім пар чобіт видоптала.

Наша Маланка придньістранка,
Дньістром плила, ноги мила.

Дныстром плила, ноги мила,
Тонкий фартух замочила.

Повій, вітри буйнесинький,
Висуши фартух тонесинький!
Повій, вітри, я з ныздору,
Висуши фартух до прибору!

Повій, вітри, я зза гори,
Висуши фартух в штири пори!
Повій, вітри, як сяк як так,
Висуши фартух як мак, як мак!

Васильчику, та й чирчику!
Посью я тьи в городчику.
Буду я тьи шанувати,
Сым раз на день підливати.
Я в суботу підскубати,
Я в нидьіленьку за косу русу затикати.

Сван Плейн, Саск. 21. 1. 1958.

514.

СПІВАНКИ ДО ТАНЦІВ
зі села Цигани, повіту Борщів у Галичині, зі Збірника Народних Пісень о. Т. Д. Волохатюка.

I

До коломийки

1

Засьпівавбим сьпіваночки,
Коби її вдати,
Бо то чужа стороночка —
Будут сьи сьміяти.

Бо то чужа стороночка
Тай чужії люди,
Як я ни вдам сьпіваночки,
Сором миныі буди.

2

Як зачую коломийку,
Зачую, зачую,
Чириз тую коломийку
Дома ни ночую.

3

А я тойи дывчи люб'ю,
Шо біли як гусьи;
Воно мине поцылує,
Тілько пригорнусьи.

4

А я тоє дывчи любю,
Шо раненько встає,
Шо раненько до вівчири
Вівцы виганяє.

Ой вівчири, вівчироньку,
Займи вівцы в поли,
Та бо мине молоденьку
Стирньи в ноги коли.

5

Та й мав-жи я дывчиночку,
Марина сьи звала;
Вона мине обіймила,
Ше й поцылувала.

6

Ой як би ти так за мнойов,
Як я за тобойов,
Ныхто би нас ни розлучив,
Як рибку з водойов.

7

Погадай си, гарна любко,
Як ми сьи любили,
Та як ми сьи їдним япком
Вобоє дылили.

8

Ой пізнати, пани-брати,
Котра заручена;
В неї коса до пояса,
Ше й напозлочена.

Та й пізнати, пани-брати,
Котра віддаєсьи:
В неї коса до пояса,
Як нагайка вйисьи.

Та й пізнати, пани-брати,
Котра легко робит:
Полегко сьи впирізує,
Помаленько ходит.

Та й пізнати, пани-брати,
Котра робітненька:
На личеньку помарньіла,
На стану тоненька.

9

Сьньіги впали, сьньіги впали,
Гори побільили.
Чогось наші, пани-брати,
Дьівки помарньіли.

Ой чи вони помарньіли,
Шо довгі мйисницьі,
Ой чи вони помарньіли,
Шо ни молодицьі.

Примітка: В Етелберті, Ман., куди я приїхав із Краю у 1923 р., починали цю коломийку словами:

Ой байґали, сьньіги впали . . .

10

Ой горіла стирта сьіна
На більім пісочку,
А хто-ж миньі молодому
Випири сорочку?

Ненька стара, систра мала,
А жінки ни маю;
На сусіди ни понесу,
Бо я сьи встидаю.

Ой маю я дывчиноньку,
Як рідненьку мати,
Шо випири, витачиє,
Принисе до хати.

11

Чи ви, пани, подуріли,
Чи ви сьи опили,
Шо ви мого миленького
За жомньира взьили?

Ми ни пили горівочки,
Лиш мід солоденький,
Ми ни знали, дывчиночко,
Шо то твій миленький.

12

А я гадав, шо виросту —
Та й піду косити;
А я виріс — та й ньи взьили
Карабін носити.

13

Типер я си засьпіваю,
Типер ми сьи хочи,
Типер мою головоньку
Ныхто ни клопочи.

Типер я си засьпіваю,
Типер маю волю;
Типер я сьи молоденька
Ныкого ни бою.

14

Сюда-сюда, дывчиночко,
Сюда-сюда, любко!
Сюда-сюда, моргулици,
Сивая голубко!

15

Ой як хочиш, дывчиночко,
Шоби тьи любити,
Покладь кладку чириз гатку,
Шоб добри ходити!

Покладь кладку чириз гатку,
Золоте поручи,
Від півночи до півночи
До дывчини йдучи.

16

Ой казала миньі мати
Хату замітати,
А я гиц! та й на пйиц!
Бо я хочу спати.

17

Любив мине ковальчук,
Та й хтьів мине взяти.
Зробив миньі новий серп:
Ходи, мила, жати!

А я взьила новий серп,
Кинула за себи:
Я ни жала в своі неньки,
Та й ни буду в теби!

18

Ой ту-дду-ду! як я буду
Косойов косити!

Ой ту-дду-ду! як я буду
Дывчину любити!

Як косити, молотити,
То я ни змагаю;
Як з дывчинов постояти,
То я добри знаю.

19

А я згори на долину
Поволеньки зійду,
Вари, мила, пироженьки,
Я то теби прийду.

Варилабим пироженьки,
Коби сир та масло,
Я би нецок роздобула,
Коби мука **була**.

20

Ой мавжи я дві дывчины,
Вобі Катерины:
Ідна сидит на горбочку,
Друга на долины.

А я тую на горбочку
Людьом подарую,
А до тої на долины
Самий повандрую.

21

Та й ни був я в дывчиночки
Тілько два разочки —
Вона миныі показала
Всьі пирилазочки.

Туди будиш заходити,
Туди виходити,
Туди будиш та втыікати,
Як тьи схочут бити.

22

Ой гуляю та й буяю,
Нычого ни знаю,
А на мени бучки ломйит
В зиленому гаю.

Та й ни тоты бучки ломйит,
Аби сьи ломали,
Али тоты бучки ломйит,
Щоб сьі вигинали.

23

Ой якби я жінку мав,
Дитину маленьку,
Сидьівби я на припічку,
Гойдав помаленьку.

24

Та й шо було люби-люби,
То забрали люди,
Лишилосьи сьміховищи,
Тото моє буди.

Сьміховищи-чудовищи,
Тось ньи восьмішило!
Абись таке сьмішне було,
Поки будиш жило!

25

А хто любит губи-губи,
А я пичирицы;
А хто любит дьівчитонька,
А я молодицы.

26

Молодицы як зірницы,
Дьівчита як сонци;
Пішла моя вичеронька
Попід їх віконци.

27

Я в нидьілю пила-пила,
В понидьілок спала,
А вівторок снопів сорок
Пшиницьі нажала.

Я в сериду повозила,
В читвир змолотила,
А в пйитницю попродала,
В суботу пропила.

28

Нащо миньі жинитисьи,
Нащо миньі жінки,
Коли миньі молодицьі
Приносьит горівки.

29

За Василем, за Василем,
Де Василь подьівсьи?
Василь пішов в Буковину
Та й зазилиньівсьи.

515.

II

ДО ПОЛЬКИ

1

Ой Ганусю, серци моє,
Снило ми сьи личко твоє,
Ни так личко, як ти сама,
На папери написана.

Ой впаду — розчимхнусьи
На той камінь, шо Ганусьи!
Ой ни падай, ни бий собов —
Ни буду я жити з тобов!

2

Ой на горі, на горбочку,
Молотили хлопцы гречку.
Аны гречки ны полови,
Лиш в дывчини чорны брови.

3

Паси-паси, мила, бички, —
Я ти куплю чиривички;
Й за три гроші повитички —
Застьигати чиривички.
Пасла-пасла, випасала, —
Чиривичків ни видала.

4

Била мине мати, била,
Що-м начиньи ни помила.
І казала: буди бити,
Шо начиньи нипомити.

5

Ой дывчино розмаїта!
Де-сь подыла свої лыта?
А я ляшка полюбила,
Свої лыта погубила.

6

Вчора жала, нины жала,
І за собов ни вйизала.
Як нажала пів снопа,
Та й казала, шо копа.
Як нажала цылий сьнып,
То казала, шо пйить кіп.

7

Ой ти старий, бородатий,
Пусти мине погуляти!
Як я старий бородатий,
Ни пущу тьи погуляти.

Ой ти старий — голубец!
Пусти мине на танец!
Як я старий — голубец,
Дам ти тальір на танец.

8

Ой кобись так до роботи,
Як до таньцю, до вохоти!
Ой кобись так серпом жала,
Якісь мине змотикала!
Ой кобись так косов косив,
Якісь мнойов в танци носив!

9

А я хльіба ни голодин —
Я гайдука сьісти годин!
Ой що-ж то ми за гайдук,
Шо тримаєсь моїх рук!

10

Ой Грицю, Грицю, Грицю!
Гриць на мени ни дивитсьи.
Я в нидьілю прибирусьи,
Та й на Грицьи подивлюсьи.

11

Типер я си молодец —
Ньі товару ньі овец!
Типер я си погуляю,
Як вокунец по Дунаю.

12

Ой типер я козачок —
Ны товару ны качок!
Типер можу погуляти,
Бо нима шо заганяти.

13

Як був би я на самоты,
Робив би я три роботы:
І косив-бим і вйизав-бим
І дывчину вобіймав-бим.

14

Ой зза гори вітер віє,
Чужа жінка не загріє.
Як загріє на годину —
Тыкай, тыкай, сучий сину!

15

Ото біда ни публыка —
Била жінка чоловіка.
А друга сьи придивила:
Бігме, буду свого била!

16

Під ришитом добри спати —
Ни треба сьи накривати,
Аны змерзни аны впріє,
Бо дьирками вітер віє.

17

Танцювала риба з раком,
А питрушка з пастирнаком.
Цибулька сьи дивувала,
Шо питрушка таньцювала.

18

Ой на горі, на горбочку,
Сидьів дьідько в чирипочку.
А пани сьи здивували,
Та й шапочки поздьиймали.

516.

III

ДО КРУГЛОЇ, ДРІБНОЇ ТА ШАЛЕНОЇ

(Кожна співанка, крім 3, 4 і 12, що співаються на одну нуту, має окрему арію)

1

Ой піду я на майдан
Бураки копати.
Кому схочу, тому дам
Личко цьілувати.

2

Ой гук — висьільи!
Тато маму віддає!
А нашо він віддає?
Бо му хльіба ни стає!
Як сьи хльіба дочикає,
Тоди маму відшукає.

3

Ой бий, мати,
Сукачьи з хати!
Бо сукач молодий (2)
Ни дає спати. (2)

4

Ой типер я сама,
Чоловіка нима.
Та бо мій чоловік (2)
На Волощину втьік. (2)

5

Запалила — куритсьи.
Сама сьіла — журитсьи.
Вийшла надвір — —хмаритсьи.
Десь мій милий баритсьи.

6

Чи ни той то Микита,
Шо лижив коло жита,
Купив свої Воленьі
Чиривички зиленьі,
Ше й хусточку до носа,
Бо Волена хороша!

7

Гуляй, гуляй, гуляй моя мила,
Поки моя головонька жива!
Бо як моя головка схитнесьи,
Тоди твоє гуляньи минесьи!

8

Ой снив ми сьи мельник і вода,
Шо я буду мельничка молода.
Та й шо-ж тобі, мельниченьку, за біда,
Як на тебе робить камінь і вода!
Як би тобі така біда як миньі,
Ти би бігав, як гав босий, по млиньі!

9

Ой просила баранчика
вівцьи, вівцьи:
Накоси ми, баранчику,
сьінцьи, сьінцьи!
Бо надходит, баранчику,
зима, зима;
Та й Бог знає, чи на весну
буду жила.

10

Ой там конопельки
Близько дороженьки —
Самі ни бирутсьи,
Миныі ни даютсьи.
Ідут люди з міста,
Мене сьи питают:
Та й чиї то конопельки
В поли пропадают?

11

Редькву саджу, редькву саджу,
Редькву підливаю, (2)
Рости, редькво чипірната —
На зиму сховаю. (2)

12

Та ни мак сыю,
Али роженьку!
Вийди, вийди моя мила (2)
На дороженьку! (2)

517.

IV

ДО ЧАБАНА

(8-рядкова строфа, 2-частинна арія)

Ой чабани, чабани!
Паси мої вівцьі!
А я тобі заплачу
Штири сороківцьі!

Чобіт ми сьи розпоров,
Ше й на праві нозьі;
Хлопиц ми сьи сподобав
В далекі дорозьі.

Чобіт ми сьи розпоров,
Траба го зашити!
Хлопиц ми сьи сподобав,
Траба го любити!

Який ти ми чоловік,
Така я ти жінка —
Намочила шаравари
Ше й від понидьілка,
Сама ходжу по селу,
Та й питаю прачки:
Хто випири шаравари,
Дам ґилетку гречки.

(Сван Плейн, Саск., 17. I. 1958.)

518.

ВЕСІЛЬНІ ПІСНІ

з села Цигани, повіту Борщів у Галичині, зі Збірника Народних Пісень — о. Т. Д. Волохатюка

(Записано на весіллю Михайла Стратуляка та Марині Царук, у зимні м'ясниці 1915-го року й від незабутньої сестри, Йосифини Артемії [1890-1917].)

I

ВІНКИ

Ой йа з руточки
Дві-три квіточки.
Благослови, Божи!
Благослови, Божи,
І отец і мати,
Своєму дитяти
Віночок зачинати.

Та й другий раз,
Йа в Божий час,
Благослови, Божи . . .

Та й третий раз,
Йа в Божий час,
Благослови, Божи . . .

Покочу я той віночок по стольі,
Йа все свої матьіноньцьі на жаль:
А най жи сьи матьінонька та й кайи.
Шо ньи таку молоденьку віддайи.

Нашо я си той віночок увила,
Та й коли я в ньім ни буду ходила:
Лиш в суботоньку годинку,
А в нидьіленьку всю днинку,
В понидьілок до-вобід,
Поки сьи ни зьійди йиго рід.

Захмарилосьи, дощ буди.
Де-ж ти сьи забавив, голуби?
Забавив я сьи сам в себи,
Сьідлав я коника під себи,
Їхати, Мариню, до теби,

Садом, Михасю, садом!
В мени горівка з медом,
Ше й коникови вобрік,
Ше й подушичка під бік.

Мариньи молоденька
Пристала до серденька.
Дам ти свойи серденько.
Поцьілуй ньи в личенько,

Михасю, Михасеньку,
Приголуб Марисеньку
Та й до свого серденька —
Вона твоя миленька.

За ворітьма річенька,
За ворітьма річенька,
Купаласьи павонька.
Надлетьіла другая,

Надлетьіла другая,
Товаришка любая.
Купаймосьи вобії,
Купаймосьи вобії,
Товаришки любії!
Надлетьів соколонько,
Надлетьів соколонько,
Возьме тибе, павонько.
А ми будем тужити,
А ми будем тужити,
Шо ни майим з ким жити.

Я казала, шо то льіто, а то зима.
Посьіяла чорнобривцьі, та й нима.
Та й вже мою русу косу розпльітают,
Та й вже мої чорнобривцьі розцвитают.
Розцвилисьи чорнобривцьі та й в зимі,
Та й низдальі ньі паньинкам ньі миньі.

Ходила Мариньи
Сьім льіт по льісьі (2),
Збирала барвінец
Сей собі на вінец.

Йідна була чиришенька я в садочку,
Та й всьі на ню вітроньки віяли.
Вона на то зилиненька ни думала,
Та й до часу зелен лисьтьи тримала.

Їдна була Марисенька я в батенька,
Та й всьі на ню молодчики вагували.
Вона на то молоденька ни думала,
Та й до часу русу косу чисала,
Молодого Михасенька чикала.

Вийсьи, віночку, гладко,
Як чирвонойи ябко!
Підемо мижи люди,
Наша славонька буди.

Вийсьи, віночку, вийсьи!
Мариню, ни журисьи.
Повідают нам люди:
Добра доленька буди!

Ой попід сад,
Попід виноград зилений,
Та туди він ішов,
Молодий Михасьо з дружбами.

Причуло му сьи,
Шо зазуленька кувала —
А то Мариньи
Шила сорочку й сьпівала.

Ой попід сад,
Попід виноград зилений,
Та туди він ішов,
Молодий Михасьо з дружбами

Причуло му сьи,
Шо зазуленька кувала.
А то Мариньи
Вила віночок — плакала.

Я з зими на весну походит,
Михасьо городиц городит.
До него Мариньи приходит:
А шо-ж ти, Михасю, городиш?
Будемо садити барвініц,
То собі, то тобі, на віниц.

Я в нашім домі бубни б'ют,
Я в нашім домі вінки в'ют,
Я з хрищатого барвінку,
Я з пахнющого васильку,
Я з зиленої руточки;
Прибувай, Михасю, тутечки!

519.

II

ДЕРЕВЦЕ

Ой я з руточки
Дві-три квіточки:
Благослови, Божи!
І отец і мати,
Своєму дитяти
Диривце зачинати!

Та й другий раз,
Я в Божий час,
Благослови, Божи . . .

Я в Божий час,
Благослови, Божи . . .

Ой стала дружечка вище всьіх,
Я ввила диревци кращи всьіх:
Від спода до верха ялина,
На самім виршечку калина.

Під вікнами калина,
Під вікнами калина,
Білим цьвітом зацвила.
Прийшли її дружки рвати,
Прийшли її дружки рвати,
Ни даласьи ломати.

Лиш Марисенька вийшла,
Лиш Марисенька вийшла
Та й галузочку внесла.
Та й на стіл положила,
Та й на стіл положила,
До батька промовила:

Батеньку - голубоньку!
Чи буду я такая
Як калинонька тая?
Будиш, синоньку, будиш,
Будиш, синоньку, будиш,
Та як при миныі будиш.

А як підиш від мени,
А як підиш від мени,
Спади красонька з теби.
Я з головоньки вінец,
Я з головоньки вінец,
Я з личенька румянец.

По столыі голуб скачи,
Чогось наша Мариньи плачи.
Михасю, Михасеньку,
Приголуб Марисеньку
Та й до свого серденька —
Вона твоя миленька.

Вили ми вінки, вили,
Ми горівки ни пили.
Якісьмо доливали,
По столыі розливали.

Ой наш старосто-серци,
Викупи си диревци!
Як ни хочиш купити,
Ми понесим пропити,
Та й за мід, за горівку,
За хорошую дыівку.

Старостоньку дыівочий,
Покажи свої вочи,
Та най ми будем знати,
Кого старостом звати.

Наш староста вдавсьи,
Сым лыт ни вмивавсьи,
Аж його свахи вмили,
Чирислом підголили,
Боронов розчисали,
Та й за старосту взяли.

Як іще не приходить:
Поїхав пеньками по бички —
Ныма ґо дома!

Та й чому-ж ти, Марисенько,
ни плачиш?
Вже другий раз дывонькойов
ни будиш!
Та й як прийди суботонька,
ни вбирешсьи,
Та й як прийди нидыленька,
ни збирешсьи,
Та з ким собі любо-мило,
ни зійдешсьи.

Висьічена калинонька,
висьічена,
За кого ти, Марисенько,
заручена?
Висьічена калинонька
до диревцьи,
Заручена Марисенька
за молодцьи.

Як сідають за стіл:

Ой нима того ві Львові,
Шо в Марисеньки на столы:
Пшинишний хлыб,
Солодкий мід,
Ше й чирвонойи вино

На столі поставлено,
Поставлено-поставлено,
Хорошо припрошено.

520.

III

ЯК РОЗПЛІТАЮТЬ

Ой я з руточки
Дві-три квіточки:
Благослови, Божи!

Благослови, Божи,
І отец і мати,
Своєму дитяти косоньку розплытати!

Та й другий раз,
Я в Божий час,
Благослови, Божи . . .

Нині, матінко, нині,
Розплети косоньку мині,
Білими пальчиками,
Дрібними сльозоньками!

Нині, батеньку . . .

Нині, братчику . . .

Нині, систричко . . .

Ой стань, братчику на стільчик,
Подай щіточку-гребінчик,
Розчисати косу русу під вінчик.

Золото-золото, просо,
Русява моя косо!
Отом тьи шанувала,
В скриню-м тьи замикала,

В папір тьи-м завивала;
А типер тьи порушу,
Бо заплакати мушу.

Як заложуть вінок:

2. Чи вогонь горит,
Чи паланьичко палайи?
2. Чи на Марини
Золотий вінец сньіяє?
2. Ньі вогонь горит,
Ньі паланьичко палає;
2. Лиш на Марини
Золотий вінец сньіяє.
2. Та привіз він її
Золотий вінец зі Львова:
2. Та сходи, Мариню,
Золотий вінец здорова!

521.

IV

ЯК СКУПЛЮЮТЬСЯ

Ззастільи, паньинки, ззастільи,
На Маринини подвіри!
Мариньи подвіри вмітала,
Шоб на ньім чилядка гуляла.

Ой ваші двері — кендрова дошка.
Пусьтьіт до хати пльисати трошка!

Пльиши, дружбонько, пльиши,
Як горівонька в фльиши,
Від стола до порога,
Шоби дружка здорова!

Я на сватові лавцьі,
Я в дружбові шапцьі,

Типер я маю волю,
Дружбонько, над тобою.

Потьигни руку в кишеню,
Витьигни гроший жменю
Та й посип на тарілку,
Пий до дружки горівку!

Ой плине качур згори водойов,
Йиму китицьи за головойов.
Китице моя закитиченая,
Дывчино моя зарученая.

Я на тоє ни дивлюсьи,
До сьціни вобернусьи,
До сьцыни воченьками,
До дружби плечиньками.

Ой дай-жи, дай-жи, як майиш дати!
Ни майиш дати, то гони з хати:
Хоть коцюбойов, хоть лопатойов,
Хоть тов дывчинов чорнобривойов.

Ой маю-маю, вобіцьию дати,
Тілько ми треба гарно сьпівати.

Наш когут білокрилий,
Наш дружба чорнобривий,
Вочи му як терночок,
Брови му як шнурочок,
Солодкий як медочок.

Згода, дружбонько, згода!
Підемо до города.
В городы гарны квіти —
Ми господарські дыти.

522.

V

ЯК ВИПРАВЛЯЮТЬ НА СЕЛО

Староста:

Стали тотьі дьіти,
Як рожеві квіти,
Перид Господом Богом,
Перед Сусом Христом,
Перид Матьінков Божов,
І перид всьіми сьвитими, апостолами;
Перид своїм батеньком рідним,
І перид свойов матьінковріднов,
І перид своїми братчиками рідними,
І перид своїми сестричками рідними,
І перид своїми стрияшками рідними,
І перид своїми вуяшками рідними,
І перид своїми тьіточками рідними,
І перид своїми нанашками,
що при христьі були,
І перид своїми сусьідами,
Близькими, далекими,
Близькими, далекими,
Виликими, маленькими,
Бідними, богатими,
І всьіми в Бога рівненькими,
Просят вони чириз мени слугу,
Щобисьти їх благословили,
І в Божий час,
Щасливу годину,
На сило виправльили.

Молода кланяється батькові тричі:

Та й третий раз, Марисенько, третий раз,
Поклонисьи батенькови зо сто раз.
Ни рік ни два батько тьи годували,
Ньім сьи твого поклононьку дочикали.

Матері:

Та й низенька, Марисенько, низенька!
Яке-ж твоє сирденько тьиженьки!
Ни рік ни два матьінка тьи годували,
Нім сьи твого поклононьку дочикали.

Родині:

Покірная диривина — ялина,
Покірньіша Мариньи — дитина,
Низько сьи родови кланяйи,
Сльозами личенько вмивайи,
Русою косою втирає.

523.

VI

ЯК ПРИЙДУТЬ ЗІ СЕЛА

Будь село висело!
З подарунками йдемо,
Від пана молодого
До паньі молодої,
Бо ми служеньки її.

Матері:

Добрий вечир, мати!
Добрий вечир, мати!
Шо доброго й чувати?
2. Чи гаразд вам ту було,
Як нас дома ни було?

Гаразд, синоньку, гаразд!
Сьидиш на посаг зараз!

Батькові:

Будь село й висело!
Смутненька й нивисела
По подвіричку ходит,
В руках хусточку носит,
Свого батенька просит:
Ни спи, батеньку, нычку,
Поглыдай на зірничку,
Чи ясна зори зійшла?
Чи щасна дольи прийшла?

Кухарці:

Кухарочко-вутко!
Звивай-жи сьи хутко!
Бо ми сьи я ввивали,
Всьо сило спаювали,
Всю родину спросили;
Виликую, маленьку,
Далекую й близеньку,
І всю в Бога рівненьку.

VII

524.

ПОСАГ

(П е р е п и в а н н я)

Батькові:
Стань, батеньку, протьів мени, **(2)**
Та й напийсьи до мени!
Ой шо маю — перепиваю,
Ой шо маю — перепиваю,
Щастьи-долы́ ни вгадаю.

Матері:

Стань, матьінко . . .
(Так само братам, сестрам,
своякам та всім старшим).

Хлопцям:

Красний Михасьо, красний,
Як місяченько ясний,
Шо прийшов до хати
Мариню дарувати
Виликим даром-посагом,
Нидьілишним вінчаром.

Дівчатам:

Красна Мариньи, красна,
Як соничко ясна,
Шо прийшла . . .

Як п'ють:

Хто-ж там грає?
Скрипка та й дудка!
Хто-ж там п'є?
Сванечка-голубка!

Горівочка добра,
Кильішок зилений!
Хто го бути випивати,
Той буди спасений.

І здаєсьи, ни льийисьи,
І в кильішку дьирки нима,
І горівки капки нима!

Кильішок зилений,
Горівочка добра!
Якбисьти ньи припросили,
Я випити годна.

Та й казала жидівочка і жидок,
Тай шо зверха горівочка,
А на споді медок.

Ой хто пйи,
Тому доливайти!
Хто ни пйи,
Тому ни давайти!
Та-дра-дра, чарко моя!
Хто-ж би тьи випив, якби ни я!

Випий, кумцю, випий тут,
Бо там в небі ни дают!
Ньім до неба дійдемо,
По їдному шарнемо!

Як викуплює молодий молоду у брата:

Татарин, братчику, татарин,
Продав систричку за тальир,
А косу русу за шостак,
А біли личенько таки так.

VIII

525.
ДО ШЛЮБУ

Кропи нас, мати,
Сьвиченойов водойов,
Або щастьичком
Та й долейов добренькойов.

Сироті:

Я втвори, Божи, ворота,
Бо йіди до сьлюбу сирота.
Її сьи сирденько вривайи,
Шо свойі матьінки ни майи.
Ой встань, матьінко, від суду,
Виправ, виправ, свойи дитьи до сьлюбу:

Як ни чути зазуленьки я в зимі,
Так ни встани мамусенька зпід землы̇.
Матьінка на поділю,
Ни буди на висьілю.

IX

526.

ПРИ ВЕЧЕРІ

Молодому:

Хміль лугами,
Пшиниченька й ланами. (2)
Молодий Михасю,
Та вичерий жи з нами! (2)

Хміль зірвесьи,
Пшиниченька й вижнесьи. (2)
Молодий Михасю,
Вичеронька й минесьи. (2)

Як подають курку:

Наша кобила
На хліб робила.
Наша корова,
Коби здорова!
Наша ягничка: ме-ме!
Наша індичка: тур-тур!
Наша гусочка: ґе-ґе!
Наша качечка: так-так!
Наша курочка, жовтопюрочка,
На поденю сьи знесла: кудкудак!
Сама сьи кладе навознак.

При кінці весілля, як нема печінки:

Сидьіла киценька на кухни,
Аж її воченька підпухли.
Кухарки печінки поїли,
А на бідну киценьку вповіли.

Давніше співали на весіллю ще й цеї:

Зібраласьи зьвірина
Разом до громади,
Посадили журавля
За столом до ради.

Стали раду радити,
Кого б то жинити:
Вожиньімо зайицьи,
Хорошого молодцьи.

Дика свиньи — господиньи,
Їстоньки варила;
Дикий кабан доносив
То меду то вина.

А сорока краса,
На висьільи ласа,
Викрикує, вигойкує:
Дайти миньі мняса!

А мушка сьи впила
Та з хрущем сьи била,
Як витьила хруща в писок,
Аж розпустив крила.

Будиш, мушко, знати,
Будиш памньитати,
Як то пана Хрущевскиґо
В писок витинати!

Як над'їхав пан Каньовський
Зі своїми псами,
Порозганяв зьвірину
Темними льисами.

При кінці вечері:

Сам Сус Христос,
Сам Алилейськи,
Постановив
Стан малаженьський.

Ой встаньти, встаньти,
Підоймітисьи!
Скиньти шапочки,
Поклоньітисьи:
Всампиред Богу,
Господареви,
Господиноньцьі,
Всьі чильидонцьі.
І тим пишним кухарочкам:
За хльіба наставлено,
За вино припрошено,
З дар Божий — Вичеру!

527.

НА ПОПРАВИНАХ

(у другу неділю по весіллю — також на хрестинах)

Ой ти сосно —
Широкая, високая, зиленая, кріслатая!
Ни шуми на мене,
Ни шуми на мене!

Ти мій милий —
Чорнобривий, милесенький,
Ни свари на мене,
Ни свари на мене!

Бо як будиш
Сваритоньки, сваритоньки,
Я сьи буду
Журитоньки, журитоньки,
Та й старенька буду,
Та й живенько умру!

Як ни будиш
Сваритоньки, сваритоньки,
Я ни будусь
Журитоньки, журитоньки,
Молоденька буду,
Та й забуду за біду!

Сван Плейн, Саск., 12. 1. 1958.

ЗМІСТ — CONTENTS

Стор.

X. VARIA

321. Їхав козак ... 285
322. На Поділлі на празнику ... 286
323. Заспівала б співаночку ... 287
324. Не піду я за музику ... 287
325. Млинарка ... 288
326. Ой вийшов я ... 289
327. Приповідки III ... 290
328. Ой за млином долина ... 291
329. Ой Боже, мій Боже! ... 293
330. Кажуть люди ... 294
331. Ой під лісом ... 296
332. Киндрино ... 298
333. Ой вишеньки черешеньки ... 298
334. Пісні надгробні ... 299
335. Летить ворона ... 301
336. Віншування на Новий Рік ... 302
337. Ой з гори, з гори ... 303
338. Гей заржав, заржав ... 304
339. Під вербою, над рікою ... 305
340. Вже весна настала ... 305
341. Ой піду я в ліс по дрова ... 306
342. Ішло військо у поході ... 308
343. За горою, за лугом ... 308
344. Вечір під новий рік ... 309
345. Пісня про втоплену жінку ... 309
346. Молитва в терпіннях ... 312
347. Спи, синочку мій хороший ... 312
348. Пісня при колисці ... 313
349. Чобіт ... 314
350. Був у нас такий Іванко ... 314
351. Ой умру я ... 314
352. Чорне моє поле ... 315
353. Лемківські пісні. Жалую, баную ... 316
354. Як я ішов попід гору ... 317
355. Ліє дожджик, ліє ... 317
356. Лудше било ... 317
357. Докір тещі ... 318
358. Оженився стари з молодою ... 318
359. Закля ємся не оженив ... 319
360. Верхом іду ... 319
361. Про Луця Наливайка ... 320
362. Пісня страсна ... 323
363. Мала баба три дочки ... 325
364. Поїхала баба в ліс ... 325
365. Пісня про польку ... 326
366. Семе не кради ... 326
367. Журилася попадя ... 327
368. "Чорний з лабами" ... 327
369. Казали колись мені тато ... 328
370. На празнику ... 330
371. Чи не той Микита ... 330
372. Згадки про рідне село ... 330
373. Як я їхав до Канади ... 333

Стор.

374. А три братчики траву косили ... 335
375. Як був ще я школярем ... 335
376. На весіллю ... 336
377. Канадійський клімат ... 338
378. Украв, а не сховав ... 339
379. Подибгли москалі ... 340
380. Ой, чи то в світі така правда була? ... 340
381. Наші мами бідували ... 340
382. Пращаюсь, дівчино, з тобою ... 341
383. Приготовання до гостей ... 343
384. Христос воскресе! ... 344
385. Жінка поганая ... 345
386. Там на горі ... 346
387. Як старий господар сина научає ... 347
388. Як в Канаду виїжджала ... 348
389. Святий вечір на осиці ... 349
390. А ще кури не піли ... 355
391. Україно моя мила ... 356
392. Розлука з чоловіком ... 357
393. Як ми в читальні співали ... 357
394. На празнику на Поділлю ... 358
395. Ой, був же в нас такий грач ... 358
396. Давні пісні ... 359
397. Чи я тобі не казала ... 360
398. Гей, козаче ... 360
399. Козацькі пісні ... 360
400. Вояцька пісня ... 361
401. Ніч м'я покрила ... 363
402. Різні пісні ... 364
403. Канадійська пісня ... 367
404. Смутна пісня ... 367
405. Летіла зозуля ... 368
406. Пісня про комара ... 369
407. В гаю зелененькім ... 370
408. Сонце низенько ... 371
409. Ой піду я до млина ... 372
410. Народні коляди та щедрівки ... 372
411. Ой стоя столи ... 373
412. За садами, за лугами ... 374
413 Ой, на річці, на Ордані ... 375
414. Я в господари ... 376
415. Гей я в Кийові ... 377
416. Там на новім світі ... 377
417. Ой д'горі, д'горі ... 378
418. Багата родина цурається бідної ... 379
419. Як тато утопив маму ... 380
420. Зажурилась дівчинонька ... 381
421. Дві народні коляди ... 382
422. Віншовання по коляді ... 383
423. Ой, коби я знала ... 383
424. Гомін, гомін по долині ... 384
425. Я свому милому ... 384
426. Та туман горов ... 386
427. За зорями ясні зорі ... 387
428. Осінь ... 388

Стор.

429. З тої гори високої 388
430. Гуцульські пісні 389
431. Кажуть люди 392
432. Стоїть верба над водою 392
433. "Коби біда, а гроші найдуться" 393
434. Пісні любовні 395
435. Зійдися, народе 396
436. Пісня надґробна 397
437. Пісні рекрутські 397
438. Ой, там в полю за лугом 400
439. Пісня про вдову 402
440. Пісня про сестричку 403
441. Жалобна пісня 404
442. Початки в Канаді 405
443. Сивий коню 408
444. Коло млина 409
445. Зажурила си 411
446. Ходит бондар по ліщині 412
447. Ой на мені кучерики 412
448. Гаїлки 413
449. Пісня еміґранта 413
450. Ходить Господь по раю 414
451. Давна панщизняна пісня 415
452. По опеньки ходива 416
453. Співаночки мої 416
454. Народні пісні з села Цигани пов. Борщів 417
455. Воєнні пісні 420
456. Воєнні пісні 421
457. Як я лишав Буковину 422
458. Коло межі пекла коржі 423
459. Як я собі заспіваю 424
460. Ішли хлопці з танцю 424
461. В зеленім гаю 425
462. Козачкові приспіви 426
463. Борщівські гаїлки 426
464. До кола 430
465. Ланцюгові 434
466. Пісні коломийкові 437
467. Дівочі любовні пісні 441
468. Чом тихо, так пусто 442
469. Примусове кохання 443
470. Спомини з 1914-го року 444
471. Ой у тебе очи 445
472. Зрадливе кохання 447
473. Пісня прощання 448
474. Воєнні пісні 448
475. Давня пісня 450
476. Ой ув лузі калинонька 451
477. Била ж мене градовина 452
478. "Полтавська" 459
479. Пісня про Оликсея, чоловіка Божого 460
480. Ой, Іване 461
481. Спомин від крайових людей 462
482. Весільна пісня 462
483. Воєнна пісня 465
484. Любовна пісня 466

Стор.

485. Коломийки ... 466
486. Вірші сироти ... 467
487. Як я собі нагадаю ... 468
488. Військова пісня ... 469
489. Пісня ... 470
490. Колгоспна пісня ... 471
491. Коломия, Коломия ... 471
492. Ой ковалю ... 486
493. Мій тато старенький ... 488
494. Туга за милим ... 488
495. Пісня сестри ... 489
496. Піду я, скочу я ... 490
497. Дівчинонька по саду ходила ... 491
498. Як ти м'я милий не любиш ... 492
499. Ой є в полю береза ... 493
500. Ой зацвила калинонька в лузі ... 494
501. Ой ци я ся не находив ... 495
502. Ой в нидiлесиньку ... 496
503. Умру я, умру ... 496
504. Ой хмарно, хмарно ... 497
505. Пила-пила, кирпу пропила ... 497
506. Ой їде Николай ... 498
507. Віншовання ... 499
508. Микита на празнику ... 499

XI. ІЗ ЗБІРНИКА о. Т. Д. Волохатюка

509. Ой наш паночку ... 501
510. Надлетыли ластывочки ... 501
511. Ой за горойов ... 502
512. Ой щедрий вечир, господарочку ... 504
513. Маланка ... 505
514. Співанки да танців ... 506
515. До польки ... 513
516. До круглої, дрібної та шаленої ... 517
517. До чабана ... 519
518. Весільні пісні ... 520
519. Деревце ... 524
520. Як розплітають ... 527
521. Як скуплюються ... 528
522. Як виправляють на село ... 530
523. Як прийдуть зі села ... 531
524. Посаг ... 532
525. До шлюбу ... 534
526. При вечері ... 535
527. На поправинах ... 537

— * —